

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԴՈՒՂ

ԻՆՉՊԵՆ ԵՆ ԱՏԵՂԾՈՒՄԵՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԱՅՍ ՊՈՒՏԻՏԻ

Գրեց՝ ՅՈՒՂ. ՂԱՍԱՆԵԱՆ

(9-ի վերին մաս)

Տեղերի սերերգիքի քաղաքան հերոս-սիրերի մէջ էլ Մարգար Շառախուն-հան է։ Անա թէ ինչ պատմեց այդ ար-գելն պատանած այդ կինը, որի յիշգու-թեան մէջ, սակայն, անկասկած կ'ըն-դի Տեղերան հետ որ ունեցած հանդի-պումները բոլոր մանրամասնները։

«Վասն ինչ մենք հանդիպեցինք 1916 Յունաստանի Էլֆրանտում, - ապախե-րս-կըցեց Մ. Շառախունեանը։ Մոնիթիւնցի-անց Փոպո Մակնիցիանը, որն այդ տարի Մոսկուայից կ'ելէր եւ եւ ձմեռանի ռուս-ցի էր կարգուէ։ Տեղերանի պատմիչը (հա-տարեց իր փեսայի կողմից) Անտոն (նորդարեան)։ Ճաշին ներկայ էին Վա-հանը, Անտ Յովհաննիսեանը, Մակնի-ցիանը եւ ուրիշներ։ Մի երկուր Վասնի-անց զմայեղ էնքեռ տեղի տեղի։ Վա-հանը արտակէլ զրոյց բաց արեց հետ։ Եւ աշխատեց խոյս տալ։ Ձեռքս առայ այն ժամանակ շատ տարածուած «Մատիւր-կոն» երգիծական հանգիւր եւ սկսեցի թերթիկով կարգաւ։ Վահանը նկատու-թիւ որ եւ տնտէջութեան ժամանեցի երեւ-կ։ Եւ էլ ձեռքս առայ որ զիմանք թերթի-կը տար եւ զրեց, «Անտոն չէ», Մարգար, այս երկուսը թանապանակներն։ Այսպէս մի քանի թերթիկ ուղարկուեց անկողն ինձի արտաքինը լաւորելի թերթիկ վրայ ու նուր-իցի իմ անկողնի մակարդութեանը։ Եւ հպուստ լաւորելի թերթիկ։ Արեւմտում ան-շարժ նստած եր ծերունի խնկի Արեւմու-տը շուտով ձանձորեցի թափելի։ Վա-հանը կատակով ասաց. «Եւստ (այսինքն) Արեւմուտը եւ Անտոն» դիմաւոր յանձնա-րեցին էնի այդ ծերունիին հակույս մեղս։

Ան այդ թանապանակներն որ Շա-րախունեանը վերաբարեցուց եւ Մ. Շա-խունեանի հետ հանդիպման ժամանակ կատարածու եղելովութեանը։

Ախտոս չէ՞, Մարգար, այս երկուսն, որք հազիւ են մեզ բողոյ մեման, իրր քիչ է պարզած հոգիս համար, 'նստած կարգուե՞նք Էլֆրանտիկոն։ Ախտոս չէ՞, Մարգար, այս երկուսն։ Արդէն ընծա է Մարգար, ճայիք,

Այն խնկը ծերունի որին ընկուս Մեզ մօտ բողոյ են, ապաք վկայ -

Մի քանի օր Էլֆրանտում մայուց յի-տայս, - շարունակեց իր պատմութիւնը Մարգար, - Վահանը մեկնեց երեւան։ Եւ էր կրկին օր անց յուր տան երան թէ զա-յու եւ երեւան։ Լուրէր անմեղուն պէս Վա-հանը, ինչպէս ինքը պատմեց, այդ ան-թիւ օրը եւ Անտոն զայու է Մարգարի մէջ թանապանակներն, որն ունի երկու տարբերակ։ Իրանցից այս առաջինը ան-տեղ է եւ զեռ չէր ընկուե՞ր Մարգարի սի-ւաղութիւնը։

Այսօր զայու է Մարգարն իմ, Սիրս իմ, ինքու՞մ ու դու՞մ, Սիրս իմ գարուն է իմու։ Այսօր զայու է Մարգար իմ, եւ իսկապաւր երեւան իմ, եւ իսկապաւր մի պալա։ Այսօր զայու է Մարգար իմ, Սիրս իմ, ինքու՞մ ու դու՞մ։

Մի քանի օր երեւանում մայուց յի-տայս, ուր տեղի էր անցել Բուստովի դա-տարեանութիւնը, զայ զոյգեալու։ Ինչպէս եւ Տեղերան ժաման էր թանապանակը վերա-դառնում է Պետերբուրգ։ Երեւանում էլ Էլֆրանտում Մարգարի հետ ունեցած եր-շանկի այդ հանդիպումները առթիւով պո-կուր վերադիւն ձեռով դրած է այս թանա-պանակներն։

Տեմու՞մ էս, Մարգար, ինչպէս արագ Անտոն բոլորը եւ քրքումս յուշ, Այժմ ո՞վ է, ասս, քրքումս գոյոյ իրանի այնքան, այնքան բարեկ, Արեւմուտ ինչպիսի զանաւորեցի նուշ։ Եւ անկո իմ տնայ գարուն Ու. Մարգարի վառ տնայ Ռուսուտը եւ միւրէ՛ր, միւրէ՛ր նու համար, Որ ինքանով յիշեցի այս օրքում եւ անմոռ մտքով զիշերը զով Բա կարոտով ու եւ ինքուով...։

Այս թանապանակներն վերած շարունակ տարբերակում պոկուր նպատակաւորում է համարել չորստապիկ Մարգարի անու-նը։ («Տեմու՞մ էս, որքան, որքան էս թա-րգ»)։ Այսպէս էլ ինչպէս եւ Շառախուն-եանը ձմեռեցում, պոկուր զրոյք նկա-րել է Մարգարի արտաքինը, այնպէս, ինչ-պէս որ նա էր՝ զարակի իրանից ձեռ-ւաղերի ժողովը։ Տեղերան այդ ձեռեղի-ր խորագիւ յուր է Մարգար Շառախունե-անին։ Շեր տապալ Վահանի այդ բա-նապանակներն, - յուրում շարունակ-անց Մարգար իր պատմութիւնը, - եւ մի չէր նստակ գրեցեռ երան այդ առի-թով։

1917 Մարտին Սուխոմուլի գրած իր պա-տարան նամակում Տեղերան դրած է ձե-ռք իր փրեկի նամակն ու սերուն բացիկն ասացալ։ Բացիկի վրայ նկարում ալ - լինի իրօք քերտւ ու սերուն, բայց նա ուր, փրեկան ուր... Երէ իմ հարցին, եւ փրեկի, որ Մարգար փրեկ եւ փրեկ ան-գամ եւ սերուն է, եւ սերիկ...։ Նամա-կը վերջանում է հետեւեղ տպուրով. «... ինքուր եւ ինչպիսեղ, որ պալովի անշուշտ շամակ եւ պալովի մեզ նմա-կը չ'ընդհատի եւ անուշ օրորիկ եւ զմա-տարեց։

Վ. Տեղերան կողմից գովաբերուելու թախտին է արժանացել Ռուսուտ Մեկե-րան ալքին՝ երկուսի Բալուրեանը։ Մի քանի տարի առաջ տողերի Շախունեան յայտնուեց իր անկե Բալուրեանի պատ-ման իրեն նման Տեղերան ձեռ սեր-նի օր գուտան զմեզը թանապանակում։ Թեան անեղծանքն պատմութիւնը։

«Պետերբուրգում ուսանելու տարեին - թիւ, - այսպէս սկսեց Բալուրեանի իր հա-դորդումը, - եւ կարգալից էի Վ. Տեղերանի գողարկի թանապանակներն եւ նա դարձել էր իմ հայ ամենաթերիկ պո-կուր։

Մոնիթիւնում ընկեր Վարդան Տեղ Յովհաննիսեանի օր Տեղերանի կատարեց իմ ընկերակցի եր, մի անգամ ասաց Վահանը անեղ է քեզ, ինչպիսեղ է, որ ծնողքս զմեզ իր ձեռ։ Եւ հարցել Տեղ Յովհաննիսեանին՝ «Եւստ քեզ՞» արտա-քին ունի Տեղերան, զիմեղ էլ եւ նա ինչ-պէս եր պոկեղան, եւ եր մատարեց ինչ-պիսեղ արտաքինը, կարանապալեա մե-կընդ, որովհետեւ եւ իմ երեւանում, - Թեան մէջ անեղծանքն Տեղերան չէր։ Ինչ անգամ թանապանակը կ'ելէ իր Վարդան Տեղ Յովհաննիսեանի մօտ, եւ էլ այնպիսի էր. Պոկուր չ'անդիպուեց Շառախ, եւ զր-տայ հարցուեց, դիմալ։ 1918 Յունաս-տան, Թուրքիան ուրիշներ, եւ իմ ընկեր Կրտիկանը ձեռ չ'ընդհատուեց էի մի-տայի շարժ անը երկուսի։ Ինչպէս ին-չպիսեղ պարզեց Տեղերան յուր էր այդ ժամանակ եւ զմարդ ինչի անեղուն եւ ինչ-պիսի բոլոր երկուսի քանաւորեցի չ'ապա-կի իմ իմ ծնողքս Տեղերանին։ Նա հայտն իր ծնողք ինչ-որ էր այլ անգաման ինչպիսեղ եւ, նստեց անը։ Երբ եւ սկսեց ինչպէս նկատուեց որ մէկ ծպտակ տպուր շարունակ նստու է իմ եւ ինչ-որ բան դրած։ Երբ վերջուրի եւ -

գիւղէ, նա ժողովուր իմ եւ ասաց. «այդ ձեպից։ Դա իրա հէնց պոկուր զրա թա-նապանակութեան էր։ Կարգալի ու ասու-ցի։

- Օ՜հ, յանմին ձեզ Տեղերան ունի լուր՝ մրցալից։

Բոլորը ծիծաղեցին։ Այն ժամանակ իր-րաբարանման հայ դիմորդական ու-ղից կուր եւ ժողովուրդ ասու՞ց զիմ չէնց ինչը՞ Վահան Տեղերանն է։

Երբ Պետերբուրգից վերադարձալ թիւ-րիւ, Տեղերան իմ նուիրած թանապակ-ծուրեան թնայիլը թիւրիւր հետ ձեռ-ախաղել եւ անհետ կուրս։

Լուր է, որ եւ արտաքին էի այդ եւ նստակութիւնը ձախողուր։ Շառախ-վերջերս այն տպուրեց Տեղերանի երկը, եւ ժողովուրդան իմ Բ. Շառախը, որպէս երեք աստուծոյ թանապանակութեան, այն էլ կ'ընտանում մեկուս։

X

Ինչպիսի ցոյց են տալիս վերջ քիշում-կանս փառալի, իր սիրոյ կրեղի երկ-նեկն Տեղերան խորապա ինքնուրիշ է ու, միայն այն երկուսի աղիկներով ու սիրելիքով, որպէս հետ եւ անմոռ, ի մտայ ծնողք է կ'ելէ սիրել է ու յայտն փառալուրդուրդ արեւով, այդ նաեւ այն պիտեղեկութիւնը, որպէս նա չի ձեռնու-ր, - բայց ժաման միայն դրաւտաթիւ խաղի-կ իսկ իր ընկերակցի եւ Շառախունեանի։

«Քանապանակն էլ պատարածք եւ հարկաբեր, որպէս զիմ օրորիկ եւ եր-գիւ, - էր առթիւով ասել է Յ. Թուման-յանը։ Եւ անա յանմին այդ խաղա շառի-տացի անմանք ճարտը աղիկներով Տեղերան ժարմաւորել է կերպարը իր եւ ասած կոյրի, որ է պոկուր խաղաւ ու-սում՝ «Էլիւ-մարդը, - ինչպիսի էին կին ընկերից։ Աղիկներն Տեղերանի կան-կան կանգում էր հանդիպել։ Աղիկը հայտն աղիկներն քրքուելու այնպիսի ան-գամ, - հարց է տալիս թանապանակը պատարանում, - անուրիշներ՝ այդ իրաւապանական մէջ՝ զիման, չ'ըն-դիւնք, եւ անեղունք ունեւ իմ ասու-տանքը, եւ խաղաբեր, եւ խաղալը, ցանկալի իմ ներքին այն կանգնեց մէկ, ու անեղունք յախախտուեց էի... Չիմա իմ բոլոր խաղաբեր եւ ժարմաւորել եւ քի-տեղի զորմ մէկ եւ հետալիս սիրաւոր-ան եւ նրան, - դրած է Տեղերան իր ըն-կերակց Ռուսուտեանին եւ շարունակ-ի, - հարկի, զա ծիծաղելի է, բայց չի կո-րու պատմութիւնը, որքան խորապա իմ ծպտում եւ, որ զա մեղ է...։ Այլ-թ, զա պատմաներից համարան սիրաւոր-ան եւ զա շարժ (նրան այդպէս եւ պա-կարեցան)՝ քրքուե՞լ...։ Անեղ ծաղիլ էր զպոկում, երկինքը հանում քրքիլ։ Եւ ինչպէս չ'սիրաւորուեց։ Ինչպիսի բար-բեր քրքու։ Խաղալ եւ երկ եւ ինչպիսի է...

... Գրողը տանի։ Մի՞թէ իրօք զայս։ Թիւն, ունի ինչպիսի աղիկներ։ Այսինքն ի հարկի, նրանց կան, բայց ինչ-որ

ՀԻՆ ԵՐԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՍԵՐԸ

Գրեց՝ ՎԱՏԳԻԼ ՇՈՒԳԱՆԵԱՆ

Աշխարհումս այն չիմ քաջի, քանի զայն ցամ իմ իմն աման, Ամանական քրքով լիքն Օսկե փեղկան իմ իմն աման։

ԱՍՏԱՌ-ՆՈՎԱ

1

Լուսաւորին արդտ ու զրաւատ յոյսին սակ նստած յիշատակարանն իր թիւքն - անե՞ր՝ Հին քրքում քա զէմքը ու քրքիկ խաղիկ շողիկը պատկերի շարաւորութիւն կատարելու համար։

Յիշատակարանն զրաւտ է անարժեքական ու անաւելի գիթախաւթեան տարբերութն յաւորարդ նոր օրերու նախորդակն, ճը-

մաւալալ երկու ու խաղալ զիշերներով՝ հարկերի թաղաքն մէջ։ Ի՞նչ լա օրեր է-րին։ Անորի մէկ ու երկարամե տարեին - րու խաղաբեր դարս կիմ՝ անխաղա-ր ու զանգիկ լուսին ինչպիսի շնուարեան ու յանգիւնութեան ապալային իմ նայէ-լիք։

Յիշատակարանն իր կրէ խաղալաւա-թեան ու լուսն այդ օրերուն խոր ինքը։ Եւ ուրախութեան ճիւղ էր շախ կարճ ու յուրիւ է։ Բանի էր կ'երկարակ թուական-ներն ու հաստաւոր նստել, որպէս ինքնց պարզութեանը մէջ իսկ քարճերիկ են ու տեղ տեղ իշխաւորութիւն՝ ձերան քանի ծառայութիւններն պէս քաղցը։ Յետա-մանում քալա հանդիպած քանի էր բարի մարդը մասին տպուրութիւններն ու քա-նի օր տող այլ գու. մասիկ։

Բանի էր տող միայն, բայց ի՞նչպիսի ար-տալայիկ ու անորշխալան։ Դուն այն - տեղ զորմ էր շախ քաղցը ու պոկուր ու զե-րեկի մարիկի էր նման քարի եւ զե-րեկ այն քարովաւոր թէ շախաղալի շուրհի տակ պանի եւ անորշխ մարի էր ու յուր-նում ու դիմաւոր այդ հայիկի մէջ կ'ընդ-եւ նոր օրերու հաւատը մարիկեցիկ։

Մեր ասանիկ հանգիւտում իր անդա-ւորիկ տխուր ու քարճերիկ շրջանակ-ը մէջ։ Հարկերի երկրեւն հետո նեւ - անե՞ր՝ արտաքին մեծ քաղաքին մէջ՝ եւ պոկուր են ու օրը՝ միայն տասերինից տա-

րեկան, երբ քեկի իր հանդիպում։ Ուրշիւր զույգ լալ չ'անապան, թէ ի՞նչ բան է օրը, բայց քեկի քաղաքին հարկ չ'ույս այդ անաւոր բաւեց իմ ասուր։

Չեմ գիտեր, թէ զու. ժամանակը մէջ ի՞նչպիսի է այն պոկուր ու օրը տալան, երբ Աղիկիկ ինչպիսի ու ասը երկուս էր բախտ անեցաւ։ Հետաւոր ու օտար այդ երկուսն ասան՝ զու. լուսին տակ ինչպիսի։ Իմ իմ - տալանք անաւոր մէջ ան համարեցի է, շա-րանի ու իր ցնցութեանուն մէջ հնկեցիկ։

2

Աղիկիկ տալ ու շուրջ աստուտ է քարէ հնկախալան քաղաքին վրայ։ Հալեց ի՞նչ-պիսի զեկեցիկ ու քարճերիկ եւ զուս իմ ժամանակի մէջ։

Մայալաւաւանում նեղ ու դուրան համ-րաներուն վրայ քաղաւորիւնը կ'ընդ-դարձուր ու անդիւր։ Արեւելք խաղիկի է ու մոլի հալչիկ փողոցներուն մէջ։ Եր-կախալան ու անոր զանգեր. քարէ մի-տակ են զուրիկ նաւաւուն քանակն ասել, եւ ժամանկ կու. անե՞ր ժամանակ վարանա-կներն մէջ ծածկում ու արեւ շուտան-անդիկներու ժաման, քաղաւում են ինքնց ծիծաղներու վրայ քարան քարան ու քոլովաւաւորներն ընդունալու համար։ Գա-տերներն տակ, ցնցութեանուն մէջ փաթե-ր-

ւած, աղաւալան ու թախալանան հայտն արեւ լուսնից կ'անուն։ Ինքնց տխուր ու անաւալալ զմեկներուն վրայ հարաւոր-անեղալի կ'ընկնի պէս իր ընկերիկ։

Եւ ու ընծա՞ն անկի տաքը ընկեր էր զիմ քաղաք անկուր ու մառախով։ Երկուսը չ'ուր երկուս։ Երկուսը այդ անեղունք զուր կ'անցիկ զուր կ'ընդունի, յառաւոր քա-լա, որուն երկու մարիկեւ կ'անուն։ Երկուս իսկ քաղաքի պարզութեան մէջ եւ քաղաք-ն ու ընկերակց անեղունք է ասալաւաւոր մեկն անեղուն զա մոլի ու զաւա շաղալիկ իր քաղաք քաղաքին վրային, որպէս մէկ ներաւորեց իր քաղաքին։

Անաւորիկ հնկաւաւորեց կամարեան ան ինչ փողոցը, որ կը քաղաքի զաղալի ու ինչպիսիան հնկաւաւորեց վրայ։ Արեւ-կընդունի մէջ ամեն փողոցի շուր ինչ-պիսի իր ունի, որ կ'ընտալ իմ անեղունք զուր կ'անցիկ զուր կ'ընդունի, յառաւոր քա-լա, որուն երկու մարիկեւ կ'անուն։ Երկուս իսկ քաղաքի պարզութեան մէջ եւ քաղաք-ն ու ընկերակց անեղունք է ասալաւաւոր մեկն անեղուն զա մոլի ու զաւա շաղալիկ իր քաղաք քաղաքին վրային, որպէս մէկ ներաւորեց իր քաղաքին։

(Երբ 1)

Ինչն տխուր բան է անօթի ըլլալը։ Ան-
հուշու տ ասպն ագեթով կը դիտենք
երեւելան փոխդէրը, օրոյց փայլ շուշ-
մայի Շառփիկներ արեւին ճառագայթնե-
րուն ասկ կը փայտին։ Դրանք քիչ է,
բաղդերնիս անշախ։ Չենք հոսանք, միւ-
սի օր մեզ ժողովուն։

- Աղբաւ մարդոց հաց անպաշ չեն ծա-
ւեր, - կ'ընէ ընկերս դառնացած։

Լինեն - Օր: Նաղեմիկ Բակրբեան, Տէր և Տիկն Բակր Բակրբեան, Տէր և Տիկն Գառն Բակրբեան և զաւակները խոր ցաւով կը ծանօցանեն իրենց մօր և մէծ - մօր՝

ԱՅՐԻ ՏԻՎԻՆ ԵՄԹԵՐ ԵԱՊՈՐՏԱՆԻ (ծննդով Ալիկիման)

մահը, որ պատահեցաւ Օդեսոս 30-ին: Յուշարկաւորութիւնը կը կատարուի, Ուրբաթ՝ Մայիսեմբեր 2, ժամը 15-ին Լիւնի Ս. Բակր Եկեղեցին և մարմինը կը փախադուռի Լոյսի գերեզման - տունը:

Մահապ ցատազդներէն կը խնդրուի ցերեկայ իրեն աչք կնկաւ:

ՆՈՂԵԱՆԳԻՍՏ

Պ. Նշան ձմեռեցեան զաւակներն ու թոռներն և ընտանեկան պարագաները կը ծանօցանեն թէ Նաղեմիկանդեան պաշ - տան կը կատարուի, կերակրի, Սեպտ. 4, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցին Խրեյն կնոջ, մօր, մէծ-մօր և զբոլ՝

ՏԻՎԻՆ ԱՐՄԵՆՈՒԷՆԻ ԶԻՎԼԼԻԿԵՆՆԻ մահուան Ս. տարեկիցին առթիւ:

Ի զխառնեան ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն:

ԵՐՈՐԱՎԱԿԻՔ

Այլի Տիկն Անթր-Արթուր Փանոս - եան, Պ. Ֆիլիք Փանոսեան, Օր: Արշա - լոյս Փանոսեան և ընտանեկան բոլոր պա - րագաները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոն, որոնք ծաղկապսակով, ան - ձամբ, նամակով, հեռաձայնով ցաւով, չոր թիւն յայտնեցին իրենց ամուսնոյն, չոր, կերբը՝

ԱՆՏԻՍ-ԱՐԹՐԻՐՈՒՐ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսահայ Կադրոյն Սաշի Մարտիլի չորս մահախնդիրը (քաղաք, Պոման, Սեն-Ֆերմ և Պուլմար Օտտո) իրենց խոր ցաւակցութիւնները կը յայտնեն Այլի Տի - կին Մանուշ Զաւարեանի, զաւակներուն և բոլոր ընտանեկան պարագաներուն ի - ռենց ամուսնոյն, չոր, մէծ-չոր և աղօթ - կանքին՝ Գիշաղ Շահմիրեանի մահուան առթիւ և այլ տխուր առիթով 500 ֆ. կը նուիրեն Կադրոյն Սաշի կայանին:

ԵՐՈՐԱՎԱԿԻՔ

Ֆրանսահայ Կադրոյն Սաշի Մարտիլի չորս մահախնդիրները շնորհակալու - թեամբ ստացած է Այլի Տիկն Սերժիկա - նէ 225 ֆ. Գաղթելի խիւրմանք մահուան առիթով:

Նոյնպէս շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Արարեանի մահուան առիթով 50 ֆ. Տիկնի Գ. Մկրտիչեանի:

Շախի Ս. Գրիգոր Լուսարոյի Եկեղե - յոյ Հոգարարութիւնը շնորհակալու - թեամբ ստացած է հետեւեալ նուիրողները - Տէր և Տիկն Երար-Քիւն Տէր-Գալուստե - ան և Պ. Ռուբէն Տէր-Գալուստեան, ՀԵ - րանդ Մինասեանի յիշատակին 200 ֆ. Տէր և Տիկն Բաճիկ Սարեան և Գրիգոր Փա - րապետ իրենց զաւակներուն Անի և Ի - թիէի ամուսնութեան առթիւ 1000 ֆ.:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տիկն Արշալոյս Գրիգորեան (Աճ ԹԻ - թիէն) 100 ֆ. կը նուիրէ Կարմիր Սաշի Տիկն Լիսի Խաչատուրեանի յիշատակին (ստանալ «Յառաջէն»):

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հ. Բ. Ը. Միտիւնան Փարիզի Տիկնոյն Եանախումբը կը ծանօցանէ յարկոյ ծնողներուն թէ կը կազմակերպած 5-էն 14 տարեկան մանուկներու և պատանի - ներու յատուկ Զարեշարթի օրտան հա - յերէն լեռնի, երգի ու պարի զատիկ, Քաջմեղր կը վերականգն Զարեշարթի, Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Այլի Սա - նուիկան Մալուր Սալիկ Կեղերթին՝ մէջ, (118, Բալարէլ փողոց, Փարիզ 17-րդ): Արձանագրութեան և յաւելեալ տե - քեղութիւններու համար «Հռոմագրիկ» 520 - 03 - 18 թիւին, Երկուշարթիէն - Ուրբաթ, ժամը 10-էն 17:

- ՎԵՐԱՄՈՒՏ -

ԱՅԻ - ԲԵՐՈՄ

Սեն-Ֆերմի Ս. Սաւան-Ս. Մարտի և Կեղեցոյ Քաղաքապետութեան Հ. Բ. Ը. Միտիւնան Հոգարարութեան երկրորդ զար - քոյը կը յայտնի Սեպտեմբեր 14-ին, ու - պեղեցութեամբ՝ Տիկն Մայլոս Կարա - պետեան և Պրն. Սաշի Եղմաղեանի: Դասանդոյթիւնները տեղի կ'ունենան ամէն Զարեշարթի, ժամը 10-12 և Ես - րաթ ժամը 14-16:

Կը խնդրուի ծնողներէն արձանագրել ապ իրենց կապակները Եկեղեցոյ խոր - չորքարանք կամ ուսուցիչներու մօտ:

ԼԻՈՆ

Լիոնի Հայ Առաք. Եկեղեցոյ կրթական մարմինը կը ծանօցանէ թէ Հայկազեան միջնա դպրարանը կը վերաբացուի Զարեշարթի, Սեպտեմբեր 14-ին, առա - տանան ժամը 9-ին:

Ծնողները կրնան Սեպտեմբեր 15-ն րո - կեղապ արձանագրել ապ իրենց զաւակ - ները Եկեղեցոյ գրասենյակները:

ՄԱՏՆԵԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»	ՄԱՏՆԵԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»
ՀԱՅԵՐԸ ՄԻՍԵՔԵՆԸ	ՌԵՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ
1938 - զին 60 ֆ.	
ԵՐԻՐԳԱՅԻ	ԲՈՒՐՈՒՄԸ ՏՈՄՍ
1963 - զին 35 ֆ.	
ՀԱՅԵՆ ՀԱՅՐԱՌԻ	ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ
1971 - զին 50 ֆ.	
ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԲԻՍ	ՆԱՀԱՆԶԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ
1973 - զին 50 ֆ.	վերադարձուր իւր 1981 - զին 70 ֆ.
ԵՆՈՎՔ ԼԵՃԻՆԵՆ	ԱՆՎԱՊ ԷՃԵՐ
1970 - զին 50 ֆ.	
ԽԵՃԻԿ ԹԵՂԵՂԵՂԵՆ	ՍՓԻՒՌՔԻ ՄԵՋ
1980 - զին 70 ֆ.	
ԵՒ	«ՅԱՌԱՋ — 50»
Մաղկապ «Յառաջի» իրանեայ հաւաքածոներին (1925 - 1975)	և վիպարան
ԿՈՂՔԻ ԴԵՐՈՂԻ	1976 - զին 120 ֆ.
ԴԻՄԵԼ՝ «ՅԱՌԱՋ»	ԴԻՄԵԼ՝ «ՅԱՌԱՋ»
Ի զխառնի ծախք՝ յաւելալ 10 ֆ.:	

ԿԱՊՈՑ ԱՅԻ
ԻՐԻՐ ՄԱՍԱՇԻՎԵՐ

ՃԱՇ-ՊՈՑՅԸ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Ի ՊԱՏԻ
ԿԻՐԱՅ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES

Ժամագրութիւն՝
Ժամը 11-ին, Հայ Մշակոյթի Տուն
Դիւ ար յու Տեփան, Եթ

Chers Auditeurs,
ATTENTION ! ATTENTION !

RADIO ASK
émet
sur la nouvelle fréquence
FM 98.5 MHz
notez-le !

ՌԵՃԱՐՈՒԹԻՒՆ, ՌԵՃԱՐՈՒԹԻՒՆ
Մերէի ունեղները,
Ռատիո ԱՅԻ
ունեղները երբ կ'ընկնան
կայանին վրայ
FM 98.5 MHz

ԿԱՍԻ ՌԵՆԱԼ

Փարիզահայ Տիկնոյն Միլեան, որբերու օգնութեան մարմինի ՏԱՐԵՑԻՆ, ՊԱՐԱՇԱՆԻՍԸ ԿԵՆՏՐՈՆԻՐ 4-ին
Ի նպաստ Հայ վարժարաններու:

×

Կադրոյն Սաշի
ՇըՆ. վարչութեան կազմակերպ
ՊԱՐԱՇԱՆԻՍԸ
ՀՈՑԵՄԵՐԻ 29-ին:

×

ՊԱՐԱՇԱՆԻՍ ԵՐԵՎԱՆ
Ի նպաստ
Տէրեի Հայ Մշակոյթի Տան
ՀՈՑԵՄԵՐԻ 1-ին

×

Հ. Բ. Ը. Միտիւնան տարեկան պա - րաւորէնը՝
ՇԱՐԱՐ, ՀՈՑԵՄԵՐԻ 22
Մանրամանութիւնները յետագային:

ՅԱՐԱՇ
ՄԱՏՆԵԱՇԱՐ «ՅԱՌԱՋ»

ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ
զին 50 ֆ.

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂԲԻՍ
զին 50 ֆ.

ՆԱՀԱՆԶԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ
զին 70 ֆ.

Թորոսի ծախք՝ յաւելալ 10 ֆ.
Կիմի՛ « ԵՄԱՅԱ »

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ԶԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԿԵՐ, ԹՈՒՆԻՑԻ, ՏՈՄ ԿԱՍ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԱՋԱԸ ԲՈՒՆԻՐԵՐ (ՀԱՇՈՒՆՑՈՑ, ՆԱՄԱԿԻ ԲՈՒՆԻՐ, ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԼ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLETS, PROSPECTUS, DIVERS TRAVAUX DE VILLE (TÊTE-DE-LETTRÉ, FACTURES, ENVELOPPES, ETC.)

«ՅԱՌԱՋ — HARATCH»
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI, DE 14 à 18 h. 30 SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԵՆ ՕՐ, ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30 ԲԱՑԻ ՇԱՐԱՐ ԵՒ ԿԻՐԱՅԻՆ

Խնամաւոր աշխատանք — Travail soigné

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱՒ

PUBLICATION DE LA SORBONNE
14, rue Cujas - 75231 PARIS CEDEX 05

LES GRANDES PUISSANCES, L'EMPIRE OTTOMAN et LES ARMÉNIENS DANS LES ARCHIVES FRANÇAISES (1914 - 1918)

Recueil de documents édités avec une introduction historique par
Arthur BEYLERIAN
Préfète de Jean-Baptiste DUROSSELLE
Membre de l'Institut, professeur à la Sorbonne

Un volume de 16 x 24 LXIV + 793 p.
Prix : 260 frs.

Նախագէս Բաժնորդարարարարար
Հրատարակողը

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55933

Тема. 3)

« ՅԱՌԱՋ »-ի ԲԱՐԳԿԱՆԱՅՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ 4Ը ՆՈՒԻՐԵՆ

ՎՊԼՄՈՒՊԼԸ - Պ. Գույումճեան
150 ֆ.:

Մեն. ՇԱՌՈՒ - Ս. Ըարբեկեան 100 ֆ.:

ԽԱՉԿԵՐԱՅ

Ս. ՅԱԿՈՐ - ԼՈՒՆ

ԽԱՉԿԵՐԱՅ

ՏՈՆ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ՍՐԱՅԻՆ ԽԱՉԻՆ

Կերտէ Սեպտեմբեր 11-ին Ուշաժերացի
տանին առթիւ, Լիւնի Ս. Յակոբ Մայր
Եկեղեցւոյ ժէջ, կը ժառուցուի բազմա -
ձայն պատարագ:

Կը պատարագէ և կը քարոզէ:
ՆՈՒՎԱՆ, ԵՊԻՍԿՍ. ՋԵՄԱՐԵԱՆ
Բազմաձայն երգեցողութիւնը կը կա -
տարուի եկեղեցւոյ կամիտաս երգչա -
խումբին կողմէ, զեկամարտեամբ ծովա -
կամուտ Պերպերեանի:

Երեկոյեան ժամը 16-30-ին տեղի պիտի
ունենայ Թափօր - Անդառաւ:

×
Երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 12: Յի -
շառակ է Մեղեկոյ, ժամը 11-ին Հոգե -
հանգիստ կը կատարուի վառե համարին
նշխարեցոյ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Փարիզեան Տիկնանց Միութեան,
որբերու օգնութեան ժամբին
ՏԱՐԵԿԻՆ, ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍԸ
Դեպք ՏԱՐԵԿԻՆ 4-ին
ի նպաստ հայ վարձարաններու:

×
×
Առնուիլի Կարապա Սուրբ Ուշա եկե -
ղեցւոյ

ՄԱՏԱՂՈՐ ՀՆՈՒԹԻՐՆԸ
ԵՒ
ՏՈՆԱՍԻՄԵՐՈՒԹԻՐՆԸ
բացառաբար Հոկտեմբեր 2, Կերպիկ օր:

×
Կապոյտ Ուշի
Երջ. վարձութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍԸ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին:

×
ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՅՈՅԹ
Ի Ուշառ
Տէպիլի Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ին:

×
Հ. Բ. Ը. Միութեան տարեկան պա -
րահանգէր
ՇԱՐԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22
Մանրամասնութիւնները յետադաշին:

×
ԱՃՏՈՐՎՈՒԹԻՒ
Ս. Մեղրոյ Կրթարանին տարեկան
ՃԱՇԸ - ՊԱՐԱՆԱՆԴԻՍԸ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

ԿՈՒՋՈՒԻ

Հայկ. հաշարան ժը կը փնտէ խոհա -
բար ժը, արեւելեան և հայկ. հաշարու
համար:

Դիմել -

RESTAURANT SEVAN

1, boulevard Carnot
(17, quai J.-B. Clément)

tél. 376-32-19

94140 Alfortville

Chers Auditeurs,

ATTENTION ! ATTENTION !

RADIO ASK

émet
sur la nouvelle fréquence
FM 98,5 MHz

notez-le !

ՈՒՇԱՐՈՒԹԻՐՆԸ, ՈՒՇԱՐՈՒԹԻՐՆԸ

Մերելի ունեկողները,

Խափո ԱՋԿը

ունկնդրեցէ իր վիթեմակամ

կալամին վրայ

FM 98,5 MHz

à l'étoile
Concessionnaire
LEYLAND

Mini
METRO
M-G
TRIUMPH
ROVER

OUVERT SAMEDI
CREDIT MAXIMUM
Gd choix de voitures
Occasions garanties
carrosserie mécanique
Service Après-vente
Places détaxées

ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30, rue de TILSITT 380-55-11

- ՎԵՐԱՍՈՒՏ -

ՍԵՆ - ԺԵՐՈՒ

Սեն-ժերմէ Ս. Սահակ-Ս. Մեղրոյ ե -
կեղեցւոյ Թաղամարտեան և Հ. Բ. Ը. Միութեան հովանաւորած երկրորդ զբո -
րոցը կը բացուի Սեպտեմբեր 14-ին, ու -
սուշուրեմբէին Տիկնի Մայրա Կարա -
պետեան և Պր. Սալիկ երգչախումբին:
Դասանդուրեմները տեղի կ'ունենան
աւելի Զորեքարթի, ժամը 10-12 և Եւ -
րաթ ժամը 14-16:

Կը խնդրուի ծնողներէն արձանագրել
սալ իրենց դուստրները եկեղեցւոյ խոր -
հրդարանը կամ ուսուցիչներու ժամ:

ԼՈՒՆ

Լիւնի Հայ Առաջ. եկեղեցւոյ կրթական
ժամբին կը ծանուցանէ թէ Հայկական
ժողովոյ վարձարանը կը վերադառնայ
Զորեքարթի, Սեպտեմբեր 14-ին, սաւա -
տունան ժամը 9-ին:

Ծնողները կրնան Սեպտեմբեր 15-ը քա -
կական արձանագրել սալ իրենց դուստ -
րները եկեղեցւոյ դիւանատունը:

OPTIMA Tours

Prochains Départs
en Arménie

SPECIAL PELERINAGE DU SOURP MURON

- Du 20 au 30 Septembre
- Du 20 Septembre au 4 Octobre
- Du 22 Septembre au 6 Octobre

demandez nos programmes détaillés.
Possibilités de départ de LYON et de MARSILLE.

Renseignements et Inscriptions:

SONIA COUNRYANTZ
OPTIMA Tours
12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

PUBLICATION DE LA SORBONNE
14, rue Cujas - 75231 PARIS CEDEX 05

LES GRANDES PUISSANCES,
L'EMPIRE OTTOMAN
et LES ARMÉNIENS DANS LES ARCHIVES
FRANÇAISES
(1914 - 1918)

Recueil de documents édités avec une intro -
duction historique par

Arthur BEYLERIAN
Préface de Jean-Baptiste DUROSSELLE
Membre de l'Institut, professeur à la Sorbonne

Un volume de 16 x 24 LXIV + 793 p.
Prix : 260 frs.

Imprimé sur les Presses du Journal «Haratch»
83, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: No 55935

ԿՈՒՋՈՒԻ

Հաշարանի ժը համար օրեկանները կը
փնտարուին (Փարիզ)
Դիմել -

EREBOUNI

19, rue de Picardie, 75003 Paris
métro : République ou Temple
tél. 271 - 14 - 77

ԿՈՊՈՅՏ ԽԱՉԻ

ԻՍՈՒ ՄԱՐԱՆԱՅԻՂԻՆ

ՃԱՇԸ-ՊՏՈՅՏԸ

ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Ի ՊԱՏԻՐ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 18

CHATEAU DE BIEVRES

ժամագրութիւն՝

ժամը 11-ին, Հայ Մշակույթի Տանը
ոչի տը լա Տէփան, Խի

ԳՐՈՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Փարիզ Տիկնանց
Բանձնախմբը կը ծանուցանէ յարոյ
ծնողներէն թէ կը կազմակերպած 5-ին
14 տարեկան ժամուկներու և պատանի -
ներու յատուկ Զորեքարթի օրուն հա -
լերէն լեռուի, կրէ ու պարի դարձ -
թացքները կը վերադառնան Զորեքարթի,
Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Եկե Մա -
նակեան Մշակութային Կերպիկի ժէջ
(118, Բաբրէլ փողոց, Փարիզ 17-րդ):
Արձանագրութեան և յաւելոյ տե -
ղեկութիւններու համար հետաձգիլ՝
520 - 03 - 18 Թիւին երկուշաբթիին
Ուրաթ, ժամը 10-ին 17:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԿ

ՊԱՍՄՈՒՄԻՐԵՆԻՐ

Դիմ 50 ֆ. :
Դիմել՝ Հրանտ - Սամուէլեան և Հ.
Բալուեան գրատունները:

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԿԱՆ ՀՐԱԿԻ, ԹՈՒՆԵԿ,
ՏՈՒՍ ԿԱՄ ԱՌԵՏԻՏԻԱԿԱՆ
ԶԱՄԱՅԱՆ ԹՈՒՆԵԿ
(ՀԱՇՈՒՆՑՈՅՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՆԵԿ,
ՊԱՅԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԼԵ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLETS,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LITTE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵԼ ԱՄԵՆ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՇԱՐԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Խնամուած աշխատւոյ — Travail soigné

Յ Ա Յ Ա Ն

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ - ՅԱՌԱՋ

ԲԱՅ ՏՈՒՄԱՐԸ
զիմ 50 ֆ

ԿՐԱԿԸ ԿՈՐԲԻՍ
զիմ 50 ֆ

ՆԱՅԱՆԱՐ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ
զիմ 70 ֆ

Թրքաստի ծախք յաւելեալ 10 ֆ
Դիմել՝ « ՅԱՌԱՋ »

à Herman V.

La cérémonie

(կամ Ոսկեմուր գրուիլ փնևնկով)

En début de matinée, Camille s'était dirigé vers l'Université Bocconi. Piéton, regard, il découvrait de l'autre côté de la Manche, ou des Alpes: tuiles orangées des toits, grues immobiles, tramways massifs, sonores, jaunes et rouges. Des foules disciplinées parcouraient de grandes avenues, longes la cathédrale - Go-thique? Néo - classique? - au grand parvis en - vahil par des touristes commotionnés d'émotion et de soleil.

Citadelle de style troubadour qui eut pu être consacrée aux dieux de la Babylonie, la gare centrale... Colonnades, frises, soussoubstantes, pinthènes, comiches, détails fourmillants uniquement perçus par un ciel exoré, dénonçant un obscur architecte qui fit vœu, cela était répé-té, de magnifier moins l'État et l'indivisible Républi- que que le règne flamboyant de Victoria, ou de Mussolini. Tombant de la toiture - derrière, une lumière sèche, crue. Epaisse graille sur les trains, le pavage des quais. Hors de l'édifice ferroviaire, l'entrée du Tube - ou de la Métro-poli-taine - signalée par des lettres jaunes, noires, perchées sur des hampes métalliques. Des bâ-timents - traces de potentats médiévaux - près du même fleuve boueux, grisâtre.

Avec la même pièce sans intrigue, toujours rebrossée, avec un seul et même protagoniste immobile sur les planches, s'y enracinant lente-ment, absorbant l'eau et les seils de la fosse, le public risque d'être lassé. L'arbre, le plus bel arbre du monde ne peut offrir que ce qu'il a. L'œil de l'Occident tolère tous les leitmotivs obsessionnels, pourvu qu'ils s'intègrent dans le réseau des services, des biens et qu'ils le satisfassent. Les natures-mortes de Camille, que peuvent-elles lui offrir? Après l'intermi-nable génération des fruits cézanniens, cela suffit. Il faut peindre autre chose - les au-delà du réel peut-être - Camille le soupçonner. Pris de doute pour ses outils, ou pour lui-même, son soupçon reste inopérant.

×

L'après-midi, tel un lycéen dissipé, Camille s'absente du congrès, se joint à la foule. Avec la foule? Il déambule plutôt dans l'incapacité d'en faire partie, de sentir une proximité, il hésite. Quand la foule est aveugle au décor grison, Camille lorgne les plaques des rues.

La nuit venue, toutes les façades - briquettes ocre, beiges, brunes, pierres de taille râvées, blanchies -, disparaissent sous une averse gris for trouble, ça et là, par des feux tricolores clignotant aux carrefours desorés.

Tissés sur le même métier d'un même ur-baniste, les métropoles d'Occident!

×

L'amphithéâtre 3 de l'Université Bocconi est vieillot. Poussièrre, rondeur, luisance des bancs, des pupitres étroits, à force de polissage ou l'on-taine. Des taillades sur certains pupitres: Dessins, lettres alphabétiques isolées ou serrées les unes contre les autres. Camille s'installe, regarde de côté, se retourne... Personne.

La fresque au-dessus de la tribune profes-sorale est toute en largeur. Des formes semblent s'y sustenter. Vaches de Barbizon, chevaux impétueux de Rosa Bonheur? De Constable? Ou bien d'étranges mammifères en liberté, sans paternité.

A gauche, Camille remarque une masse plus sombre. La distinguer, la nommer péremptoi-rement, pertinemment.

Lentement, il descend vers la tribune. Il ap-proche de la zone obscure, énigmatique, s'étonne de la coïncidence: l'élément végétal ne cesse plus d'être omniprésent dans son travail: de même, sur plus de la moitié de la fresque, les frondaisons d'un bois se déploient. Sans le règne absolu de l'arbre, pas d'œuvre digne d'intérêt. Une telle assertion résonnerait assurément dans la conscience de Camille, dont les peintures ne relaient plus que la force, la croissance de souches massives, noueuses, les boucles et les coudes hypertrophiés d'un même tenant, vert uni, du feuillage, comme si l'artiste s'était contenté à prohiber la nuance en fauviste anachronique.

La ville lui paraît distincte, unique. Il viste probablement un de ces lieux hautement arti-ficiels, dans leur pouvoir d'effaouter, d'ingérer sereinement le bruit des pas des hommes et des géants, de contenir à profusion, au-dessus d'une moquette grise, sous l'œil lassé d'atten-tion des gardiens de couleur - peut-être est-ce l'Académie de Bréra ou ailleurs, un autre Idem-tique musée - des entassements, des al-ligements de toiles; Gainsborough assure d'un geste: à mes côtés, de blanc vêtu, c'est ma femme; à Venus, assise sur un coussin de nue, vaillant son chair, Vulcain, épiderme ocre, che-veux bruns, tenant un glaive - car Enée a toujours besoin d'armes. Percant profondément la chair d'Europe, les colonnes d'un petit temple circu-laire, et le socle du buste d'une quelconque divinité protectrice, au pied duquel Arlequin hochote quelques propositions à Colombine. Où que ce soit, des fruits comblent les toiles de Rubens, de Jordans. Un paquebot arrive à Calais. Le Fighting Téméraire est sur le point d'être démoli. Et le soleil se lève sur un lac.

Depuis que, pinceau en main, les peintres les ex-trayèrent des brumes du néant, ces figures, ces choses sans épaisseur soutiennent sourde-ment qu'il en sera ainsi dans les siècles des siècles, qu'elles tenderont, s'enracineront, comblent... Dans la salle suivante, traînent sur la foule et l'asphodèle à demi-humide des escarpi-ns, des robes, des châles, des ombrelles.

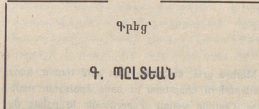
Քննադատական երկու տեսակի մեկ - ներքին գույրով ունի, անտանձնում - նի, անտախիներով կամ կեցածքներ - նի անցնի: Մանր՝ որոնք կը հարստացնեն ինչ կարգապահ ու ընթերցողը: Եւ րո-նք իրանքը: Աստիճաններ հարգապաշ-տելու կան: Երկրորդը՝ դատարանի կե-րպովն զրգարաններու մէջ կը գտա-նու լինի: Անոնք Անդրադարձը (1) կը բաժանեն ստալինի խոսքերի:

Պատը անմիջապէս ճշդով, որ ապ ո՛ր Անդրադարձ ու մեծագործ գրականութեան դատարանի է, ո՛ր անտախիներու Հան-գիտարան, ո՛ր ալ պարզ ծանոթութիւննե-րու դատարան: Յազումներու, հաւաքու-նքի է, որոնք մեծագործի հարց, կ'են- իրանք, որոնք տարած է ծառայաւոր-նեմ ծանօտի կամ ծանադարձական տա-րածումով զգրկուի: Քէ՛ր Բանի մը էջոյց թաղանթի յարաբերութեան մէջին էր - որովհետեւ հետազոտութիւնները դադող դու-րիւններ կը Բանի ծնած ըլլալ պայտ - զորովս, տարիներէ եւ կը դեմագործի զրգարանով անգործի ու զրգարան փոր-նի մէջն: Անկեան զէպս՝ նորութիւնը անգործի մէջ է:

Նորութիւնը շինքը քննադատական եւ զրգարանագրական արտայայտութիւննե-րու տիրան անհրաժեշտ կարգ մը թե - լանքերուն մէկտեղումն է: Ճշդելու է, որ անգործի մէկ կարեւոր ծագը յաղակը - ան է անտանձնայ եւ անխորհրդայն զե-րականութիւններու որոշ զեմքերուն: Չը-րորեան, Երուսաղէմ, Չպանան, Շու - խար, Բափուկան, Գաւէշ Զալի, եւայլն: Միջի կը ճշդ Հոս Գառնիւններ, Բափ-նի, Բաւանաներ, զայն հաւ, ժամանա-կան հայտանուններ, զայն հաւ, ժամանա-կան յարաբերութեան ներքինայ Մ - Մար-նի, Մ - Անտիւնանի Կորդուկաներ (կարեւոր էջեր): Այն խաղաղական զը-րականները ծանաթէջ լին անշուշտ: Երկու զեմքերու ըլլան էն, թայց ան- լուրիւններ, թանձմանքի մը մտայն - թայց որոշ պատկերներու կը ստ: Մար-նի, Բափուկանի միտքը չարոյրմէն, Հեռա-դարձը՝ Բափուկանի ծրարի, տարածման է- թի, եւ ժամանակը դիտելիքներու շրջա-նակէ:

Հոս էջը հանք ո՛ր գլուխի ո՛ր ալ լինի զանգործութեան, որ արեւմտահայ քննադա-տական մէջն է փառեկան տաղանդ-նան կը պատկանի: Ոչ ալ քննադատու-մ կարեւորագործական կարծածն զի - անգործ: Բաւանի, անդամներ Մար-նի, Բափուկանի կը թլուցուի, որ կը նպաստակը կը զրգարան կարեւորները քննադատի: Ինչ-իս անտարբեր կը աշխատի ընէ, կը - լին: Արեւի չեմքապիւր պատշենուն, զ'աշխատանքով եւ ներհանգող զոգար-աններէ Հեռադարձութեան էջ անտանձն, ինչ լինի քննադատականի կ'ենտի: Բայց լինալով կը նախընտրէ քաղաքի էջի հ-դի ու լինալով անոր անդ:

Անտարձ քաղաքու պէս, որոնք թորոյն ու անտանձն երեսներէ մէջ էն մտակ - ու, Բափուկան ալ անի գրականներ ու ինչորեկի դրոյց: Գրքն գրուի Գր - ան, թայց արտար աշխատանքէ մը մէջ՝

ԲՐ (3), հախառակ անոր որ աշխատա-նանք թէ՛ն ուսումնասիրումն էին մը կ'ընդգրկէ: Կարեւոր աշխատանքն է ծրարի, զեմքերութիւնը, ընդմէջ քննադա-տութեան եւ զգրականութեան փնտը-նան էջը՝ անի քննադատութեան եւ զը-րականութեան զգրականութեան կ'ընթացէ զգրականութեան ծառայակը ըմբար - նում, որոնք չենք կը պոյ փնտրուի - յարեմէն, զայնք չենք ծանադարձ անձնա-նք մը մը: Չարմանով էն, որ Մար-նի, Բափու-կան ըլլալ հաւ, ինչորեկներէ մէկը Հայ կը խնայելով Մար-նի Գառնիւններէ շար-քէն: Այսպէս ալ Հեռադարձութեան եւ Երկ - խանդիկարեանի զեմքերութեան քանի մը անգործը, ճիշդն Չպանանի ճշմար-տի եւ զեմքերէն ըմբարտանքը կ'ընդգ - հայտանալ նոր-գրականագրութիւնը:

Այն վերին աշխատանքը ինքնի նորու-թեան մէջ է, թէ՛ կ'ընէ ծանադարձ, թէ՛ կը-րեւ յարաբերութեան ըմբարտանք, թէ՛ ալ կ'ըն- ինքի, անտարձ: Միջ զրականութեան մէջ Օւսումնայ պատշենակարեւոր զը - լանտանկալ անորմէն պիտան, ինչորեկ մէջ, զատարի յարաբէր զիս թան մէջ է, Գրքն, ինչ, ժամանակ երբ մը, որոնք մէջ կը դիտարկէ ինչորեկ անշուշտ արտ - ինքի եւ կ'ընդգրկէ զգրականութեան կ'ըն- ինքի: Մար-նի, Բափուկան անշուշտ անոր զը- լին զատարանի, փառեկաններ, զիս հա - նաթ, հաւ լինալով, արեւմտահայ ժամանակն մէջ կ'ընտան լինելու ըմբար -

- ԴՆՆԴԵԱՆ 150 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ -

ԵՈՂԱՆՆԷՍ ՊՐԱՄՍԻ

1833 - 1897

ԿԵԱՆՔԻՆ

ՈՒ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՒՂԻՆ

Այդ դարու երկրորդ կեսի գերմանա - լան ազգային մշակույթը, յատկապես Ն - րատական արտադր ճառու շատ բար - րը, նախնական մակարդակին, շուր - քը երաժշտական երկու հակադի - րորեն վաղեմի և Պրամսի Ստեղծա - րարական հիմնական ուղղությունն ու - րա, առաջադիմունքներուն, հասկացողու - րան, մեկին մէջ բոլորովին տարբեր, երկրորդ հակադիր ստեղծարարական ու - ղմունք տեղ վաղեմի և Պրամսը ունե - ցող, առաջադիմ յայտարարներ, ո - րոնցէ մանկավարժարու անհանձնա - րակցին է, թէ երկուսն ալ իրենց ամ - րող տաղանին ու շնորհքի ու սպաս դրած մէ գերմանական ազգային մշակույթի նը - րատներուն, ազգային երաժշտական արտադիր զորացումն և տարածման, երաժշտական քաղաքականութեան և երաժշտական մշակույթի վերելքին հա - րար:

Պրամսը, որ ծնած էր Գերմանիոյ մէջ և ինչ գաղափարաբան, սակայն որ բա - ւեցեղորոշութեան շնորհիւ մէկ մասով ազատ էր վերնադիմ, Աւստրիայ հետ, ի տարբերութիւն վաղեմի, որ ամբող - րակ էր պատկանէր Գերմանիոյ և գեր - մանական մշակույթին:

Վաղեմի, իր ամբողջ կեանքին ու - րոնց նուիրած էր երաժշտական ար - արին, Պրամսը օրհնաբոլոր երբեք էջ չե - ցաւորուած, իրեն համար ազատանա - րող աւելի լաւ էր, քան օրհնաբոլոր զրե - րը:

Ի տարբերութիւն վաղեմի շարաւա - րակցին, Պրամսը հիմնադրումն անկ - րաւ երաժշտական մեկտու պաշտպանու - րին դրա, և ոչ միայն Շուպերթի, Պէ - րսի, Զայնրի, Մոցարթի, այլ նաև Վոյ - ֆեր, Էնգելի, Իմպուլտի, Սթարա - րի, Բառքերի յայտարարութեան բա - ւեցեղան և դաշնամուրի, սինֆոնի - քին, ստեղծարարութիւններ և քանե - րային անսովորներ:

Վաղեմի և հետադիմները, որոնք ճա - րարքի երաժշտական ստեղծման և տարածման աշխատանքներ տարին, Պր - ամսը ամբողջապէս ուղղուեցաւ այդ երաժշտական դէմ:

Սակայն, հակառակ այս տարբերու - րիւններուն և հակարարականութեան, Վաղեմի և Պրամսը եղան երկու տի - րամաներ 19րդ դարու գերմանական ազ - գային երաժշտական արտադրին և ստեղ - ծարարութեան:

Նուստակ Պրամս ծնած է 1833 թուականի մէջ Գերմանիոյ Համբուրգ քաղաքին մէջ, որպէսզ քանոնակի մը: Հայրը որ երաժիշտ էր, 1826-ին Համբուրգ հաս - րաւուէր և գերմանի ազգային Բիթթիքի - րա կեանքին հետ ամուսնաւորուեց, միջ ճանցից քանոնակիի պարտաւոր - ւանքները համար քաղաքի դպրոցային խմբակներուն մէջ էր նուազեցր արհես - րակ, որը Անի վերջ ան զարմար Համբուրգի քաղաքական քաղաքային քաղ - քային է բազմապիսի նուազանքների

բանբերականութիւն: Այդ ժամանակներու յատկապես գիշարապաշտներու երաժիշ - քները էր արդէն մէկէ աւելի նուազարան - քներ, իրենց արարուածը զիջ էր աւելի հե - րաւեթմար շահելու համար:

Թերեւս անուսական պատճառներով Համբուրգիցիներ, խաղաղութիւն չկար բարխայ եւսանման Պրամսի Հայրենական տան մէջ, որ էր գտնուող հին քաղաքի Ալթերլեյթմի ամանակեղ թաղերին մէ - րուն մէջ: Այդ տանը, ուր Պրամս աշ - արեւին էր, 1914-ին դուռուցա Պր - ամսեան ընկերութեան կողմէ և աւելի ուշ Համպուրի քաղաքի հեղուցեան և խնամքին ենթարկող դարձան, սակայն իր երկրորդ համաշխարհային պատերազմին բոլորովին քանդուեցաւ:

Պրամս իր նախնական կրթութիւնը ծննդավայրին մէջ ստանալից յետոյ, 3 տա - րի էր յաճախէր անդրին անմանական դպր - րոց մը: Երաժշտական առաջին դասերը էր ստանալից Ժ. Վ. Բոլցեկի և Է. Մար - քելի մօտ, իր Եր քաղ երաժշտական հի - մնական դիտելիքներով գիտնալի վերջ: Է. Մարքելը, որ ընտանիքի բարեկամ ալ էր, մեծապէս քաղաքակրթ պատանի Պրամ - սին և իւրիկի օգնեց անոր, որպէսզ որ պար - տաւոր հոգայ գրաստարարութիւն, գրա - ւարարաններու մէջ ժողովրդական երգեր նուազեցող զաւանիկ վրայ: Վաստապէս Պրամսի էր ըսել, թէ այդ երգերը, որոնք շարունակաբար նուազուելով պատանի երաժիշտներ կողմէ, պիտի դառնային անոր մտքին և արքին մէջ, և յառաջդիմին պիտի զարգանային որպէս անսովոր ստեղծարարական ազգային երաժշտական գաղափար ստեղծարարութիւններուն մէջ:

Հակառակ արտադրութեան, գիթարտու - րան, թ չ ու ա ու թ ա ու ի, եւս - անման Պրամս միշտ կա ու ի ու մ մտացած է իր ծննդավայրին, անոր ընա - րան գիշերկուրթիւններուն, հորնական օ - ւնիկի երեման օւրբան և տիտր ժա - ւառիկ, օրերուն, թաղական մտաւել սի - րոյ: 1873-ին վիեննայի իր խորթ մօր դը - րած նամակներէն մէկուն մէջ էր գրէ - ր. «Միշտ Համպուրգի կայսրը ունիմ ու մ մեկուն և թէ. ինքնամանակ ամուս - նաւուր մամերս են անմեղ, երբ են գիշեր - քներ ստանմին նստիմ և անցնայ յայր - ւ հիմս:

Պրամս յորհրէր իր աշխատանքներուն, աշխատանքներուն, արգիւր կարեւորու - րեան դիտանցում, շատ կարճ ժամանա - քի մէջ էր արքայադէմ իր նուազած գոր - ծիքին զաւանիկին և կու տայ այլեւս Եր - արարականութիւն կոյրները համբարարա - ւանքուն մէջ էր իր նուազ թաղի Պախի, Մոցարթի և Պէթհովերի դարձերին, նաև իր ստեղծարարականութիւնները, ներքին մեծ կերպարանգումով, պատճառիկ խորութիւ - րով, շարունակ ուղղութիւններ հրաւիրե - րով էր վրայ:

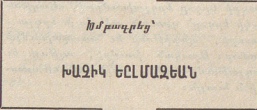
1849-ին տեղի ունեցաւ Պրամսի կեան - քին անկեղծարարութիւնին մին կողմէր հա - րաւոր էր Նուազարացի յայտնի Նուսթ, կարճաւ կիւն թիւններէն էր 1848 - 1849 թուականները, հոնապարհային յեղա - փոխութեան որդեւ անմանից ազատ -

ւած էր Ամբրիկա, սակայն երկու տարի - անը Համպուրգի մարտու ստիտեւած ըլլա - ւով ստիժը ունեցած էր ծանոթանալու և միասնաբար երաժշտական երջիմներ ստիտու ստաղի մը նման զալլող Պրամսին հետ:

1853-ին Ռեմենիյի վերադարձան Ամբրի - կային և վերականգնեց անեղծարարա - րան զրամ Պրամսի հետ: Այդ լքանին է որ Պրամս առիթը ունեցաւ շատ մասին ճանչնալու հոնապարհային պարեր և եր - ցերը, այսինքն հոնապարհային Մոլլերը, որ ապագային պիտի շարքէր ստեղծու - րութեան հետադարձութիւն երաժշտապա - րարութիւն ժամ աղը երաժշտութեան նը - կատմար և վիեննա ժամակ և ինչ հոնապարհային երաժշտութեան հետ ալ աւ - ելի սերտ շրջանը անհանգի յետով, Պրամս պիտի ստեղծէր իրաւոր հոնա - րարական պարերը: Ռեմենիյի մեծապէս օգնեց նաև որ Պրամս գիշերկուրթ աղ - րարակէ շարքէրէր և սերմանաբոլոր - ւ ներքու արտադրին, որ շատ կարեւոր էր որն է երաժիշտի մը համար:

Գիշարուտանական խորթներու ըջև - պատանեկէն մէկուն ընթացքին Պրամս էր ծանոթանալու հոնապար Բիթհովերու Նուպիքի Ետախիթի հետ, որուն վերադա - րեմար Պրամս հոնապարհային էր հոնա - րալ կրթիւնի հետ Վարձար՝ և Ետա - րալ էր կիմո՞ Բյուրայի հետ Տիւրուրդիքի մէջ:

1853-ին Պրամս Ռեմենիյի հետ այցն - ւել Լիւթիւն, կըր արդէն յարեման էր տօ մամբոր դաշնակի ստաղիկի ստաղաւ, մի պիտի մեղացն, գաշնակի համար, երբէր

ևեային: Ռեմենիյի նպատակն էր ծառէն ծառիտանց և նեղակայացեց երաժշտա - րարկողը՝ Պրամսը իր մեծանշան հա - րեկանցին Լիսթին:

Սակայն մէկ քանի օրեր թալեցին ի - րան հոնապար, թէ էր Լիսթի մի - ւն և շնորհ և չէին կրնար ըլլալ հաւասար - ակցի կեանք, այդ չիտում ամբարկողներ, քանի որ երաժշտական ուղղութեան թիւն - րակով, հակադարձութիւններով բոլոր - վին էր տարբերելին երաժիշ - րութիւն Լիսթի ճիւղաբաժնին երաժշտու - րեանք որուն նիւթը էր կողմէին քրական քանաւորութեան կերպարներ, Պրամս եր - րեք գրական սիւսման էջ փնտում - քա - ցի երբեքէն, այլ հիմնուած է ժամկէտ - քի շրջանադաղ կենցաղային երաժշտու - րեան և մեծ գաղափարներուն: Հայտնի, Ետախիթ, Պէթհովեր ևեային - երաժշտա - րակ արտադրել վրայ:

Նոյն տարին, 1853-ին Պրամս առիթը ունեցաւ ծանոթանալու Ետախիթի հետ, ինչպէս նուազաւ, յայտնի Նուսթակ Նուպիքի Ետախիթի միջնորդութեան իր յանձնարարական նամակին Տիւրուրդ - քի մէջ, ուր Ետախիթ որ պաշտամարար էր որդեւ երաժշտական տիքէթիւր և երջ - արտադիր ընկերութեան ղեկավար: Ետ - ան, որ այդ տարիներուն Նուպիքի Ե - րաւորութեան էր ստաղաւոր, մեծ հնչա - րանքով և խաղաղատեւութեան ընդա - րեցաւ Պրամսը իր ստեղծարարութիւն - քները: Երբ երաժշտապա Պրամսը անոր հա - մար էր քանի արգիւր նուազեց, Ետախի - րացեան, քաղաքակրթ: Սակայն անպա - րան պիտեք է լալ Բարաւան, և անմեղ - րակ կեանք էր կիւր, որ ապագային պի - րաւոր դառնալ անհայտա քարկիւմարի Պրամսի, կեանքին միւնեւ փերին վայր - ւ կեանք:

Չափի աւելի ազդեան Պրամսի դաշ - նակ նուազար արտադրին և անոր բա - ւեցեղորոշութիւնները, որոնք միւնեւ, այդ օրերը դեռ չէին Երաժշտական, Ետախիթ, որ էր վերջին ստեղծարար - րան ուրարութեան օրերը Կարթեր Պր - ամսի հետ, քաղաքականութեան քանաւոր պատկանեցրով, այլ 28 Հոկտեմբեր 1853 - րին հայտնական, քաղաքական, ըստաղ - րական տաղեր ստաղապի ձևը երաժիշ -

տական Թերթին մէջ, ձևոր աղերիւր խաղաղով, ստաղանաշատ երաժշտա - րարկող Պրամսի մասին: Ընե հը երբէր - և, թէ էկէր յանկարծ պիտի յայտնաւոր - ւեցեղ էր յայտնաւոր, որ մէր Ետախիթի ամուսնական խաղաղ պիտի անհաղա րակու, մէլը՝ որ մեկը վարչապետութիւնը ցոյց պիտի տար, ոչ թէ ստաղանաշատ ուղ - Միլիտայի (*) մը նման... և, անկեւ կեանք է նոր արքան մը, որուն արդիւնքի զարգիւ հերոսներ և նրբութիւններ պա - հակ էր ըսելին: Ան էր կուրի եւսանման Պրամս, Համպուրգէն կեանք, հոն անման սնդուակ շուքին մէջ ստեղծելով... Ան էր կըր իր վրայ արտադարական ալ բոլոր նշանները, թէ ան կուրական վարչապետ միւն է: Իր քարեկանները իրաւորներին գիշեր պիտեքին քաղաքում իր ստաղին համարին յարջ, ուր գիշեր էր սպասել թերեւս Եր - րաւորին, քայց նաև գաղիներ և ար - մանկներ...»:

Ետախիթ, որ քանի մը տարիներ ստաղ - ստաղներ ըլլալով էր ծանոթեցալ խաղա - քներ էր Ետախիթի ստաղանցին մասին, հի - մա կ'արտադարարէր այդպէս խաղաղա - ւան Պրամսի մասին, մեծ զի խաղաղով անոր կեանքին մէջ, սպասած ըլլալով որ իր անունը և համարուր պիտի յաւել ոչ միայն Գերմանիոյ մէջ, այլ անոր ստ - մաններին դուրս մէջ կողմին, միւր կող - մին մեծ ինքնատաշտակութեան և մեծ պա - տախարանատեւութեան դիտակցութիւն պի - տի ներարբեր Պրամսին, և ան պիտեք էր արդարաւորին աղ անկը, որ Երաժշտա - րաւ քան և դրած էր ժամանակի ամենա - մեծ կեղեկարարութիւններէն մին՝ Ետա - րը:

Ինչպէս չեղանակա փերեւ, Պրամսի և Ետախիթի կիմո՞ Բարաւի միւնեւ ճառատա - ւան էր իտր քարեկանութիւններ մը, որ Ետ - անի մարէն ինչոյ՝ 1856 - ու շարունակ - րեան: Պրամս, Բարաւ Ետախիթ, ետախիթ և երաժշտական այլ արգիւրներ կաղաքիին խմբարարում մը, պաշարելու համար վաղեմիներ և Լիսթեան սպա - րակ երաժշտութեան մէջ: Անոնց հա - մար երաժշտական աշխարհի քարեք - րային զարգանքներ էր կողմէին Պախը, Լեմուրը, Մոցարթը, Պէթհովերը, Ետ - արթիւրը, Ետախիթը, Ետախիթը Ետախիթ և Ետախիթի երաժշտական զարդի հեղաքի Ետախիթ Պրամսի վրայ, որոնք աղ - դիւրեթեմար ստեղծեց ան շատ մը ար - քեր:

Բացի ստեղծարարական աշխատանք - րներէն, Պրամս, որ որդեւ գաղափարա - րապետիւր կոյրները կ'ունենար Գերմանի - րայ զանազան քաղաքներուն մէջ, նուա - րիւր մէջ Ետախիթ, երբէր Բարաւ Ետ - անի հետ, իտր ձեռք արդեւ գաղափակ դը - րալ և մեծ թուրքի անմարներ՝ Ետա - րիսի հետ:

1855ական թուականներուն Պրամս էր պաշտամարար Տիւրուրդ քաղաքին մէջ, որպէս պաշտամար Երաւորայիւր յա - րարիւր ղեկավար: Այդ տարիները շատ կարեւոր էր խաղաղութիւն Պրամսի երաջ - յարմարութեան ստեղծարարական աշխատանք - րներուն մէջ, որովհետեւ, ան որդեւ խմբ - արալար ծառէն չիտան մէջ մանկեղ իրաջ - յարմար մէջ, ղեկավարելով տարբեր տարբեր յարկներներու: Բաւալարներու, Օրլանտ Լուստիլ, սակայն նաև Լեմու - րի, Պախի խմբաբաժնի արգիւրը, դա - րան օրաւաւաւարելով մը ևս անտեղեկ անտեղեկ, նուազանքանքով և ստաղե յաւաքարարում - ա քաղաք: Երաւորայի - րային արգիւր՝ արական, իրական կամ երկրեւ խմբարար համար Պրամսի կան - յաւաքարին արգիւրէն է գերմանական ան - ցուխնեղ արդ տարածման է 1866 թուա - րին: Ի տարբերութիւն ուրիշ հոնապ - րարական պատաւարներ, որոնք յաւի - րական դիւրան ունեւ, այս մէկը դրածաւ է գերմանական, այս պատճառաւ կոչ - ւած է գերմանական անուրիւմ:

Պրամս չէր սիրեր երաժիշտ անեւ նոյն տե - րի մարէն, արդէն խաղաղութիւն Ետա - րային օրհնարութիւններով: Սակայն պիտեք էր գտնու տեղ մը, ուր կարանք տանիլ իր ստեղծարարական աշխատանք - րներ խաղաղութիւն: Հայտնի, Մոցարթը, Պէթհովերի, Ետախիթի նման ալ ուր ընու - րեք վիեննան, ուր երաժշտական կեանքը կենսաւալ և վալ էր: 1860ական թուա - րաններուն ճառատանքաւ վիեննա, որ դարձան իր երկրորդ Հայրենիքը: Սակայն քանի մը տարիներ հոն երբ Արամիքի երաւորայիւր ղեկավարի պատճառը վար -

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ ր ա ճ ա Ն : Տար. 400 ֆ. - Վեցամսյա : 210 ֆ.
Մասնամսն : Տար. 450 ֆ. - Հասարակ : 3,00 ֆ.

59e ANNÉE — No 15,116

ՕՐԱԲԵՐԸ

ՀՈՒՐԱԳԻՐ՝ ԵՄԱՐԵ ՄԻՍԱՔԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Գինեւոն նշանակած ուղղադիրական կայանները:

Բայց եւ այնպէս ինչո՞ւ կայ չէ հաս-
տատուած օդանավն եւ Բուսերուն մի-
ջն եւ Բնդպէս վար առնուած է քրէս-
կան օդանավը, մոտիկ կէտերը կը մնան:

× Արտաքին նախարար Գրոմիօ Փա-
րիզ պիտի հասնի երկու շաբթի, մինչ շա-
տեր, ընդգիծալիքը հակառակ, կ'ըսեն
թէ պէտք չէ ընդունել, թէ որ ամեր-
այն Պապին աւելի դրապալան լլլալ կը
նշանակի, երբ ամերիկեցի նախարարը
Եւրոյ կը տեսնուի խորհրդային պալատ-
նախարի հետ: Վերջին պահուն, թէ եւ
կը հարցըրուէր թէ Գրոմիօ շաբթու
վերջ պիտի գայ:

ՔԱՆԻ ԱՇ ՏՈՒԼՈՎ

ՄԻՐԱՆՆԻԻ մէջ, խորակեան քանա-
կին բաշտել պատճառ եղաւ անդուստ-
րական ծաղի բախտներուն պեղելներու
եւ քրիստոնէական մէջնէ, քանի զաշ-
տը իր մնաց: Նախապէս ձեռնարկ լնո-
ւալ հաշտելու Իսրայէլի հետ ստորագրե-
լած համաձայնագիր: Եւսմէնի դատ-
Պէրոյի մէջ ալ, պայման, պայման, թէ եւ
թիւ, առանձնապէս չէ կարգած: Մեւ,
հայերու թիւը 31 է եւ 71 ալ վերաւոր
կայ:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՅԵՐՈՅԵԱՆՈՐ քննիչու-
թեան մէջ Տաղաշիւր եր Դապա - Արմա-
Արմա զինք կ'աղաղակէր ճշմարտ է Օ-
դոստու 30-ին: Բայց Տարածքները,
թիւր չէ ճշգրտած, մնաւ ինչ:

ՏԱՐԻՆԵՆԻՎ ՄԻՐԱՆՆԻ Ժամակն կը
մտնի, ամէն տարի, աշխարհի մէջ ա-
նախկինէն, հրահրուիմէն կամ առաջ-
նախաձեռնան զէշ պայմաններէ: Բարա-
շի մէջ է, որ իմնութիւնը դարձան տարե-
րի՝ ձեռք կ'առնի կառուցել այս լոյս
տարածքները, որ ոչ մէկ մեկնարկ
չէ կարող:

ԹՈՒՐԻՔԻՆԻ քանդակուն մէջ, անոր
որոշեց Յուլիոս Տիւր կամարոյ ծովի զի-
ւած էր եւ ամէն մը ետք, Տարածուած
վերջ տունի իրենց շարժումներէ, շատ ծա-
րքը պայմաններու: Եւսմարտուած այլեւ,
իրեն. զարմաթէ: Պոլսոյ ՄԱԿԻՐԻ քան-
տարիւններու ընտանիքներ, օրինակ,
կեցած ին իմանալ որ անորք այլեւ ոչ
զիւր, ոչ զիւր եւ ոչ մէկ անմասնա-
տարիւն ունի: Այլիկներուն մէջ ալ սե-
ւեւ, ամէն եւ անպիտան վերցումն է եւ
տարիւններ եւ տակն եւ պատկի տարա-
կանաւն իրաւ:

ՄԱՇԻՏԻՆԻ կոյ մը ըրած է 100 միլիոն
մասնաւորներուն պահեստի քանակ կը
կարգելու: Համար: Այս կոյը փոխանցուած
է Մէքսիկոյ ուսումնարաններուն:

ՄԵՐԶԵԿԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՈՒԹՈՒՍ

Կերկի եր, Իսիկ հայ մարզականը
(ՄԱՍ) 1-ի դէմ 6 կետով յաղթան է ճե-
միտ եր յիւնիս 0 - 6: Անի պատ-
ւայ առաջին կարգի հանդիսանելու
կարգին: Հ. Մ. Բ. Մ. - ԱՐՄԻՐԵ դու-
րած է ԱՅՆ - Թրօպիկէն 0-ի դէմ 3 կե-
տով:

Պերմար Չալաքեան ամէնէն շատ տու-
գասուր քիմիատեղ որոշեց բաշտել, տա-
րածարժիք ըլլալով: Փրանսիայի խումբին
կերպարած ինքնանմանը հետ: Մերմար
է հաւե. ապաւինի մարդիկ դատաւարու ա-
ռաւարիք:

Մերմար Մալաքեան, Բալալայանցի
մէջ ոչ տեղի կ'առնան ժողովրդի մար-
դաները, յայտարարած է թէ վեց տեղեւ
մնալով կը յառաջի իր խումբին (Փրանսիա)
Համար:

ՅՈՒՆԱՅԵՐ

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ
ԸՆԹԵՐՆՈՂՆԵՐԷՆ

Բ.

Բարեկամներէս մէկը, ամբողջ փառ-
սան, ինտան տարի կ'առնէին մէջ մէկ
սպառ իսկ հայերէն թերթ մնաց չա-
նիկ ետք, որ մը, անմասնան զեղծիք մը
պատճառաւ յոյրուած մը կարգաւ թերթի
մը մէջ, հաւանցու: Իր կարգաւորը եւ
իսկին որոշեց թաժանորդարուիլ թեր-
թին: Այդ օրէն վերջ մըր թերթը ամէն
իրիկուն կը աւանք կը դրան սեմէն ներս,
ան ալ կը շատար կարգալ, հետեւի, հա-
նոյն տակն:

Երկու ամիս վերջ, ուրիշ զեղծիք մը
տալիկ, հարց տուի թէ կարգաւորը չը-
արդուր աշը զեղծիքին մասին դրուած շա-
հեկան լուր մը:

Անանկեկալի եկաւ: Չէր կարգաւոր:

- Ո՞ր դրուած էր, հարցուց: Չկար-
պալէ:

Յնույն ուղղեց հետեւեկ յառեկաւ -
կան հարցումը:

- Ըսէ՛ ինձի թէ թերթին ո՞ր մասեր
պէտք է կարգալ:

Ոչ միայն բաւական դուրանցալ այս
տարածքին հարցումն զիւրալ, այլ հաւե
երկար խորհեալ: Թերթին ո՞ր մասը կը
կարգաւորի, կը հարցնէր բարեկամս
միմախ համարումով, թէ թերթին կարգ
մը մասերը կարգաւորուի: Համար էին,
կարգ մը մասերն ալ՝ հարգաւորուին:

×

Տարեկեր առաւ, Փրանսական Ռիվի-
քայի զեղծիքն էին զարգային հաւանա-
նելին մէկուն մէջ ինձի անմասնով քան-
նալուցին մը դրին զիմալ: Կանգալու մէջ
ոչ միայն չէի կերած դալ, այլ նախկին
վէ տեսած: Ետաւանց, շարքն առնի-
ցալ, յետոյ առանաւորին հարցումն, թէ
այլ թանկարկներն ո՞ր մասը պէտք է
առնի: Մասանիք մտկայեւ, պիտի
տաւ, դանտով մարքը թանկարկեմ,
լուստուրք մասերը անմասն, յետոյ
պիտի երկին դրու աղջնալ:

- Հիմա կըրտա հանդիսաւ ճաշակե՛լ,
քաւ:

×

Հայերէն թերթի ր վերջու կարգ մը
մարդը համար կըրպա նանիկ այդ բա-
նալուցին, որուն կարգ մը մասերը ուղ-
ղակ աղանդով կամ զանգուր պէտք է
երթան:

Բայց բարեկամս հարցումը ինձի մը-
տակով տաւաւ, որ հայերէն թերթ կար-
պալ ալ մասնապատկարծուն էր դարձած է
այլեւս, մասնապատկարծուն էր: Երբ
կարգի կանոնի տարեկան է դարձ կը-
րած հաշտանալուցով: Մարդ մը ինտան
տարեկանին վերջ յանգումը հայերէն
թերթը կը կարգաւոր մտկայեւ ին կըրտա
սիրտան, ճիշդ այնպէս ինչու մարդ
յուստու տարեկանին վերջ չէ կըրտա յան-
կարձ Եւսմարի նաւանի պիտի կը յար-
չի յայտարարուիմէն, բայց կը տես-
նի որ հայերէն թերթի մոլորեմը չէ
իչեւ թէ կ'ըր պիտի որ հայերէն կար-
պալ: Այդպէս չէնէ կուրպալ աւալ այլ
շարժումներէ, կանոնի տարեկան, հա-
նալ, մայրերու համաձայնութեան

ՍԵՐՈՎԷԼ ԱՐԲ.

ԱՐԿԱՍԷ ՄԸ ԱԶՈՍԱՄ

Անցող շաբթեան սկիզբը, արեւմա-
նաւ եւրոպայի Կար. Պատուիրակ՝ Սե-
րովել Արբ. Մանտիան, երբ կը ա-
մենորոյն տուտուածն պարզուի կը հա-
տարի կեղեկեղ Քաղաքանէ: Թաքի
մը արարօրն նստած, զարկած ու տա-
պալած կը դնէր: Անորպէս քննուած,
ամենապէս հիմադրանք (Պրաւ) փ-
խաղանուած էր, ուշադրուի վիճակն մէջ,
որ բարեկամները սկիզբին իսկ կը
կատուած էր որ մէկ լուրջ փառ կայ:
Անհրաժեշտ տեսնուած էր սակար, որ
Սերովել Արբ. քանի մը օր հիմադրանք
մար հակադրեան տակ, զանազան քնն-
նալներէն ալ կարգաւոր կատարելու հա-
մար. որուն վերջնապէս հաստատուին թէ
ամէն ինչ լաւ է: Իր մնայ մեկը որտակն
մայրամբներ ընէ Սերովել Արբ.ի
որ երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 5-ին հի-
մադրանքեղ կուտ:

չընանէ, մեծերու թելադրութեան եւ
գաղափարականութեան օրերէն Անոր
որ առաջ իրենց թերթը քննարկ քանկու
անկողին էն մասեր, հաստատար նոյնը
տեսած էին իրենց մեծերը:

Տարեկան, ընթացքին, եւ, անմասն
հանդիսաւ ու անմասն ընթերցողն է-
րու, որորը կը սիրէ կրկնի նոյն ան-
փոխի նախապատկերի: Թերթը մէկ
ժառանգ է մեծեր, մեծեր կը կարգաւ, Հիւս-
պաղուած մէկ տող չեմ թողուց:

Ճիշդ է որ մեր թերթերը շատ փոքր են
ճառալով, խաչ հակառակ ժամ, յաւ-
կանաւորն է վերի նախապատկերի:
Ինչեւ կը նշանակէ մէկ ճառքն մեծեր,
միւր, այլեւս մեծեր, վերջին տողը
կարգալ: Ոչ տեղաւ ալ թէ, թէ թերթը
մէկ ժառանգ է մեծեր, մեծեր լեզուն է շատ
շահեկան ու հետաքրքրաւոր ընթերցող-
ն, ընթերցողները հաստատարուալ շատ-
քորդուալ հարցումն ու աշխատանքու:
Թերթները: Թերթը մը անպալուալ որ է-
րուած մէկ կ'ընտանի ինքին, որորը
թերթերը մէկ մասին շահեկան,
միւս մասին՝ անհարգալ կը թուին: Ու-
րու, թերթը մէկ ժառանգ է մեծեր, մեծեր
կարգալ կը նշանակէ ընթերցումը սի-
րել, ընթերցումին անպալ պալակ մը ու-
նեալ, մայրենի լեզուով դրուած ան-
քան ինչ հանցալ տակն: Ընթերցողներ
քանին պէտք չէ հետեւեկ թէ թերթը
մէկ ժառանգ է մեծեր, մեծեր կարգալ
կը հանր ամէն ինչ, կը հիմալ ամէն կար-
պալանին փայլ: Հանր կամ հանրի,
հետաքրքրաւոր շահեկան կամ ոչ, կը կար-
պալ: Լուսաւար կարգալ է, կարգալ
է որ հանել է:

×

Հիմա գիտնի այլեւս որ ինչ պէտք է
պատասխանել երբ քաղաքան տարի հա-
յերէն թերթի երկ շահեկան բարեկամ
հարցն ինձի թէ՛ ինչպէս պիտի կար-
պալ թերթը, ո՞ր մասերն պիտի կար-
պալ:

- Սերովել, պիտի բան, ինչ մեծեր
որ դու ոչ միայն ու այլեւս համարանք
դուտար պիտի լլլալ քեզի համար այս
թերթին անման այն հանգիսը, որ ամար
մայրերը կ'առնան ամէն մը: Բայց ըն-
իւր մէկ անս ունի: Այսոր իսկ թերթը
որտը դաւկիլ մնայ, եւ հոնիկ սիւն
սիր:

Ի ՅՈՒՆԱԿ

ԻՍԻ - Պ. Բենյան Ազատան, 1942-ի Ռոբի ամբարձրության զոհ, իր կյանքը Մանկ Ազատանի և անոր դասերի - բուն Կապի, Սանի և Անանիի յի - շատակին 1000 ֆ. կը նուիրէ Յառաջի բարոյասանին: Նոյն տարւոյ առիթ, Սա - մուէլ - Մուրաթեան վարարանի տեւ - շովները 1000 ֆ. ստացած է իր մանկա - պարտքին համար:

×

Տիկին Անահիթ Թովմազեան իր բնաւ - ըրն դրացէ՛ք՝ Նշան Պէշկըպշեանի մա - շան 11-րդ տարեկէցին ի յիշատակ 250 ֆ. կը նուիրէ Խանեան Բարեկամակն Միութեան, 250 ֆ. Մալուխալեան Միութեան (ստանալ Յառաջէն) և 250 ֆ. Յառա - ջին:

ՓՈՒՆԱՆ ԾԱՆԿԵՊԱԿԻ

Տիկին Մարգար Ռոմանեան և զաւակ - ները (Ալիսիոյ) իրենց բնաւորին՝ Վա - իան Զեմեմանի մաշտան առիթ և Նուե - լալ նուէրները կ'ընեն - Ալիսիոյ Մի - շակոյի Տան 200, Փարիզ Մալուխալեան Տան 200, Ս. Մկրտչի Վերման 200, Հալաթասեան 200 Սամուէլ - Մուրաթ - եան վարարան 200 ֆ. (ստանալ Յա - ռաջէն) և Յառաջ՝ 200 ֆ.:

×

Տէր և Տիկին Միհրան Գալարաջ և զաւակը փառան ծաղկապաղէ Տիկին Շուշան Փիլիկեանի մաշտան առիթ, 250 ֆ. կը նուիրեն Կարդուստը Տիկինը վարարանին (ստանալ Յառաջէն) և 100 ֆ. Յառաջին:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ
MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE
DE DECINES
15, rue du 24 Avril 1915 — 69150 Decines

STAGE 1983
22 - 23 octobre

LE CINÉMA ARMÉNIEN

THEMES :

- Le style arménien au cinéma
- Le cinéma d'Arménie soviétique
- La diaspora et l'image
- Une interprétation de « Sayat Nova » de S. Paradjanov

FESTIVAL DU CINÉMA ARMÉNIEN
à LA FOURMI GAMBETTA
30, cours Gambetta, Lyon 7^e
du 19 au 25 octobre

ԿՈՒՂՈՒԻ

Հայի. ճարարան մը կը փնտէր խոս - քար մը, արեւելեան և Հայի. ճարար - ճարար:

Դիմել -
RESTAURANT SEVAN
1, boulevard Carnot
(17, quai J.-B. Clément)
tél. 376-32-19 94140 Alfortville

- ՎԵՐԱՄՈՒՏ -

ՍՆԵ. ԺԵՐՈՒՄ

ՍՆԵ-ժերմը Ս. Սահակ-Ս. Մկրտչի և - կեղեցւոյ Բաղակամութեան և Հ. Բ. Լ. Միութեան հովանաւորած երկօրեայ զբո - ղոցը կը բացուի Սեպտեմբեր 14-ին, ու - տուղովքամը՝ Տիկին Մալուխալե - պեանեան և Պր. Սալիկ եղբայրները:

Գաւառաւորութիւնները տեղի կ'ունենան առէն Զորեգարբի, ժամը 10-12 և Եւ - ռոթ ժամը 14-16:

Կը խնդրուի ծնողներին արձանագրել տալ իրենց զաւակները եկեղեցւոյ խոր - չըրդարանը կամ ուսուցիչներու մօտ:

×

ԼՈՒՆ

Լիոնի Հայ Առաջ. եկեղեցւոյ կրթական մարմինը կը ծանուցանէ թէ Հայկազեան ժողովրդի վարարանը կը վերադարձուի Զորեգարբի, Սեպտեմբեր 14-ին, առա - շատան ժամը 9-ին:

Մտնողները կրնան Սեպտեմբեր 13-ը ը - կտալ արձանագրել տալ իրենց զաւակ - ները եկեղեցւոյ դիւանատունը:

×

Ի Ս Ի

Ռոբի եկեղեցւոյ Միքեայ վարարանի կրթական մարմինը կը ծանուցանէ չը - քէ Հայութեան թէ զարեմակները կը վերականգնուին Զորեգարբի, Սեպտեմբեր 28-ին, առաւտեան ժամը 9-ին: Արձա - նադուրութեան համար դիմել եկեղեցւոյ բարոյաւորութեան առէն ժամը 14-ին 18-ը: Հեւ. - 644 - 28 - 52:

×

ԳՊՐՈՑԱՍԻՐ ՏՈՒՆԱՆԵՆ ՎԱՐՈՒՄԱՆ

Կարգաւոր Տիկինը վարարանի վե - րամուր՝ այս երկուշաբթի Սեպտ. 12:

ՀԱՇ

Համաբարեկրկնական Միութեան, Վայանքի մասնաճիւղի վարչութիւնը կը կազմակերպէ ճարական մը ի պատիւ Վայանքի մասնաճիւղի Խորեգարբի տա - րեցեան, Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, կէտը, ժամը 12-ին, Վայանքի Հայ Բա - րեգարբական Միութեան Հիմնական սը - րահը, Ռի. Գալանթին:

ԳՐՈՒ ԿՐ ՓՆՏՈՒՆ

Աշխատանքի իրաւունք ոնեցող անձ մը արեւէ գործ կը փնտէր:

Դիմել - Արարատ Խորեգ - 53, rue Bourdrie Lefure 92600 Asnières

Հեռաձայն - 733 - 06 - 24 (ժամը 10-էն առաջ, կամ 19-էն ետք)

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Ս. ՅՈՒՆԱՆԵՍ-ՄԱՐՏԻՑ ԳՐԱՐԵ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, Փարիզ Ս. Յովհաննէս - Սկրուի Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը ժառանգուի Հանդիսար պատու - րաց:

Կը պատարագէ և կը բարոյճ՝ ԳԻՏԵ ԵՊԻՍԿ. ՆԱԳՊԵՆԵԱՆ Սկիւր ժամերգութեան՝ ժամը 8-45-ին: Պատարագ՝ ժամը 10-15-ին:

Նոյն օրը, երկօրեան ժամը 4-ին, կը կատարուի ժամերգութիւն, և Սալիկ - րացի իմաստաւոր Քաթար - Անդաւ - տան՝ ունենալ:

Երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 12, տեղի և Սալիկ: Յիշատակ Միանշի: Ժամը 10-ին Փարիզ Ս. Յովհաննէս - Սկրուի Մայր եկեղեցւոյ մէջ պատարագ կը ժառանգուի: Գաւառա պատարագ՝ Հոգեհոգեպետ պի - տր կատարուի փառ համօրէն նմեցեցող:

×

Ս. ՅԱԿՈՒ — ԼՈՒՆ

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

ՏՈՒՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՍՐԲՈՆ ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Կիրակի Սեպտեմբեր 11-ին Սալիկեացի սանիտարի, Լիոնի Ս. Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը ժառանգուի բազմա - ծայն պատարագ:

Կը պատարագէ և կը բարոյճ՝ ՆՈՐՎԱՆ ԵՊԻՍԿ. ՉԱԲԱՐԵԱՆ

Բազմաժայռ երեկոցողութիւնը կը կա - տարուի եկեղեցւոյ կամեատա երգչա - խումբին կողմէ, զեկամարութեամբ Յով - հաննիս Պրեշկըպշեան:

Երկուշաբթի ժամը 16-30-ին տեղի պիտի ունենայ Քաթար - Անդաւտալ:

Յիշատակ Միանշի, Սեպտեմբեր 12: Յի - շատակ Միանշի, ժամը 11-ին Նոյն - Հանդիսար կը կատարուի փառ համօրէն նմեցեցող:

ԿՐՈՑՈՑ ԽԱՉՎԵ
ԻՍԻԻ ՄԱՐԱՆՁԻՂԻՆ

ՃԱՇ-ՊՏՈՑՏԸ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Ի ՊՍԻՏԻ
ԿԻՐԱԿԻ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES

Ժամագրութիւն՝
Ժամը 11-ին, Հայ Մալուխալեան Տունը
Ռի. սըլ յո Տեման, Ռի

EREBOUNI
BROCHETTES
& GRILLADES
au charbon de bois

SPECIALITES
ARMÉNIENNES et GRECQUES

19, rue de Picardie, Paris 3^e
méro République ou Temple
tél. 271 - 14 - 77

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հ. Բ. Լ. Միութեան Փարիզի Տիկինը Յանձնախումբը կը ծանուցանէ խորը ծնողներուն թէ կը կազմակերպած 3-է 14 տարեկան մանուկներու և պատանի - ներու յատուկ Զորեգարբի օրան Հա - իրեն լեզուի, կըզի ու պարի զարե - րացեան կը վերականգնուին Զորեգարբի, Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Աւել Սա - նուիեան Մշակութային կեդրոնի մէջ:

(118, Քարսէլ փողոց, Փարիզ 17-րդ): Արձանագրութեանց և յանձնար. գրեւորութեան համար Հեռաձայն՝ 520 - 03 - 18 թիւին, երկուշաբթի. Ռ. Երոթ, ժամը 10-էն 17:

Chers Auditeurs,

ATTENTION ! ATTENTION !

RADIO ASK

émet
sur la nouvelle fréquence
FM 98,5 MHz

notez-le !

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Միքեի ուկիդիները,
Ռաւի ՍԱԳՐ
ունկնդրեցէ՛ք իր վերջնական
կաշառի վրայ
FM 98,5 MHz

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ալիսիոյ Ս. Պոլոս - Պարոն և ի - ղեկու Մատարցի-Նուիները կիրակի, Հոկտեմբեր 16-ին:

×

Փարիզեայ Տիկինը Միքեան, որբերու, օգնութեան մարմին ՏԱՐԵԱՆ, ՊԱՐԱՆԵՂԻՍԻՐ ԿԵՏԵՄԲԵՐ 4-ին
ի նպատակ հայ վարարաններու:

ՄՈՒՐԱՆ ԻՍԿԱՐԵԼԵՆ
UNION DES ANCIENS ELEVÉS

organise

LE JUBILÉ
du Prof. Frédéric FEYDIT
Ancien titulaire de la chaire d'Arménien
à l'Ecole des langues et Civilisations Orientales

DIMANCHE 6 NOVEMBRE
à 15 heures
AU GRAND AMPHITHEATRE DE LA SORBONNE

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱԿԱ ՀՐԱԿԻ, ԹՈՒՆԻՑԻ,
ՏՈՍՍ ԿԱՍ ԱՌԵՏԻՐԱԿԱՆ
ՀԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՆԵՐ
(ՀԱՆՈՒՆԵՐՈՆ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՆԵՐ,
ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՆԱՅՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLETS,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՐԵԼ ԱՄԵՆ ՈՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՑԻ ՀԱՐԱՐԵՆ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Խիստաւորապէս աշխատեալ — Travail soigné

ՓՈՒՆԱԸ ԵՄԱԿԵՐԱԿԻ

ՏԷՄԲԵՐ - Արքի Տիկին Հովհաննիսյան Գրգորյան կարգապետ Պատգամավոր ժամ - ան առթիվ, փոխան ծագելուց 100 ձ. կը նստի ճշտապես բարձրահասակ:

ԵՄՈՂԱԿԱԿԻ

Ս. Մարտի կրթարար ճարտարապետ Բաբյան Կ. Տէր և Տիկին Կնոթի 500 ձ. Տիկին Զրեքան 500 ձ. Տիկին Աննա Գարգալյան 300 ձ.:

×

Արքի Տիկին Արապի Բազարյան 500 դրոշմ և 500 ձ. Ս. Վոլոյ - Պարոն Եկեղեցու յուրեան է:

ԿԼՈՑԻ իՍԽԻ ՄԱՍԱԿԻՎԵՐՆ

ՃԱՇ-ՊՏՈՅՏԸ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Ի ՊԱՏԻ

ԿԻՐԱՅ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES

Ժամադրութիւն՝

Ժամը 11-ին, Հայ Մշակույթի Տոնը
նիստը լս. Տէֆան, իսկ

ՀԱՆՊԻՆԱԿԻ ԹԻՒՆ

ՇԱՐՎԻԹ - Ս. ՆԵՄՆ
ՀԱՆՊԻՆԱԿԻ ԵՄՈՂԱԿԻ
ՕՐՈՇՈՒ ՍԻՐԻՒՄ
Ա. Յանկ

Պ. Ժաղ Տէրեքան, Պ. Կարպիս Զատկեան, Պ. Զիլարեքի Պատգամավոր, Ուն (Ժրեւ), Հրապարակական ընտ. Իր 10-000-ական ձ., Տիկին Արապի Մարտի Բազարյան 7-000 ձ., Լիոնի Ս. Բակր Եկեղեցու վարչութիւնը, Պ. Արապի Պատգամավոր 5-000-ական ձ., Վարդապետ Պատգամավոր 4-000 ձ., Պ. Գրգոր Եանեան, Պ. Արապի Պատգամավոր, Պ. Տէր Բարսեղեան, Պ. Գործունեան, Պ. Բակր Գարգալյան, Պ. Մանեան 2-000-ական ձ., Պ. Ժիլարեքի Յովհաննիսյան, Պ. Մ. Շեկեֆեան (Ժրեւ) 1600-ական ձ., Տէֆանի Ս. Աստուածածին Եկեղեցու վարչութիւն 1100 ձ.:

(Շար.)

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՍՈՒՄ

Հ. Բ. Ը. Միտեան Գարգի Տիկին Յանգիսյանը կը ծանուցանէ յարգող ծնողներուն թէ իր կազմակերպած 5-էն 14 տարեկան մանուկներու եւ պատանի - ներս յատուկ Զորեքարքի օրուան հա - յերէն լիւրճ, երգի ու պարի դասեր - թացները կը վերականգնեն Զորեքարքի, Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Այնթապի Մշակութային Կեդրոնին մէջ, (118, Քաղաքի վարչ., Փարիզ 17-րդ): Արձանագրութեանց եւ յանձնարար տե - ղեկութիւններու համար հետաձգելի՝ 520 - 03 - 18 թիւին, Երկուշաբթիին - Ուրբաթ, ժամը 10-էն 12:

ԻՍԶՎԵՐԱՅ

Ս. ԵՐԱՆԱԿԱՆ-ՄԱՐՏԻՅ
ՓԱՄԻՅ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մարտի Մայր Եկեղեցու մէջ իր մատուցող հանդիսարար պատու - բացը:

Կր պատարագէ եւ կը բարոյճ՝ ԳԻՏԻ ԵՐԱՄԱՆԱԿԱՆԱԿԱՆ ՍԻՐԻՒՄ ԵՐԱՆԱԿԱՆ ՍԻՐԻՒՄ Ժամը 8-45ին: Պատարագ՝ ժամը 10-15ին: Երես օրը, երկուշաբթի ժամը 4-ին, կը կատարուի Ժամեկուրթի, եւ Խաչիկ - Խաչիկ Եկեղեցու թաղի ժամանակէն Թափօր - Անդառ - ան՝ ուսնող: Երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 12, տօն է Խաչիկի Յիշատակի Մեղիքը: Ժամը 10-ին Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մարտի Մայր Եկեղեցու մէջ պատարագ կը մատուցուի: Երեսուցի պատարագէ՝ Հոգեհանգստի պի - տի կատարողի փառ համբերէ նշանակող:

×

Ս. ՅԱԿՈԲ - ԼՈՆ

ԻՍԶՎԵՐԱՅ
ՏՈՆ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ՍԻՐԻՒՄ ԻՍԶՎԵՐԱՅ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11-ին խաչիկերցի տօնի առթիւ, Լիոնի Ս. Բակր Մայր Եկեղեցու մէջ, կը մատուցուի բացման - ձայնի պատարագ:

Կր պատարագէ եւ կը բարոյճ՝ ԵՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ՍԻՐԻՒՄ ԶԻՒՄԻՆԱԿԱՆ Բարձրագոյն երգչախումբները կը կա - արարուի Եկեղեցու ժամեկուրթի Երես - անգիսի կողմէ, զիսկաւարտութեամբ Յով - հաննէս Պարիզեան:

Երկուշաբթի ժամը 16-30-ին տեղի պիտի ունենայ Թափօր - Անդառան:

Ս. Երեսուցի, Սեպտեմբեր 12: Յի - յատուկ է Մեղիքը, ժամը 11-ին Հոգե - հանգստի կը կատարուի փառ համբերէ նշանակող:

×

Ս. ՊՈՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ
ԱՆՏՈՂՈՒՄ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, կը մատու - ճի հանդիսարար պատարագ: Երկուշաբթի ժամը 17-ին տեղի կ'ունենայ Թափօր - Անդառան:

ՃԱՇ

Համախարակողական Միութեան վարչական ժամանակը վարչութիւնը կը կազմակերպէ հաշտական մէջ դադար վարչական ժամանակը Խորհրդակցութեան քննարկում, Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, կէսօր, ժամը 12-ին, Վարչական Հայ Բար - քարտեման Միութեան Հիւրերուն օր - րանք, Ռիւ Ֆալմիւրին:

- ՎԵՐԱՍՈՒՄ -

ՍԷՆ - ԺԵՐՈՍ

ՍԷՆ-ժերմի Ս. Մանա-Ս. Մարտի և Եկեղեցու թաղականութեան և Հ. Բ. Ը. Միտեան հովանաւորութեան Երեսուցի ընդ - րոջը կը բացուի Սեպտեմբեր 14-ին, տա - ւան Երեսուցի: Տիկին Մարտի Կար - անեան և Պր. Մաշիկ Երեսուցի: Դատարարութիւնները տեղի կ'ունենան ամէն Զորեքարքի, ժամը 10-12 եւ Եր - րակ ժամը 14-16:

Կը խորհուրդի ծնողներին արձանագրուի տալ իրենց զաւակները Եկեղեցու խոր - հրարարութեամբ կամ ուսուցիչներու ծառ:

×

ԼՈՆ

Լիոնի Հայ Առաջ. Եկեղեցու կրթական ժամերը կը ծանուցանէ թէ Հայկական Երեսուցի վարձարար կը վերաբարձի Զորեքարքի, Սեպտեմբեր 14-ին, տա - ւան Երեսուցի:

Մեղիքները կրնան Սեպտեմբեր 15-ը Երեսուցի արձանագրուի տալ իրենց զաւակ - ները Եկեղեցու զիսկաւարտող:

×

Ի Ս Ի

Իսի Եկեղեցու Մարտի վարձարար կրթական ժամերը կը ծանուցանէ թէ Եր - ան հայտնական թէ զաւակները կը վերականգնեն Զորեքարքի, Սեպտեմբեր 28-ին, տաւան Երեսուցի: Արձա - նագրութեան համար դիմել Եկեղեցու զաւակարարութեան ամէն օր ժամը 14-ի 18-ը: Հեռ. - 644 - 28 - 52:

×

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԻՎԻՆԱՅ ՎԱՐՄԱՆ

Գրքարար Տիկին Վարդարանի վր - րաւորութեամբ այս Երեսուցի Մեղիքը 12:

×

Ս. ՄԵՍՐՈՒՄ ԿՐԹԱՐԱՆ

Ս. Մարտի կրթարար Մանապետ: Կը կը վերաբարձի Երեսուցի, Սե - ան Երեսուցի 12-ին տաւան Երեսուցի: Հայերէն լիւրճի ժամը Զորեքարքի, Սե - ան Երեսուցի 14-ին, տաւան Երեսուցի: Արձանագրութեան եւ տեղեկութեան համար դիմել:

ECOLE St. MESROB
4, rue Komitas, 94140 Allortville
tél. 378 - 92 - 91

×

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՄԱՆ

Այգորիքի Ս. Վոլոյ - Պարոն Եկե - ղեկուցի Մատուցողութիւնը Կիրակի, Հոկտեմբեր 16-ին:

×

Փարիզեան Տիկին Միտեան, Երեսուցի Երեսուցի ժամերը
ՏԱՐԵՑԱՆ ԳԱՐԱՀԱՆԻՍԸ

ԳԻՆԵՍԻՐԵԻ 4-իմ
Ի նպաստ Հայ վարձարարներու:

×

ARMEN LUBIN
ou
LES LOGIS
PROVISOIRES
PREFACE DE
DANIEL LEUWERS
ROUGERIE
EN VENTE
en librairie
ou
chez Haratch
Edition courante 48 F
Exemplaires numérotés
sur velin de Lana
95 F
plus frais d'envoi 6.30 F

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Meubles
Ghazarian

Z.I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47
à 20km de Marseille:

"Բացարձակ զեղջ «Յաւառ»ի յաւանդոյններուն"

«ՅԱՐԱՏ»-ի ԲԱՐԳԱՆԱՅԱՆՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԵ ԿՈՒՐՏԵՆ

ՄԱՐԿԵՏ. - Պ. Առաքել Պապուսյան
1000 ֆ.:

Ի ՅԵՆԱՍԱԿ

Այդ Տիկին Մարգրիթ Բերդան 200 ֆ. կը նուրի «ՅարաՏ» թարգմանիչ ի յերանակ կը ամուսնայն՝ Յովսէփ Թեր-զեանի մահուան 11-րդ տարեկին:

Տիկին Նուրիդ Գ. Գառաւաճեան, կը շատ տիրի ամուսնոյ Կամեր Ս. Կա-րամանյանի մահուան 6-րդ տարեկարին տարին 200 ֆ. կը նուրի Աստուծոյն - ըստ Օրհնութեան Մարմնի (ստանալ «ՅարաՏ»-է) եւ 50 ֆ. «ՅարաՏ»-ին:

ԽԱԶՎ ԵՐԱՑ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԱՐԿԵՏ
ՓԱՐԶ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, Փարիզի Ս. Յովհաննէ - Միքայէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի Հանդիսար պատմ - բան:

Կը պատարալէ և կը շարունակէ
ԳԻՏ ԵՊԻՍԿ. ՆԱԶԳԱՆԵՆ
Սկզբնականութեանց՝ ժամը 8-45ին:
Պատարալ՝ ժամը 10-15ին:
Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 4-ին, կը կատարուի ժամերգութիւն, եւ ինչպէս - բարի մեծանալէս Քաթօր - Աղաս - տան՝ ուշանով:

Երկուշաբթի, Սեպտեմբեր 12, առ և ինչ: Յիշատակ Մեռելոց: Ժամը 10-ին Փարիզի Ս. Յովհաննէ - Միքայէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ պատարալ կը մատուցուի: Յաւաք պատարալէ՝ Հոգեհանգիստ պի-տի կատարուի ժամը համարեն նմանեցող:

×

Ս. ՅԱԿՈԲ - ԼԻՈՆ

ԽԱԶՎ ԵՐԱՑ
ՏՈՆ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ՄՐԴՈՑ ԽԱԶԻՐ

Կիրակի Սեպտեմբեր 11-ին Ռազմերացի տանին տղին, Լիոնի Ս. Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, կը մատուցուի բարձր - ձայն պատարալ:

Կը պատարալէ և կը շարունակէ
ՆՈՐԴԱՆ ԵՊԻՍԿ. ՋԱԲԱՐԵԱՆ
Բարձրագոյն երկեղեցութիւնը կը կա - տարուի եկեղեցւոյ հովիտաւ երկու - խուսերի կողմէ, ղեկավարութեամբ Յով-հաննէ Պրիլիբուսին:

Երեկոյեան ժամը 16-30-ին տեղի պիտի ունենայ Քաթօր - Անդալուսի:

Մեկուշաբթի, Սեպտեմբեր 12: 6-ի - շաբաթ է Մեռելոց, ժամը 11-ին Հոգե - հանգիստ կը կատարուի ժամը համարեն նմանեցող:

×

Ս. ՊՈՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ
ԱՆՈՐԱԿԻ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 11, կը մատուց - ւի Հանդիսար պատարալ:
Երեկոյեան ժամը 17-ին տեղի կ'ունի - ձայն Քաթօր - Աղաստան:

ՀԱՆԳԱՆԱԳՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՐՎԻԺՈ - Ս. ՆԵՄԱՆ

ՀԱՅ ԱՌԱՎԱՆՈՒՆ ԵՆԵՆԵՏԻՈՑ
ՕՐՄԱՆ ԱՌՔԻՒՆ

Բ. ՅԱՆԿ

Հայրապետական Գառուիակ Սերովի
Արք. Մանուկեան, Երզնկայի Եպիսկ. Զա-րարեան, Պ. Պապուսյան, Պ. Զաւեն Գիւլա, Տիկին Սերանդ Մեկրեան, Պ. Տէրտէրեան, Պ. Պապուսյան, Պ. Սեպուհ Մարեան, Հոգաբարձութիւն Իոն-ը - Մուսիկ Ս. Մարիամ Աստուծոյն եկեղեցւոյ, Պ. Փարթ Զուգիւն, Պ. Սեդ Ստատուրեան, Պ. Տէրտէրեան, Պ. Փա-մէր, Պ. Արամ Բերանեան, Պ. Սարգիս Զուգիւն, Պ. Պետրոս Մաշատուրեան, Պ. Գրիգոր Սպանեան, Պ. Գրիգոր Գա-րապետեան, Պ. Կարապետ Մէլէմ - Նեան, Պ. Փոյ Փորթուրալեան, Պ. Սեդ - րակ Սանճեան, Պ. Կարապետ Մէլէմ - Նեան (Մարտի), Պ. Արթիկ Մարտի - եան, Արարեան, Տէրտէր Ս. Աստու - ժանէն եկեղեցւոյ վարչութիւն, Պ. Փա-սալ Դադարեան, Պ. Միշէլ Գաւառու - եան, Պ. Յակոբ Միշտեան 1-000-ական Քրանք:

(Մար.)

ԿԱՊՈՑ ԽԱԶԻՐ

ԻՍԻՒ ՄԱՐԱՆՏԻՒԼԻՆ

ՀԱՇՎ-ՊՏՈՑՏԸ
ՏՈՒՆԵՆԵՐՈՒ

Ի ՊԱՏԻ

ԿԻՐԱԿԻ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES

Ժամագրութիւն՝

Ժամը 11-ին, Հայ Մշակութի Տանը
դիւ տը լա Տեփան, Իսի

Dîner dansant

avec

LIZ SARIAN

LE 24 SEPTEMBRE à 20 H
SALLE DES FÊTES D'ISSY LES MOULINEAUX
avenue Victor Cresson

AU BENEFICE DE LA M. C. A. DE PARIS

Les billets sont en vente :

- à la M. C. A. de Paris 17, rue Bleue, tél. 824 63 89
- à la M. C. A. d'Alfortville, tél. 376 55 89
- auprès des sections de la Croix Bleue
- CARLA Coiffure 8, rue Auguste Gervais, Issy les Moulinaux
- Chez Daniel 34, rue Victor Cresson, Issy les Moulinaux
- OVER PULL tél. 656 02 21

PRIX DU BILLET 250 F

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՑ

Հ. Բ. Բ. Միտեան Փարիզի Տիկին Յաննաթանը կը ծանուցանէ յորդ ծողեղանին թէ կը կամակարարէ 5-ին 14 տարեկան մանուկներու եւ դասած - ներու լաւագոյն Չորեքշաբթի օրուան հա-րիւն լեզուի, երբ ու պարի զարմ - Քորեքերը կը վերսկսեն Չորեքշաբթի Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Այն Մա - ռուիկան Մալիօթայի կեղերին մէջ (118, Գալլի) վաղը, Փարիզ (17-րդ):
Արձանագրութեանը եւ լաւեկայ աւ - դիւնութեանը համար հետաւորին՝ 520 - 03 - 18 թիւին, երկուշաբթի 18 - Ուրաթ, ժամը 10-էն 17 :

- ՎԵՐԱՄՈՒՑ -

ԱՆ - ժԵՐՈՐ

ԵԿԱՏՈՒՆԵԱԼ

Ալբերիկ Ս. Պօզոս - Պետրոս կէ - ղեցւոյ Մատարոյնութիւնը Կիրակի, Հոկտեմբեր 16-ին :

×

Փարիզայն Տիկինայ Միտեան, որբերու տղաներն ժամը 14-ին ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՆԱԿԻՍԻՍ ԿԵՆՏՐԵՐ 4-ին ի նպատակ Հայ վարժարաններու:

×

ԼԻՈՆ

à l'étoile
Concessionnaire
LEYLAND
Mini
METRO
M-G
TRIUMPH
ROVER
OUVERT SAMEDI
CREDIT MAXIMUM
Gd choix de voitures
Occasions garanties
carrosserie mécanique
Service Après-vente
Pièces détachées
ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30, rue de TILSIT 380-55-11

Լիոնի Հայ Առաք. եկեղեցւոյ կրթական ժամը կը ծանուցանէ թէ Հայկական Ժիւրիկայ վարժարան կը վարժարուի Չորեքշաբթի, Սեպտեմբեր 14-ին, աու - տուան ժամը 9-ին:

Չորեքշաբթի կրեան Սեպտեմբեր 18-ը կրեան արձանագրել տայ իրենց զաւակ - ները եկեղեցւոյ դիւնաւորներ:

×

ԻՍԻ

Իսիի եկեղեցւոյ Միտեան վարժարանի կրթական ժամը կը ծանուցանէ յիւ - նի հայկական թէ զարմեղները կը վերսկսեն Չորեքշաբթի, Սեպտեմբեր 28-ին, աուտուան ժամը 9-ին: Արմ - նադրութեան համար դիմել եկեղեցւոյ շարքուպարութեան տան օր ժամը 14-ին: Հեռ. - 644 - 28 - 52 :

×

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԻԿԻՆՆԱՅ ՎԱՐՄԱՐԱՆ
Դորացաւ Տիկինայ Վարժարանի վե - րանալա՝ այս երկուշաբթի Սեպտ. 12 :

×

Ս. ՄԵՐԱՐՊ ԿԻՐԱԿԱՆ

Ս. Մերարի կրթարանի Մանկապարտ - զը կը վարժարուի երկուշաբթի, Սեպ - տեմբեր 12-ին աուտուան ժամը 9-ին:
Հայերէն լեզուի ժիւրիկայ զարմեղ - ները կը վերսկսեն Չորեքշաբթի, Սեպ - տեմբեր 14, աուտուան ժամը 9-ին:
Արձանագրութեան եւ տեղեկութեան համար դիմել:

ECOLE St. MESROB
4, rue Komitas, 94140 Alfortville
tél. 378-92-91

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԿԻ, ԹՈՒՆԵԿ,
ՏՈՍ ՎԱՐ ԱՌԻՏԲԱԿԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ
(ՀԱՇՈՒՅՈՑՈՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՂԹ,
ՊԱՆԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԻՆ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPERUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« Յ Ա Ռ Ա Ջ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵՆ ԱՐԵՆ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՀԱՐԱՐԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

Ի ՅԵՆԱՏԱԿ

Այրի Տիկնի Գերոզ Կրտսեանի իր ամուսնոյն Փայլալի ժառանգ 4-րդ տա-
րեկեցին առիւն «Յառաջ»-ին կը նուիրէ
150 Ժ., իսկ երեսնոց Տորոսեան և իր
գալորէր Ե յիշատակ իրենց զօրն և եղ-
բայրներուն կը նուիրեն 100 Ժ. «Յառա-
ջ»-ին, Մարտիկի Կապույտ Խաչիկ 100 Ժ.,
Համադպարներն 100 Ժ.:

- ՎԵՐԱՄՈՒՏ -

ՎԱՐՈՍ

Վարանայի Դաւիթեան Միօրեայ գլորցի
վերամուտը Սեպտեմբեր 14-ին:
Արձանագրութեան համար դիմել զըզ-
րոց, նայէ Բուսակաճին:
6, rue Jollande, Bourg-des-Valence

×

ՎԻՅԷ

Կապ. Խաչի գլորցին Տաշեկի միօր -
նայ գաղթեցնողները կը սկսին Սեպտեմ-
բեր 17-ին, Շարքի, Կէտրէ ձերձ. Ժամը
14-ին, Հայ Մշակույթի Տան մէջ: 8 Ռիս
տիւ Սիբէ:

×

ՄԷՆ - ԺԵՐՈՒ

Մէն-ժերոմի Ս. Սահակ-Ս. Մեհրոյ ե-
կեղեցւոյ ճարտարութեան և Հ. Բ. Ը.
Միւսիլեան Նովատարան երկօրեայ դըր-
րոցը կը բացուի Սեպտեմբեր 14-ին, ու-
սուցչութեամբ՝ Տիկնի Մայրոյ Կարա-
պետեանի և Պրն. Խաչիկ Նըմուշանի:
Դաստանդութիւնները տալի կ'ունենան
ամէն Չորեքշաբթի, Ժամը 10-12 և Եւ-
րոպէ Ժամը 14-16:

Կը խորոյի ծնողներէն արձանագրել
տալ իրենց դասերը եկեղեցւոյ խոր-
հրդարանը կամ ուսուցիչներու մօտ:

×

Ի Ս Ի

Իսիկ եկեղեցւոյ Միօրեայ վարժարանի
կրթական ժամերը կը ծանուցանէ շրջա-
նի հայութեան թէ զարթոյցները կը
կրթական Զորեշարքի, Սեպտեմբեր
28-ին, առաւօտեան Ժամը 9-ին: Արձա-
նագրութեան համար դիմել եկեղեցւոյ
բարոտուարութեան ամէն օր Ժամը 14-էն
18-ը: Հեռ. - 644 - 28 - 62:

×

Ս. ՄԵՐՈՒՊ ԿԻՐԱՐԱՆ

Ս. Մեհրոյ կրթարանի Բանկարարու-
ղը կը վերաբացուի երկուշաբթի, Սեպ-
տեմբեր 12-ին առաւօտեան Ժամը 9-ին:
Հայերէն լեզուի Իթիւրայ դասընթաց-
ները կը վերականգնուի Չորեքշաբթի, Սեպ-
տեմբեր 14, առաւօտեան Ժամը 9-ին:
Արձանագրութեան և տեղեկութեանց
համար դիմել:

ECOLE St. MESROB
4, rue Komitas, 94140 Alfortville
tél. 378-92-91

OPTIMA Tours

Prochains Départs
en Arménie

SPECIAL PELERINAGE DU SOURP MURON

— Du 20 Septembre au 4 Octobre

— Du 22 Septembre au 6 Octobre

demandez nos programmes détaillés.

Possibilités de départ de LYON et de MARSILLE.

Prochain VOYAGE EN ARMENIE du 1er au 15 octobre
il reste encore quelques places, dépêchez vous de vous inscrire

Renseignements et inscriptions:

SONIA COUNMYANTZ
OPTIMA Tours
12, RUE VIGNON - 75009 PARIS
TÉL.: 742. 10. 35

ՀԱՅԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՐԿԻՆ - Ս. ՆԵՄՆ

ՀԱՅ ԱՌԵՎԵԼԻԱՆԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՕՐՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Գ. ՅԱՆԿ

Օրդ. Մարի Զինկիլերեան 700 Ժ., Գ.
Տ. Սահակեան, Գ. Գրիգոր Բիւնանեան,
Գ. Միսոբ Փանոսեցւոյ, Գ. Խաւար Պաշ-
եան, Գ. Զուսէի, Տիկնի Նուարը Մաշ-
եան, Գ. Ասատուր Սիմոնեան, Գ. Ժորժ
Զուլֆեան, Գ. Արարատ Մելանեան, Գ.
Վաղիշակ Միսեան, Գ. Խաչատուր -
եան, Գ. Տէրօշեան, Գ. Զորիկեան, Գ.
Զեմէլեան, Գ. Եսայլոցով, Գ. Աշոտ
Աղէկեան, Գ. Ժիւրաբ Գարակիւսուր -
եան, Գ. Արարատեան, Գ. Սօրիկ Պէն-
եան, Գ. Սարգիս Մէլեան, Վարանի
եկեղեցւոյ վարչութիւնը, Սեւան Նաշ -
րան, Գ. Ռուզիկ Մուրադեան, (ԱՆ Շա-
տան) Հայ Կաթողիկէ համայնք, Գ. Այոս
Պերդրիկ, Գ. Զուսէյր Քերեան, Գ. Կա-
րապետ Արշակեան 500-ական Ժ., Գ. Զա-
կար Սիմոնեան, Տիկնի Նուարը Բեռլին-
եան, Տիկնի Ժորժի, Գ. Միհրան Զաքար-
եան 400-ական Ժ.:

(Շար.)

ԿՈՍՏԱՆ ԽԱՅԻ

ԻՈՒԹԻ ՄԱՐԱՆՔԻՆԻՆ

ՃԱՆ-ՊՏՈՅՏԸ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ

Ի ՊԱՏԻ

ԿԻՐԱԿԻ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES

Ժամագրութիւն՝

Ժամը 12, Հայ Մշակույթի Տանը

նիւ ալ լա Տէֆան, Խիսի

Ժամը 12-30, եկեղեցւոյ առջեւ:

Արձանագրութիւն՝

Կապ. Խաչիկ Նըմուշանի մօտ:

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հ. Բ. Ը. Միւսիլեան Փարիզի Տիկնի
Զանգարանը կը ծանուցանէ յարկոյ
ծնողներուն թէ կը կազմակերպուի Եւն
14 տարեկան ծանուցիչը. և պատահի-
ներու յատուկ Զորեշարքի օրուան հա-
յերէն լեզուի, երգի ու պարի դասըն-
թացները կը վերականգնուի Չորեքշաբթի,
Սեպտեմբեր 21, Ժամը 14-ին Այն Մա-
նուկեան Մշակութային Կեդրոնի մէջ,
(118, Քուրսէլ փողոց, Փարիզ 17-րդ):

Արձանագրութեանց և յաւելեալ տե-
ղեկութիւններու համար հեռաձայնի՝
520 - 03 - 18 Բիւիկ, երկուշաբթիէն
Ուրբաթ, Ժամը 10-էն 17:

GRANDE SOIREE DANSANTE
ԲԱՅԱՆԻԿ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿԱՅԵՐ

Ի ՊԱՏԱՆ ՏԵՄԻՆԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԻ ՏԱՆ

Շարքի, Հոկտեմբեր 1 Լիւսի Բալէ տիկնի արահի մէջ.

ԿԸ ՄԱՐԱՆԿՅՈՆ.

ԼԻԶ ՍԱՐԵԱՆ

ԻՐ ՆՈՒԱԳՈՒՄՈՒՄԻՐՈՒ

ՃՈՐՃ ԹԻԻԹԻՆԵԱՆ Իր նուագախումբով:

Մշակույթի Տան Անի նուագախումբը, և ԲԻՐԻ ԲԱՆԹԻՐԸ
նուագախումբը:

Տոմարեր կը վաճառուին Մշակույթի Տանը:

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ալֆրեդի Ս. Ղոզոս - Պետրոս Էկի -
ղեկու Մատագործներու Կիրակի,
Հոկտեմբեր 16-ին:

×

Փարիզահայ Տիկնիք Միւսիլեան,
որերու օգնութեան ժամրիկ
ՏԱՐԵՑԻՆ, ՊԱՐԱՆԿԱՆԻՐԸ
ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ 4-ին

Ի նպատակ հայ վարժարաններու:

×

Անտուէրի Կարապա Սուրբ Խաչ եկե-
ղեցւոյ

ՄԱՍԿՈՐԶՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ՏՈՒՄԱՄԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

բացառաբար Հոկտեմբեր 2, Կիրակի օր:

×

Կապույտ Խաչի
Շրժ. վարչութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՆԿԱՆԻՐԸ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29-ին:

×

ՊԱՐԱՆԻԿ ԵՐԵԿԱՅԵՐ

Ի ԵԿԱՏԱՆ

Տէրիկ Հայ Մշակույթի Տան
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1-ին

×

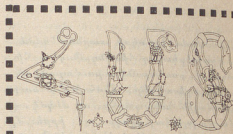
Հ. Բ. Ը. Միւսիլեան տարեկան պա-
րահողութիւն

ՇԱՐԿԱՐ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Մանրամատուցիչները յետադարձ:

×

ԱՅԻՐՈՒՄԻ
Ս. Մեհրոյ կրթարանի տարեկան
ՃՈՐՃ - ՊԱՐԱՆԿԱՆԻՐԸ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԻ ՏՈՒՆ
MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE
DE DECINES
15, rue du 24 Avril 1915 — 69150 Decines

STAGE 1983
22 - 23 octobre

LE CINÉMA ARMÉNIEN

THEMES:

- Le style arménien au cinéma
- Le cinéma d'Arménie soviétique
- La diaspora et l'image
- Une interprétation de « Sayat Nova » de S. Paradjanyan

FESTIVAL DU CINÉMA ARMÉNIEN
à LA FOURMI GAMBETTA
30, cours Gambetta, Lyon 7^e
du 19 au 25 octobre

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱՆ

PUBLICATION DE LA SORBONNE
14, rue Cujas - 75231 PARIS CEDEX 05

LES GRANDES PUISSANCES,
L'EMPIRE OTTOMAN
et LES ARMÉNIENS DANS LES ARCHIVES
FRANÇAISES
(1914-1918)

Recueil de documents édités avec une intro-
duction historique par

Arthur BEYLERIAN

Préface de Jean-Baptiste DUROSELLE
Membre de l'Institut, professeur à la Sorbonne

Un volume de 16 x 24. LXIV + 793 p.
Prix : 260 frs.

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՁԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱԿ ՀԱՐԱԷՐ, ԹՈՒՆԻԿԻ,
ՏՈՍՍ ԿԱՄ ԱՌԵՑՐԱԿԱՆ
ՀԱՆԱԶԱՆ ԹՈՒՆԻԿԻ
(ՀԱՌԵՑՈՅՑ, ՆԱՄԱԿ ԹՈՒՆԻԿԻ,
ՊԱՇԱՐԱՆ, ԵՒԱՅԼ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »
83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՄԵԼ ԱՄԷԼ ՕՐ,
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՀԱՐԱՐ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ

Խմբագրւած աշխատանք — Travail soigné

ՀԱՅԵՐԱՆՈՒՅՏ

Տիկին Մարգարիտ Կապույանը կը ծա-
նուցանէ թէ հոգեհանգիստան պաշտօն կը
կատարուի զրոյսին :

ՀԱՅԿ ԷՍԱՊԱՆՆԱՅԻ

ժամանակ Գ. տարեկէնքն ի յիշատակ
կերտելի, Սեպտեմբեր 18, ժամը 11-ին,
Փարիսի Հայ Կաթողիկէ Մարտ կեկեցե-
լոյ մէջ, յիշատակուի :

Ի գիտութիւն ռաբոյսային յիշատակը
յարգողներուն :

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Տիկին Հելլենան իտալիան ծաղիկի Հ.
Ալեհայանի ժամանակ առիթ կը նշուի
100-ամեակ Ժ. Յաւաթի, Սեպտեմբեր 18, ժամը 11-ին,
Փարիսի Հայ Կաթողիկէ Մարտ կեկեցե-
լոյ մէջ, յիշատակուի :

ՇԱՐՈՒՆԱԿ

ՄԱՐՏԻՆԻ. - Մինթ - Անթոնի Ս.
Բաղէս կեկեցելոյ թաղականութիւնը
ճորհաւորութեամբ ստացած է իտալիան
ծաղիկային հետեւեւ նշանակուի :
Թիւրքիոյ Զինուոր Պարանիսի ժա-
նան առիթ. - Նախաճիւղան կարգաւոր
և զորքը, Անտիանի, Կրասնան ընտ-
նիքներ մեծամարտ կը նշուին շա-
մադաղանի զորքին 500 Ժ., Հայկա-
կան Դաւիթ Պաշտպանութեան 200 Ժ., Ս.
կեկեցելոյ 100 Ժ., Տէր և Տիկին Մարտ
Իսկանդրեան Ս. կեկեցելոյ 100 Ժ.,
Տէր և Տիկին Յակոբ Կապույան Ս. կե-
կեցելոյ 50 Ժ., Տէր և Տիկին Ստեփան-
նան Ս. կեկեցելոյ 50 Ժ., Գ. Արարիկ
Զամանկան Ս. կեկեցելոյ 100 Ժանը,
ԺԱՅԻՆ 100 Ժ., Տէր և Տիկին Կրիստին
- Յիւրի Զամանկան Ս. կեկեցելոյ
50 Ժ., ԺԱՅԻՆ 50 Ժ. :

ՏԱՐԵԿԱՆ ՈՒՆՏԱՅԻՆՆՈՒԹԻՒՆ
St. GREGOIRE à TALLARD

Կիրակի, Սեպտեմբեր 18 :
Հայաճեւ պատարագ ժամը 10-30-ին :
ժաշ. ժամը 13-ին :
Օրհնագրի Մարտիկէն :
Սկի - Ժերմէն դիմել թաղական -
թեան :

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐՈՒՄԱՅԻՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒԻՐԵՆ

Գարապէտ Գ. Վ. Երեցեան 500 Ժ.
կը նշուի «Յաւաթ»ի թարգմանման :

ՀԱՅԳՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՐՈՒՆ - Ս. ՆԵՄՆ
ՀԱՅ ԱՌԱՌԵՆՆԱՅԻՆ ԵԿԵՆԵՆՈՅ
ՕՐԻՄԱՆ ԱՌԱՌԻ
Դ. ՅԱՆԿ

Օրդ. Ստաւ Թորոքեան, Գ. Սալա-
տարեան (Իսի - լի - Մալիան), Գ. Հը-
րանդ Թաղական, Օրդ. Միլլիս Սալա-
տարեան, Գ. Փանոսեան, Տիկին Սաթի-
նի թերեւան, Գ. Սիմոնեան, Գ. Յա-
կոբ Մէլեքեան, Գ. Սուրանեան, Գ. Բա-
ղէսեան, Գ. Հայկ Բիւլեքեան, Գ. Օնիկի
Գառնիկեան, Գ. Արաւ Պաշտպանեան
300-ական Ժ., Գ. Փաղար Ղազարեան,
ստացման փոխուղ. Գ. Սարգիս-
եան, Գ. Գառնարեան, Գ. Ստեփան Սի-
մոնեան, Գ. Պաղարճոյու, Գ. Զիլի-
կեան, Գ. Միլլի (Բիւլեքեան Պաղարճ),
Գ. Սալատար Մարտիկեան, Գ. Սաճակ
Անարեան, Տիկին Մարտ Միլլեան,
Տիկին Յովսէփեան, Գ. Մարգարեան,
Տիկին Յովսէփեան, Գ. Սարգարեան,
Գ. Պաղարճ, Գ. Սարգ Բաղէսեան, Գ.
Մեղրեան, Տիկին Արաւիկի Սիւրեան,
Գ. Պաղարճ, Գ. Դաւիթ Բաղի, Գ. Օ-
նանիկեան, Գ. Արարիկ Օրդու, Գ. Կ.
Ղազարեան 200-ական Ժ. :

(Շար.)

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵՄԱԼ

ԱՆՓՈՐՏԻՒՆ
Ս. Մերգր իր թարգմանի տարեկան
ժաշ. ՊԱՐԱՆՆԱՅԻՆ
ՆՈՒՆԵՄԱՐ 19

×

Կապույտ Սալա
Տիկին Պաղարճեան կաթողիկէ
ՊԱՐԱՆՆԱՅԻՆ
ՆՈՒՆԵՄԱՐ 20-ին :

- ՎԵՐԱՍՈՒՏ -

ՎԱՐԱՆՍ

Վալանի Դաւիթեան Միտիայ զարդը
կերամարտ Սեպտեմբեր 14-ին,
Արմանապոլիս շամար դիմել զուլ -
րոց, Նոյն Թուրքիանի
6, rue Jollande, Bourg-les-Valence

×

ՎԻՆ

Կապ. Սալա զարդը Նալեքի միտ -
կա զարմարացեալ կը սկսին Սեպտեմ-
բեր 17-ին, Շարաթ, կէսօրը վերջ՝ ժամը
14-ին, Հայ Մարտիկ Տան մէջ : Տ Ռիւ
տիւ Սիբի :

×

ՍԵՆ - ԺԵՐՈՄ

Սեն-ժերմի Ս. Սաճակ-Ս. Մարտ և
կեկեցելոյ թաղականութեան և Հ. Բ. Բ.
Միտիկեան Նովանտար իր թարգման
րոցը կը թարգման Սեպտեմբեր 14-ին, ու-
սուցչութեամբ՝ Տիկին Մայրոս Կարա-
պետեան և Գրի. Սալիկ Նովանտարեան :
Դաւանապոլիսի իր թարգման
ամէն Յարեւարթի, ժամը 10-12 և Եւ-
րոպ ժամը 14-16 :

Կը ինքուր ծնողներէն արմանապոլի
տալ իրենց զաւակները կեկեցելոյ իտր -
հրդարանը կամ ուսուցչներու ժամ :

×

Ի Ս Ի

Իսի կեկեցելոյ Միտիայ զարմարանի
կերման ժամը կը ծանուցան իտր-
նի Նալեքեան իւր զարմարացեալ կը
կերման Յարեւարթի, Սեպտեմբեր
28-ին, ստուստեան ժամը 9-ին : Արմա-
նապոլիսի շամար դիմել կեկեցելոյ
թարգմանութեան ամէն 9-ին : Արմա-
նապոլիսի 644 - 28 - 52 :

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

Dîner d'antant

avec

LIZ SARIAN

LE 24 SEPTEMBRE A 20 H
SALLE DES FÊTES D'ISSY LES MOULINEAUX
avenue Victor Cresson
AU BENEFICE DE LA M. C. A. DE PARIS

Les billets sont en vente :

- à la M. C. A. de Paris 17, rue Bleue, tél. 824 63 89
- à la M. C. A. d'Alfortville, tél. 376-55-89
- auprès des sections de la Croix Bleue
- CARLA Coiffure 8, rue Auguste Gervais, Issy les Moulinaux
- Chez Daniel 34, rue Victor Cresson, Issy les Moulinaux
- OVER PULL tél. 656 02 21

PRIX DU BILLET 250 F

ABBAYE SAINT-VICTOR

CONCERT

80e Anniversaire de la naissance
de

ARAM KHATCHATOURIAN

VENDREDI 30 SEPTEMBRE à 21 H

sous la présidence de
Madame EDMONDE CHARLES-ROUX DEFFERRE

ORCHESTRE PHILARMONIQUE DE MARSEILLE

Direction JANOS FURST

Solistes

JEAN TER-MERGURIAN (Violon)

GENEVIEVE TEULIERES (Violoncelle)

Sérénade pour cordes en do
Concerto pour violoncelle
Concerto pour violon

TCHAIKOWSKI
KHATCHATOURIAN
KHATCHATOURIAN

RESERVATIONS : EGLISE ARMENIENNE DU PRADO — tél. 77-84-70
PIANOS GEBELIN, RUE ST. PERREOL — tél. 54-21-19
F. N. A. C. — tél. 91-30-62

TRANSTOURS

Calendrier des Départs
pour l'ARMÉNIE :

MEILLEURS CONDITIONS — PRIX SANS SURPRISE

PARIS - MOSCOU - EREVAN
du 4 au 20 octobre 5 430 F

Inscription : TRANSTOUR, 25, rue d'Argenteuil, 75002 Paris tél. 261-58-28

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԶԵՐ ԳՐԻՇԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀԻՄՆԻ, ԹՈՒՆԻՅԻ,
ՏՈՍՍ ԿԱՄ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԶԱՆ ԹՈՒՂԵՐ
(ՀԱՆՈՒՆԵՆՈՅՆ, ՆԱԿԱԿ ԹՈՒՂԵ,
ՊԱՆԱՐԱՆ, ԵԱՅԱՆ) :

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETRE, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԴԻՄԵՆ ԱՐԵՒՈՐ,
ԺԱՐԵ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ՇԱՐԱՐ ԵՒ ԿԻՐԱՆԻՆԵ

Թիւրմուրաւ աշխատակ — Travail soigné

ROUGERIE

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

59e ANNÉE — No 15,524

ՕՐՈՒՄՆ

ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

[illegible]

ՌԻԶԲ - ԲՈՐՈՒԹԱՅԻՆ նախնային քննարկարար՝ Փեհե - Ժան Մաթիսի րաբանության է, ապի ջերիկի ր կարևոր է, երկու ջերմակ է, զոր ստացած է իրենց ջերեղաբքի որտա, ոչ ոք սեր րած է րարբքի, սո աճարիկական երկտուրի, երկրակն րանից պայմանիկերի տակ զոտուած րլյալով։ Անտեր ջր նակ այն սե ջունիկի է՞ք, որուն րկր րաճանաչուած 13 անձերից այ (ի րար րոնց) Ժողժի Ֆրանչեզի, Պրու- րաբան (ևայլ, ևայլ) ժաճուն զատա - րաբանութի եր Բորթրիքի պայտարար

[illegible]

ՊԱՌԱՄԱՆԱԵՆՆԵՐԸ ընտրեցին իրենց
որ «գործավար» յանձին Հայաստանյի
փՈՐՔը Հանա Բոլորնպարի, որ երկու
տարի է տեսնոյ էր Հոռօի պապական
տրեւեան Հիմնադրան, քառս տարի տն-
օրէն էր իրաւան: Մնած է 1928-ին,
1938-ին կամուտը կը մեկնէ Մեքսիկոյ
տրեւեալ, որ կ'ուսումնասիրէ արարա-
յան զուստարարքաւորն Գիւֆայա :

ԵՐԵՒԱՆ $\leftrightarrow$ ՓԱՐԻԶ
ՀԵՌԱՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ ՍԵՊՏ. 6 - 8)

ՎԱԶԳԷՆ ՇՈՒՇԱՆԵԱՆԻ
ԵՐԿՈՒ ՎԻՊԱԿՆԵՐԸ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆԻ

Սովորաբար Գրոցը շրտառարկալիս
 ուր է՛լիփրուսայն Գրոցները ծառանա-
 րել կուր ընծայում է Վաղշէ Շուռանա-
 ին երկու վրայակներ՝ ձե՛րակն Վաղ-
 ւանիկն, ու Մէքին գլտանանիքին՝
 մէջ վրերի մէջ։ Նստորե կարճում է
 իրոյ յառաջարկար կրամ է Ալիւսանդր
 Թոգլանը, որ երկու վրայակները վերու-
 ձեւով՝ է մէջ այլոց նման է. Մէքիւրու-
 ճայն գլտանանիքան մէջ իրեւն Վաղ-
 շի մի վրայ, որի սակեղաւորանիքին իյա-
 ճայն ինքնանկենալարիական լինի, ինչպէս
 Վ. Շուռանիկն է։ Գրոցի ընդոր եր-
 կեւորակ կարելի է սակեղաւորան երկ կան-
 չիցք որեւէ փառտ դռնել, իսկ որոյ դր-
 ճեր պարզապէս կատուցաւում են իրեն-
 կենալարիական նիքին վրայ — Սուրճ-
 րան Նստոր ծառաւորանիքան մէջ ծառ-
 րը ձե՛րակները Խոտտովիք չնու կոչա-
 ւում վրայուր եւն է իրոյ մի քանի արձակ
 է նոյնիկ չափումի սակեղաւորում
 իրեւորիքը քաղաքային նուրում ու
 մանուկիքան ու գլտանանիքան տա-
 րեքներէ։ Գրոցից լստիկալն աղբի եւն
 ընծիւմ է՝ Մէքիւր եւ արեւալ տարցը,՝
 Վերքի դեղեկից լինն ընդարձակ վրայ,
 ձերքի վրայակայնց կարկառան պոճե՛ր,
 ձե՛րակն Վարսանիքն ու Մէքին պատա-
 նանիքին վրայակները։ Շրտառարկաւում
 Նստորոյ ունի նաեւ քառարան մի, որը
 կարգում է ի. Քոյմանական։

ՀԵՆՐԻԿ ԼԻՆՑԵԱՆԻ ԳԻՐԺԸ
ԼՈՅՍ ՏԻՄՍԻՔ

Երևանի մէջ լոյս տեսած է Հնչիւրի
Լիլիանի «Հանդիպումներ ճանապարհ
հոգի» զրբըր, որուն մէջ հեղինակը կը
խօսի Սփիւռքի գանձաղան ցաղու՝ թերու
կիներին եւ անոնցով զէմբերու հետ ու -
նեցած ճանդիպումներուն մասին: Հասո-
րին մէջ տեղ գտած են նաեւ Խոսայիայէն,
Ամերսոպայէն եւ Աւստրալիայէն հեղինա-
նի տրագած տպաւորութիւններ:

Վրիժվալի. - Սեպտ. 6-ի «Միտք եւ Արեւոյ»-ի թիւին ի վեր, «Յառաջ»-ի մակաւոր արձանագրութեամբ թիւը մէկ հատ ետ մնալով ըլլալով եւ հիշեցնելով այսօր՝ «Յառաջ»-ի թիւը պետք է ըլլայ 15-524 (եւ ոչ՝ 15-523):

59-ին 62 աստուածաբանության կր չե -
տեր Պելոսի Սեն - Ժոզեֆ Համալսա -
նար, Հիմնադ Ֆրանսիաների կողմից
1881-ին եւ որ 1960-ին շուրջ 4000 ուսա -
նող ուներ: 1968-ին 1981 Հ. Քոլոկոբյան
ի գլուխը դրած Համալսանարանի զր -
քա, որ իր դասաւանդէր, նախքան
1974-ին Միքիմարի - Արեւիկիի Յիսուս
անի փոխ - դասաւանդի արտասխանաւոր
նշանակուի: Մէկն է, որքան թաւ ծա -
նոթ Արեւիկի, իմաստանք իր իրեն

ԿՈՆՔՈՒՌ Ակադեմիայի երկու նոր
անդամներ ընտրուեցան : Իսմայիլ Շառլ -

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

«ԵԱՆՔԸ»-Ի ՏԵՍԱԿԷՏՆԵՐԸ
ՊԱԿԻ ԵՒ ՀԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

ևի՛րք. - «Նա՛րը» պարբերաբերը
«Հալիք» խորհրդակցությունը լույս չկա
գրե՛րք: Խորհրդակցի ներքին հոտեհությամբ
«Հանե՛նան» խորհրդածույթի մեկը կ'ըմե,
ի մասնավոր՝ մասնիկի առույթի մեր մա-
սի, գոր առեր է «Հալիք». համայնապար-
զային կուսակցությանը... Այս ՀՀ-ում
մասնավոր կրկն կանե քաղաքական
սլայտի մեր ըլլալ Պոլսոյ մեր պաշտօնակա-
նի կողմէ: Եւ համապատասխան
ստիպալիս՝ արե՛նք:

[illegible]

ԱՊՐ-ը, որ 1961-ին հիմնադրված է, իր գործունեական տնտեսական, մաթեմատիկական և ֆիզիկական կազմում էր, քաղաքական և քիմիական կազմում էր, ՄԱԿ-ի մէջ ներկայացուցիչն էր։ Նկուր և քաղաքական երկրներին մտնող մանուկները, արժեքներ Պետությունը կարող կազմակերպությանը հաշվարկները ծրարելու մէջ յայտնված է։ Երկրակազմակերպությանն աղանդ կարող էր մտնողները, որոնք իրենց պայքարները մարտադրող, խաղաղի չորս նպատկն էր հաշվարկները կազմակերպությանն աղանդակները որոշելու էր։ ԱՊՐ-ը, որը չորսը, իրեն չորսը նպատակները մը օժանդակում էր։ Ներկայումս մտնում է։

Այնպիսի կերպեր, թէ Հայերն այ ՊԱԿ-ի աջակցութիւնները նկատի առնելով, կ'ու-
նեն իրենց պայքարը «Հայկական Ազա-
նազգրական Կազմակերպութեան» ճամբով
բականացնել: Սակայն արդեօք Հայկա-

յոս (Տիկիկն Կասթիոն Տրֆէն) եւ Դանիէլ
ուրոն՝ Կր փոխարինեն մէկը՝ Հան-
ուցեալ Արման Լանուն, միւսն ալ՝
Արման Սալաբորն, որ տարիքի բեր-
ամբ իր Հրաժարականը կուտար, նոյն
ընթացքով (Երեւան) :

ՊԱՊԸ Հորս օրուան այցելութենէ մը
տը Աւստրիա, Հոմ մերադարձաւ :

ԹՈՒՐԷԻՈՐ Հաստատարական Կոմիտէ

արքային, ապիկ հոր խառնիկ բաժանե-
լու մէջ պիտի անցընեն պատիժի իրենց
օջախը: Հօն, ծամաւոր դատաւարակու-
եան պիտի նշմարւիլին, որ սաճման
սոճ է ճամբապնդուելու հայրենիքի իրենց
օջախը: Պաշտօնակեցիք կը բացառուի որ
յ՛շ պատշեմացնելու պիտի վերադերին
խառնութեան Աթաթիւրքի սկզբունքնե-
լու ուսումնական մէջ:

Բազմաթիւ աղգանքներ, կը բազայայտեն, որ պատասխանը, Հայերու տեսակետին «ժողովական» արդիւնք կուտայ: Հաւանական չլի մը իմէ՛ք ՊԱԿ-ի հնարգողանքը, առաջին կարեւոր տարբերութիւնը Պետութիւններու իրաւախորհրդականներին կը բաշտուն: Արտաքինը եւ Պաշտպանիչներու իրենց ուստը հնի՛

Հայաստան գլխավոր երեսման վերջ հանձնարար է. Չափադան ստանձնող տակ դատող Հոգեբեր էման վե. Ա. Անդրանիկ - Մանուկ Օսմանյանն Կարգադեմն գերե: Խառնակ Մանուկ ստանձնողն մեջ էր գտեր իման: Ի՞նչ Անդրանիկ, որ 1917-ին Պապիկո յայտարարեց թուրք, այս Հոգեբեր Այլա - Խառնակն իր խոստացած է եւ ոչ այ ՄԱԿ, որ 1948-ին Քաղաքին Մեղադրող Թուրքին գլխավորեց Հանդարակ Քանե Վանադե: Երբս ղառա է իրենց զգաւ - հանաք լաւն մը, որիցման տալու լաւ - Խառնակին շահեմ: Այն Հոգեբերն այ, որան Հանար այտո: Հայեր երեսմանը, որոնք մեջ, Հեյա Պապիկոն նման, Օսմանյանն Կարգադեմն էր գտաւ: Իման: Սակայն Օսմանյանն Կարգադեմն իրաւական Բառացուդողոր Քառակոն Հանդարակն էր, եմանը տալուին շահեմն մեջ էր երեսմանին տակ իրենց գերեմանին պիտի տմէ:

Գերիշխանութիւնը միշտ թուրք Պետութեան պատկանած է: Արդ, Հայերը իրական յենարան մը հունին:

ՀԱՅԻ ԿԵՊՊԱՆՔԻ ՃԻՆԵՐ ԿՈՄԻՏԵՐԻ Ուսնեցող երեւոյրք կարեւոր տարրերով էր հարուստ, րիկերարանահան րնոյթ ունէր ԳՊԱ, կէթ Գաղեախիի ազգայնականութիւնն ու արմատաւորուր Հիմաոսրեց, սոյկա խոնացեալ իրականացեց Չոբչիկ զոյւ- խանաներու ճարարներուն ձէթ 1948-էն ի վեր Հաւաքաբեց Բնուտալեան րամանեցի եղող զիւղացի անտարածներու : Միջնեց, Հալսրեց, րորք ցրտած ձեւ ուր կ'ազարկէ, երեց անտաւած երկերեւոյր տարրեր ճարարներուն ազդեցու րն :

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՆ

Բացմաբարական աղբակն ալ, մէկը
հաստակով, իւն մըսը իրականան զը-
հաւանդող երկու կապալիւթաթիւններ
հարկէ բաժնող երբոր պատահան է:
Պարզախնցիկներու Պաշտանիկ զարու,
նոյնիկ Բարդիշի մէջ ու դիւրաբարակ
հիւրխոյնիւր. զիսկ կասարած յարմա-
նութեանը, իրենց զատիկ նպատակն կամ
զէ, Կիւնիւնիս պատարալիւթն ալ աղեւ-
նութեանը, ընդդիմադիւթիւր ստեղծա-
նան, ժպտալիկ մը հասունիւ. համար բո-
ր մը ղեջնեղեղ արտաբարական նպատալը
նպատական մը դիմադ: Օրլիկ ստիւն
նշմ մարդապաշտ, թիւններու ցոյց ստիւն
ըր յայտը միջնապաշտն հանրապիւ կար-
միւր ստիւն աղպղիւթ բարձունի մը մէջ

Միջազգային Հանրային կարծիքը ահա-
նկհալթեան բոլոր տեսակներուն դէմ
լիքը գրաւած է եւ այդ Հանրային կար-
ծիքը կը ստիպէ որ այլեւս Հայկական
ազգայնկերպութիւնները ժամ առաջ լքեն
յնէլ այս գործունէութիւնը:

Մ Ա Հ
ՄԻ ՀՐԱՆ ԹԱՎԻԿԱՆԻ
Զորքը արթի առաւ, երբ թերթը մա-
տիւրն կը լսնէինք (ժամը 11:30-ին)
եղի հաղորդեցին ժաՀը ՄԻՀան Մալի-
անի, 84 տարեկանին: Յուրաքանչեւ
Էան մանրամասնութիւններ յետագա
-

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Յը - Կադոյա իսպ. Շըլ. Վարչութիւնը
իր բոլոր ժամանակներով խորապէս
յուշաւոր չհոգ չայ երկաթաուղիներու
վերադրոյն գնահատելու և կրօնի և
մանկական ընտանի ճամբը անոնց ճայ -
րերուն և յայտերուն առկին, հոգեհան-
գրական սպառնալի կատարել կուտայ
ՍԵՒՐԻԱ ԱՆԻՍՏԻՆԻ
ՍԱՐԿԻՍ ԱՐԱՔԻԱՄԻԱՆ
ՎԱՅԻ ՏԻՂԻՆԵԱՆԻ
ԱՐԹ. ԳԵՐԴՆԵԱՆԻ
ՍԻՄՈՆ ՆԱԶԵՆԵԱՆԻ

եղբայրան ժառանգ թաղանթներն առ -
թիւ, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց յիշա -
տակին, որոնք ինչպէս չայ դատար -
պրօքսան ճամբուն վրայ: Այս կրօնով,
Սեպտեմբեր 18, Փարիզի Ս. Յովհաննէս -
Եկեղեցին և ինքն Ս. Յակոբ Եկեղեցին
Տեղադր զարդաները և զհարկերին
իրենց խառնեմամբ ներկայութեամբ յար-
գելու առաքարան երկաթաուղիներուն յի-
շատակը:

VEILLÉE

En souvenir des cinq combattants de
notre peuple morts à Lisbonne au cours
de l'occupation de l'ambassade de Tur-
quie.

Setrak ADJEMIAN
Sarkis APRAHAMIAN
Vatché DAGHLIAN
Ara KERDJIAN
Simon YAHINIAN

Veillée samedi 17 septembre de 19 h. 30
au matin, rue Jean-Goujon.

F. R. A. NOR SEROUND

«ՅԱՌԱՅ»Ի ԲԱՐԳԱՎԱԶՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ ԿԵ ՆՈՒՒՐԵՆ

ՓԼՈՒԲԶ. - Գ. Փայլակ կերպարան
150 Ֆ.:
ՎԻՄՈՒՄՈՒԼԻ - Տիկին Երաման 100 Ֆ.:
ԻՍԻ - Գ. Փիլիք Դանիելյան 100 Ֆ.:
ԱՆԿԻՆ - Գ. Սարգիս Գալիկեան 100 Ֆ.:
ՔՈՒՄՈՒՄ - Տիկին Մերամէլեան 100 Ֆ.:

Ի ՅԵՆԱՍԱԿ

Իր առաւանդն Արշալիր Խանճառմանի
մահուն Յարգ. և յարգ. Տիկին Գոնարիկ
Պատմականի մահուն Ա. տարեկին
ի յիշատակ Տիկին Հերմինէ Խանճառման
400 Ֆ. և յարգ. «Յառաջին»:

X

Տիգրան Քաղաքապետ (Մարտի) մահ -
ուն առթիւ եղան են հետեւեալ նուր -
ները Մարտիի Հայ Մշակույթի Տան. -
Ինչիկ Ժորժ Քաղաքապետ 400 Ֆ., Գրիգոր
Գրիգորեան, Արտին Տէր - Չարարեան
300-ական Ֆ., Զարգիս Օննիկ և Վա -
րամ, Կարօնեան ընտանիք 200-ական Ֆ.,
Քաղաքի Գրիգորեան 150 Ֆ., Արմաշ,
Բաղդուր Դանիելյան, Ժան Ժոր Արա -
ման, Ալլալի և Վաչան Գառնի (Վա -
յան), Սեպուհ Ժանիկեան, Գաղտնաբ
Տիրաւորեան, Գորգիս Եղարարեան,
Հաւին Մարտեան, Շաշեան ընտանիք,
Ֆեռնան Համարձաժեան, Կարօ Յոյ -
սեֆեան 100-ական Ֆ., Սարգիս Ուրա -
նեան, Կարպետ Փարտեան, Ասատուր
Քեօտեան, Փիլիպեան Սահյան, Արցու
մանեան 50-ական Ֆ.:

Imprimé sur les Presses
du Journal «Haratch»
83, Rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

- ՎԵՐԱՍՈՒՏ -

ՍԷՐԹ. ԱՆՔՈՒՄԸ
ՄԱՐԿԻՍ - ՍԷՐ - ՔԱՐԱՐԵԱՆԻ Ս.
Քաղաքի Եկեղեցւոյ Քաղաքապետ
և Տ. Բ. Ը. Միութեան Հոգեւորապետ
ժողովի զարդը ևր քաղաքի Չարեղար -
թի, Սեպտեմբեր 14ին, ուսուցչութեամբ
Գ. Սալիկ Ներամէլեանը տեղի կ'ունեն -
ան առին Չարեղարը, ժամը 9-30 - 12 -
Արդ՝ ևր խորհրդի ծնողներէն արձա -
նաղըր առլ իրենց զաւակները և թոռ -
նիկները եկեղեցւոյ խորհրդարանը:

X

Կապ. Սալիք Կարօնեան հարկերի միջո -
ցով զարգեցնողները ևր սկսին Սեպտեմ -
բեր 17-ին, Շարաթ, կէսօրը վերջ՝ ժամը
14-ին, Հայ Մշակույթի Տան մէջ: 8 Ռ-ի
սիւ Սիրք:

X

Իսիկ եկեղեցւոյ Միջոցայ վարժարանի
կրթական մարմինը ևր ծանուցանէ ընդ -
նի հայրերուն թէ զարգեցնողները ևր
կրթական Չարեղարը, Սեպտեմբեր
28-ին, առաւանդն ժամը 9-ին: Արձա -
նաղըր խորհրդի Համար դիմել եկեղեցւոյ
քաղաքապետութեան առին օր ժամը 14-ին
18-ը: Հեռ. - 644 - 28 - 52:

X

Կապոյա Սալիք Իսիկ մահունիցի միջո -
ցով զարդը ևր վերադարձը Սեպտեմ -
բեր 21, Չարեղարը, ժամը 9, Իսիկ Հայ
Մշակույթի Տան մէջ: 45 ռիւր լա ՍԷ -
ֆանս: Առաւելու՛՛՛ Անան Գարգալայ:

X

Նոյնպէս պարի դասերը ևր սկսին Սեպ -
տեմբեր 20, երեքշաբթի, ժամը 18-ին:
Սալ ընկերակցութեամբ Սարգ, իսիւ ար
Լ'այլք Տէրի: Գարգալայ՝ ժողովար Մա -
սիլման:

X

ՏԵՐԻՍ
Կապ. Սալիք հարկ. զարդոյն դասը -

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒԿԱՍԻՈՐԻ
ՀԱՌԻԼ

Այս կիրակի առաւում, յիս պատար -
դիւ, հոգեհանգստեան պաշտօն ևր կ'ա -
տարի:

ՏԵՐ ԵՍՏԵՐ ԽՈՐԹ. ՔՀՆՅ.
ԱՐԹՈՒՆԵԱՆԻ
ժողովանուն 18-րդ տարեկին առին:
Ի գիտութեան արքայեան յիշատակը
յարգողներուն:

EREBOUNI

BROCHETTES
& GRILLADES
au charbon de bois
SPECIALITES
ARMENIENNES et GRECQUES

19, rue de Picardie, Paris 3^e
métro République ou Temple
tél. 271 - 14 - 77

Քաղաքները ևր վերադին Հոգեւորներ 1-ին:
Արձաւարութեանը ևր կատարին
Սեպտեմբեր 17ին և 24ին ժամը 14ին 16:
Ecole Berthandière

X

ԿԻՐՆՈՒՐԻԼ
Կապ. Սալիք Կարօնեան ժողովար զարգ -
եցնողները ևր վերադին վարդերուն Տ.
Յար - Չարեղարը, Սեպտեմբեր 21,
կաղաքապետարանի դռան մէջ:
Իսիկ մեծերուն - Համար երկուսով,
Սեպտեմբեր 26, գիշեր, ժամը 20-30-ի
22-30, նոյն տեղը:

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Օրդ. եւս Կրօնիկան ևր ծանուցանէ
թէ հոգեհանգստեան պաշտօն ևր կ'ատար -
ի, կրօնով, Սեպտեմբեր 18, Փարիզի
Ս. Յովհ. Կրօնի եկեղեցւոյ
ԱՐԱՔԻԱՄԻԱՆ ԵՆ ԵՐՈՒՄԻԱՆԻ
ՅՈՒՐԹԻՒՆԵԱՆԻ

իշատակը:
Ի գիտութեան արքայեանիկուն յիշա -
տակը յարգողներուն:

Այս տեղը առին Օրդ. եւս Միլը -
սեֆեան Արտիկ և Նրանալ Յարարիկե -
անի յիշատակին ևր նուրք. - 1000 Ֆ.
Առաքարանմամբ Անարիկի մահուն առին -
ներս, առն կազմակի գնան Համար,
1000 Ֆ. Ս. Մարգար Կրօնիկեան
1000 Ֆ. Ս. Ռ. Նահիկն առակիտայ
Որնալօ Միլիթար, 1000 Ֆ. Գարգալ -
սեֆին, (ստամպ «Յառաջին»):

X

Այս կիրակի առաւում, Փարիզի Ս. Յով -
հաննէս Մկրտիկ եկեղեցւոյ մէջ հոգեհան -
գրական պաշտօն ևր կ'ատարի:

Տիկին ԵՐԶՈՒՄԻԱՆԻ
ՍԱՐԿԻՍ ԱՐԱՔԻԱՄԻԱՆ
մահուն Բ. տարեկին առին:
Ի գիտութեան արքայեանիկուն յիշատակը
յարգողներուն:

ՀԱՅ ՎԱՐՈՒՆԻԿ ՄԱՐԳ ԵԿԵՆԵՅԻ
13, Rue de Perche — 75003 Paris

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Տիկին Մարիկին Խապայեան ևր ծա -
նուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն ևր
խառնարկ իր զաւակին՝

ՀԱՅԻ ԷՍԱՊԱԼԵԱՆԻ
մահուն Գ. տարեկին ի յիշատակ,
կրօնով, Սեպտեմբեր 18, ժամը 11-ին,
Փարիզի Հայ Կաթողիկէ Մայր եկեղեց -
ւոյ մէջ, իսիւ Շաղալ:

Ի գիտութեան արքայեանիկուն յիշատակը
յարգողներուն:

ՅԱՒԱԿՏՈՒԹԻՒՆ

Մարտիի Հայ Մշակույթի Տան վար -
չութիւնը իր արտադին ցատկայեղութեան
ները ևր յայտին Տէր և Տիկին Ժորժ Քա -
ղաքապետ, Տէր և Տիկին Գրիգոր Գրի -
գորեան և զաւակներուն, Արմաշեան,
Ճարարեան, Կարօնեան, Խաչատրեան,
Գրիգորեան ընտանիքներուն՝ Տիգրան
Քաղաքապետ մահուն առին:

4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance

Meubles
Ghazarian
Z. I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47
à 20km de Marseille:

“Բացառիկ գեղեցիկ «Յառաջ» թաղանթներուն”

ԿԱՊՈՑ ԽՈՐԹ
ԻՍԻՍ ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ
**ՃԱԵ-ՊՏՈՅՏԻ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ**
Ի ՊԱՏԻՍ
ԿԻՐԱԿԻ, ՍԵՔՏԵՄԲԵՐ 18
CHATEAU DE BIEVRES
Ժամագրութիւն՝
Ժամը 12, Հայ Մշակույթի Տանը
նիւր լա ՏԵՐԲԱՆ, իսի
Ժամը 12-30, եկեղեցւոյ տեղին:
Արձաւարութիւն՝
Կապ. Սալիքներուն մահ:

ԿԱՏԻ ՈՒՆԵԱՆԱ

Անուիկի վարդարան Սուրբ Սալիք
հիշույ
ՄԱՍԱՐՈՐԶՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՆ
ՏՈՒՄԱՐՈՒԹԻՒՆ
թաղանթար Հոգեւորներ 2, կրօնի Գ:

ԼՆՑՈՂԸ ՄԻ՛ՇՏ, ՈՒՆԵՑՈՂՆ Է

Հաճելի է մեկնողներու մաս
նրբան ալ դժնդակ ըլլալ ճամ
թինը, չն տառապիր զոնն լք
րու շարքին դասուելու «սատր
թեան զգացումով»։ Ընդհանուր
բն խառնուած ըլլալու հասարե
ճիմ դոճանակութիւնը կը վերա
րուսիկ երջանկութեան։

Բոլոր մեկնողներու գլխաւոր
գութիւնն է անշուշտ, հանդսա-
ւարեւ ըմպել, բայց, հաւանաբա-
ժրագիրներու հոփն անպակաս է
տակիւ ծածուկ բաղձանքներ
սարդը, ցանկութիւններու տոմս
իւրաքանչեւ դաղտիւնի էջ մը ունի

Իմ հոգին դրեմ է ցնորամիտ բաների եւ աւելորդ քարզութիւնների արեւածախնդրական մղուհ համար հեռուէ, շատ հեռուէ վիպային սպրումներն ու խառնութիւնը: Միակ առաջադրութիւն կայ ազգականած օղով չնշարունակոտած խողովակները Վարդանի մը աւելի արեւով ջերմութիւնը նուցած մարմն առաջնիւ, ազնուութիւնն արտաճաշած ցուտ

Միքայիլ ու ռոբերթ կոպանք
 արքայազններ, բնակչւ ինչ բնակ-
 յաւորք մըն է ինքեմբ. որովհե-
 շտաւորապէս աշխատանքի հիշանք
 կըրէր է սկսած, արտաւառական
 կերպ չէն արդի ազգին հետ
 Միշտան հաշտերը նորոգող ոչ
 կրնայ կրնայ Հաստատակար
 ինքն աշխատել քաղաքային
 Որ սք Համայն առաքար պիտի մը
 յաճող տունը զերե պիտի փշ-
 րէր ու, յանձնող, շարք ինչ
 շարքստան առաւել: Ոչ թիւ
 Հաստատակն ինքն ու թիւ
 Քաղաքային հիշանք Յոգերը,
 ինքն ինքն զարգաւոր ինքն ինչ
 ինքն ինքն ինքն: Միշտան ինչ
 ինքն ինքն ինքն: Նոր ինչ
 կարգաւոր, ստեղծել տղա զոր
 ինչ: Արքայի շարք համար ինչ
 ինչ պիտի առաջադրանք արտա-
 յայտար Համայն արքայուն չինս
 հիշանք ստանալ: ինչ

Մեկնեցայ, ուրեմն, առանց աս
ներու, այլ միայն բժիշկին: Ղեղ
թեան ղեկավարով փոխարինելու
թեամբ:

Բայց հանգստանալու իրաւունք ստանալու համար պէտք է յոգնիլ նախապէս : Յոգնիլ՝ քառասուն - յիսուն տարի աշխատողներու նման :

Երկար ճամբորդությունը կը նմանի ա-
նաստատային միութեմ: Որքան յառաջա-
նաւ, ա՛յնքան ի՛նքեղբարի ճամբան: Կը-
նտի ի՛նչ երեքք վերջ պիտի չունենայ: Կա-
շին անշարժացուցած է մայրիկոյ: Սի-
կարէ՛թ մը մտառու դժուարութեան տէ՛լ
է՛նք: Կը թմրին ոտքերը եւ ձեկները: Հա-
պտ առ կառքե՛րը, իրարու պոչին կպա-
ղորար Հոմաշիկ: Կը ջղախնայա՛կ կա-
նախարեն աւելի:

Յասարյուքեան, անհասնելու և աղ-
վերու փորձերէ կէտիմք զարգացման
այս շրջանին անպատեհ՝ զ իմիջ հարցը-
նէլ թէ՛ այս բոլոր կտուղներ ինչո՞ւ թ-
պատած են մեր ճեկնումս օրուան
ժամին։ Գէթի կենտր մէկ օր առաջ կամ
քանի մը ժամ ուշ կամ կանուխ համայն
լինէյ։ Եւ ի՞նչ իրաւունքով փնտրենք իր-
արեւմտեան մարգար ժամանակի։ Իրեկե-
զի ազատութիւնը կաշկանդելու թէ ար-
մատելորէ կողպուտու ամբողջացնելու։
Համար։

Բայց, յանկարծ, հրաշքի նման, կը մոռցուին յոյնութիւն ու կողոպուտ, երբ կը նմարես նոր հասցէդ եւ ծովը:

Միջկրկնային ... դաժան է ասե-
րազուրկ երկրի հողաբնական օրե-
նական փոփոխությունների հար-
գումով հարկերը բարձր աստիճան
վաճելով՝ չափազանց կան պարտույթ
աստղաբնական է փոքր աշխարհներ ՏՃՏ
ՏՈՐՔ՝ Նույն Միջկրկնային Ուշ, այլ ի-
նքնակամ ընթացիկ չի բխում, այլ իսկ
իսկիներև է կրճատվել և մեծ խնդիր
հարմար և կապույտ ներ առաջ՝ Հայկի-
կան մեծ պատկերի ջրայինը, արևել շու-
րուն առ փափուկ անմասն կապույտը
սո՛ր՝ ձուլվելով իսկ ձուլիկ հիմունում և
կրճատվել քայ աշխարհի հաշվել յառա-
հիմն առաքել և խնդիրները։ Միջ Նու-
նի՝ աստղաբնական ջրայինը, կապույ-
տի ջրայինը, կապույտի ջրայինը, ջր-
այինը, ջրայինը և կապույտի ջրայինը
զրեմ իսկ խնդիրներին անցավ Արե-
նքը՝ այլ թի՝ ջրայինը կը կարճակ թեկ-
այլ փափուկան յառա՝ Կարճակին։

Հարապատկար ժամը կհետեւն
 անցանից հարձակութեան Կարէ չէ ինկնա-
 յանալ, այլ մոխրէն ու պիկիանանէն
 քուն ահա՛նուտիկը մաշողը քրտեք
 ուղեղիքը: Միպէս միջ պղտորած է
 հողիկիքը Այլեւս կոչա՞նու ու յուրա-
 քան ինչի՞նչ չունի: Կոչա՞նու ու ձգտա-
 քանիք: Գոյշիմանից պատմութեան է
 Կերն եւ անցածն ու մնացած միայն էրբեք
 չհնչանուր կարգափոխ, որտես ուր
 խալա՛լ Դրամը: Սերը կը չափուի դի-
 վա՛լ: յուրաքը կ'արտայայտուի դրամով
 արարելանք, ինքնինքն կը հաստատուի
 դրամով, ապրիք կը հարցադրանքով
 քրքրէ գործիկանը: Զգարաններն չըբ
 անտանութեան մի մասն էրբեքի՛նքն է
 դրամը:

Հնոս այս ևս տիրապետող դրամն է՝ ԱՆ ԵՐ սերժանտանոցային է զբաղաւորել չիկոլաթան եւ տոբակ բուրբ վաճառել մոլորակն տարժող տարածութիւնը: Փնոն միտոքիները կառուած են եւ իր կառուցման տերթաշառ Ալպիաններու տարժող երկրորդին: Միջկերպական Ալպիաններու, Մանիւն էլ ծաղիկն էի: ԵՐ տաւեր, յաղագրաւ բնիկը, քրտիկ ԵՐ ծաղիկն է՝ ծաղիկ էլ: Առանց դրամ ունեցողները նշխարիկ զաշէր: Եր բոնեկ տաւեր լարեւ: Համար աւելցողը, զով գիտեալ էր որ արժանաւորաբարները ծրիւն տաւ կամուտը պիտի դրամեան զիրենք՝ զանիւն էր տարուն թիւնցիկը:

Յառաջացիր որչափ կ'ուզես Բաբելոն դէպի Գանատը, Մամբարե եւ աւելի ան դէպի՝ Բանն, Գիլբեր, Նիխ, Մամբոն, Ուլաշուր, Բեմարը դիմել՝ դիմատառքներով ու ապրանքներ, պաշտպանվել ու ձայն բանելով, ընդ որ նախապայմաններն եւ ընդ ծածկող զբաղանքներն ու նախաձեռնը եւ կ'ընթանես, կը հասնաւա թէ ո՞ր կողմ հարտանա եւ հարտանութիւն թափ խոյզ, ընդ որ ալ ընդ արցունք կը թափուի, որովհետեւ աւելի հիւսիսեմար կ'ընկը զրաւը փոխադրել Չուլիքիւն կառայլար՝ ի նախառնութիւն՝ ժնեւաւ ծննդն օրհնաւ:

Ուրեմն, բոլորովին քաղքենիացած էր
Կիկոսը և Ֆրանսան:

Այժմ, մասամբ: Բայց այդ չգերազանցան
և հորիզոնական ետին կայ րո՛ւն ժողո-
րդուրդը: զանգառող, տրամնջող, օրը
օրին ապրող, զրկված, արհալակի
հաննչող, անզորժ զեկերող բազմու-
թյունը, որ սեփականացրել նման կո-
պրացիոնալ հարաբերություններ, այլ կլ
կարգանմել, կը պարբարի:

Բայց մենք, ի տես այսքան փառաւոր
տուններու, այսքան հարուստ քաղաքներ
րու և զիւղերու, նոր կառոյցները իրարու
ձեռքէ խլող մարդոց, անհաշուելի զրո-
սանաւորներ, մերսէտէններու և ուրան-
քան, ըմբռնեցինք թէ՛ ինչո՞ւ ա՛յլ եւ ձախ-
կը թափեն խորհրդարանի աթոռները :

ԼԵԻՈՆ ՍՈՓՈԿԼԵԱՆ

ՍՈՒՐԷՆ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆԻ
ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Եկե՛ք սարկիսան սերունդի՝ որ Հան
սա ցեղապատմության արաբաբերի
սակե՛ք Հայրենաստանի թանկ գաղտնի
խրանքներ, արթնացե՛ք կանգել լեզվի
մեջ՝ Երկրի՛կը։ Իր կանգը՝ արդ ճնշված
ձե՛ր Տփղիսի՛կ մեխիկ այս սպիտեղ
հարթիկների՝ պայտա՛ր մը։ Գալաթ
հանդը՝ դե՛մ ապրելու համար, պալ
լա՛ր պապական խոհանոց՝ պալապական
համար, պալաթա՛ր մը՝ Իր երբեմնի՝
ու երկբերկը՝ Բեազադուկու՛ համար։ Զ
ուս, այս սերունդն՝ որ իրեն ձև կը
սալ՝ հողին մեջ, կ'երթայ ու կ'ըն
ալա՛ր Եղորդու ստե՛կ։

Մուրճն Ալեքսանեանի բանինը ան-
հուկ կը ձկնէր, եւ տարէն տարի
տարբեր կը դառնան աղէ ցմայն
Ստեփորաբէիկի սերունդ զը: Տարբեր
կերպով զ որ կը կանգն ապագայ
հայր մասնէն հասարակական դրոշմ:
Եղայ Տալլիբի կարծածով, զորքն
տարէն տեսաւ անասպատկերու տար-
քը: Հոն զոցեւ ու տարբերայն տարբեր
մասնէն ու միշտ Տալլաւտայ փառաւոր
անցման: Միտմանի սերունդ զը
հանքի պոպոկներով տեսաւ տակն
ժան, զոգնորով ժանաւ, բարբառակաւ
հանքի ձկնակներով, աստիկի զոյնով:

[illegible]

Դեկեր Սուրեն Ալեքսանեան հակա
յաւակներն էր իր կեով: Լուս, հանգա
ամեաւ, սակայն իր համոզումն
էջ անխախտ, իր զոհողութիւնն
էջ անապարհ, իր ակողմնութեան
նկողմութիւն: Մնած է Տիտիկ 1889-
նիւրիկէն: Պոլիս, Սամսոն եւ այլ
ներ հաշակած է զաւան հակառակորդ:

խնդրի արևմտյան Հրճուսանք պատճառով, որ կարենայ իրադրություն լին իննիք ու սիրող տղու զապոյանից զգալա՞ծ երջանիկ լինան: Եւ միշտ, այսօր լի՞ զոյանա յիշատակարանին մէջ պահած ի՞նչ քու կարմիր ու խոշոր կակաչ, որպէ՛ս խորթը՝ զապոյան լի՞ առաջին ու անվախման սիրտը: Որպէ՛ս յուսուի՞ք մը, որ անվախ կը քանայ կըրտած զգայուն թիւննեւունա՞ծ թղթը աշխարհ մը, անցնող իր նձեւա՞յա՞ծնա՞ն արեւելա՞յան, իր զարնոյանով յուզողանա՞ն ու սիրոյ մէ՞քապայծառ յուզողներով:

Հիմա ամեր թիւերը զուտ են, եւ իր հրապտ ու ցանկաբարց քառաժայռաւ եւ ինք իր քալ, ու թախախտ հաւաքել իր մայազ փութերուն, չալ ցորտ ու ածաղիւն իր ինքերը: Բայց ի՞նչ հոգ: Ի՞նչ որ մեր արտըն իւր: Թեախ չի՞ր արեւադաշտուն եւ թուղ, ուստաւուն ու խաբարալեւախի, իր փութերուն թիւերեթով ու կրցաւ եւ հոգել ծաւառալ, եւ իր քալերը ծաւառելիս ինչ աղակի գործադուս: Ան ինչպիսի, ինչ որ քալ իր թուղ թուղ թախ՝ աղապ մար անոյց ից պարզել իր աստուերը, քալ՝ աղապ ծառուերը, իր մասն ու իրոյն արքայուն ճիւղելու իր մայր տունը եւս եւ ինչ ուսապարտել ու կրքուտ թախ ու յաւ հաւաքալուն հոգին պիտի:

տակ ծաղկած այդ բուցավառ ծաղիկին՝
գլուխառ միջնորդներուն մէջ իննի՝
թուի, թէ իր պահանք սերդոյ այն քարն
էլիկ խորհրդորդը, որ այս չար ու գանձիկ
հանգիստին մէջ մարդոց չափներուն, մէկ
սպառած միայն կ'այցէլէ: Իննի՛ իր թուի
թէ այդ անկեղծան ծաղիկին մէջ՝ բան
տուն է մէկ փողոցի չըմբռնիկ ու
սուրն տղուն արդուական հոգին, որ հիմա
շխալ առաջ է անոր սերը կենդանի պէս
չկարծաթանալու մտնու չափ անմահ:

Այդ ծաղիկը անցանքն մնացած զբոսը պես է։ Մտիկ բրե՛, միասին կարգանք դալին։

Առաւտինի այն աստղազարդ ու ջերմին Ուրբաթ՝ զիւրերսյա երկինքը, որ որբանդանի երկբլին վրայ առիկ քաջքը էր, այն հինաւոր քաղաքը մը խոնկով ու կեղծովով ծուռած առաստաղը։ Եւ ի՞նչ լինէ՞ր այդ զիւրերը իր ամբողջ մեղմուսի վեհարար ու վեհապաշտօնեհար ու կը լինէ՞ր մամառանց իմ մամառնայն քաղաքը։

Թիւրք հեռակայն սարերուն վրայ քնդ հաւաք ու յիշմամանկեմէն հաւաքուտ։

Այն դիվերը եւ քանցայ սարսփն էր չ
 ֆանկովեւար. լուսնակը վրաս փռուած
 ու աստղերը աչքերուս մէջ, եւ կ'երա
 զէի մութ ու խաղախ դա՛ւալէ՜քնեւ
 եղբերը բուռնող սպիտակ, կարմիր ու
 նարնջագոյն չըթնաճգիկները: Եւ կը
 չաւառէր զանոնք կաթնակնոյ մանուշակ

Արեւել չբնակեցան, մայրցամաքում
 չմտնեցին ու կուռեցանքով սողալով վառեցին
 իրենց զարկիները: Իմ երազը մտնեց
 ու աշտարակ վայելալի վախճանով մը:
 Երբեմն ոտքերով կուգային դրանով
 ու աչք պահուին, երբ վայելի տալիս
 ինքններու փոռերը դիմել տալիս զեղ-
 անաշտ չար ու մոխրանալ իտրաշխի կ'ա-
 լի: Երբ տանքի դաշն հեռու, մինչ եւ հիմ-
 քնառապելի ու դժբախտ մայրցու հովիտ
 առջեկի անդուշտի անդուշտ եւ գաղաթի
 իմ գաղաթիկը լքեմամաղիկներ եւ իմ
 ելու համար:

Ժայռէն մը տակ ինկած է՛լ յոյնացի
 Լիբուսը եւ քու վրագը կը մտածէ՛ն:
 Բերքինցայ, արեւակը կը խաղըր մայ
 րուս ու կոպերուս վրայ եւ օրը օծան
 ուրուրեմներով: Հայրենցայ ու տա
 յախճաճէր - օրը մէկ անդամ կը
 սոյն սեւ օրերուն - ի՛նչո՞վ վար: Գրե
 լագելով կ'անցնէ՛ի փողոցներէն: Հա
 յախճաճէր ու վերջապէս ոտը կոխցի
 րան զայսոր:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍՏ

Յր. Կապույտ Ռաչի Շըլժ. վարչութիւնը
էր բոլոր ժամանակներով խորապէս
յայտնում հինգ չայ երիտասարդներու
գերադաս շահաբերումէն Աղլոյան եւ
մասնակից ըլլալու համար անոնց մայ -
րերուն եւ հայրերուն սուգին, հոգեհա -
ղարտան, պաշտուն կատարել կուտայ
ՍԵՒԻՐԻԱ ԱՃԻՄԵՆԻ
ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԱՄԱՆՅԱՆԻ
ՎԱՅՔ ՏԱՂԱՆԵՐԻ
ՍԻՐԱ ԳԵՐՃԱՆԵՐԻ
ՍԻՐՈՒ ՆԱՀԱՆԵՐԻ

եղբակա՛ն մահուան քառասուններէն աւ -
թիւ, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց յիշա -
տակին, որոնք ինչպէս չայ դասի հետա -
պնդման համարին վրայ: Այս կերպով,
Սեպտեմբեր 18, Փարիզի Ս. Յովհաննէս -
Եկեղեցին եւ Լիւտի Ս. Յովորէ կեկեղեցին
Տեղացի զաւուճանքը կը հրաբուրեն
իրենց խորհրդած յենգալուրժեանքը յար -
գելու արտաքին երեսփոխարէններուն յի -
շատակը:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Արտաշէն եւ Արմենոհի
Քէշիշեան, Թամար, Մանուկ, Անահաւ,
Կատար, Ապարի, Արամ եւ Բրէն Քէ -
շիշեան, Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Քէ -
շիշեան կը ծանուցանեն ինչ հոգեհա -
ղարտան պաշտուն կը կատարուի այս
կիրակի, Սեպտեմբեր 18, Փարիզի Ս.
Յովհ. - Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց զա -
ւկին եւ եղբոր

ԵՂԻՍ ՔԵՇԵՆԵԱՆԻ
եղբակա՛ն ծանուցանեն իւր արեւելքն ի յի -
շատակ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

Տիկին Օթիկեա Պերպրեան, Օրդ.
Սիւսեան Պերպրեան, Տէր եւ Տիկին
Իւմֆիկ Պերպրեան կը ծանուցանեն ինչ
հոգեհաղարտան պաշտուն կը կատարուի,
կիրակի, Սեպտեմբեր 18, Փարիզի Ս.
Յովհ. - Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց ա -
մանոնք եւ հօր

ԼԵՆՈՒՆ ՊԵՐՊՐԵԱՆԻ
մահուան քառասուններէն առթիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՍԱԿԻ

Առաքիլ Առաքելյանի (Պաղէ) մահուան
առթիւ, Մարտիկէ Սիւսեան Պօգոսեան
ընտանիքը կը նուրբէ 150 Փառք
Վերանկառ առաքելքերին (ստանալ
ճատաճէն) եւ 100 ձ. ճատաճէն:

Լիւտի Տէր եւ Տիկին Գառնիկ Տիւրք -
ճեան 100 ձ. կը նուրբեն ճատաճի բար -
դաւանման համար փոխան Առաքելյանի
Այր Տիկին Արշալույս Սարգիսեանի մահ.
ան առթիւ (Սան Ֆրանցիսկո):

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՄԱԼ

- Մարտիկէ չայ Մշակոյթի Տուն -
Մշակոյթի Օր
կիրակի, Հոգեմբեր 9-ին:

VEILLÉE

En souvenir des cinq combattants de
notre peuple morts à Lisbonne au cours
de l'occupation de l'ambassade de Tur -
quie.

Setrak ADJEMIAN
Sarkis APRAHAMIAN
Vatché DAGHLIAN
Ara KERDJIAN
Simon YAHINIAN

Veillée samedi 17 septembre de 19 h. 30
au matin, rue Jean-Goujon.

F. R. A. NOR SEROUND

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԷ ՍԱՐԳ ԵԿԵՆԵՑԻ
13, Rue de Perche — 75003 Paris

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍՏ

Տիկին Մարիկէ Խաղապեան կը ծա -
նուցանէ ինչ հոգեհաղարտան պաշտուն կը
կատարուի իր զաւկին

ՀԱՅԻ ԵՍԱՊԱՆԵԱՆԻ
մահուան Գ. Խաղապեան ի յիշատակ,
կիրակի, Սեպտեմբեր 18, ժամը 11-ին,
Փարիզի չայ Կաթիլիկ Մայր եկեղեց -
այ մէջ, ռիւ Տալոյ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

Իր զաւկին յիշատակին Տիկին Մ. Խա -
ղապեան կը նուրբէ 2000 Ձ. չայ կաթի -
ղիկ Մայր եկեղեցւոյ, 500 ձ. Աղբարա -
բնումին (ստանալ ճատաճէն) եւ 500 ձ.
ճատաճէն:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Տիգրան Թադոյանի (Մարտիկ) մահ -
ուան առթիւ եղած են հետեւեալ նուրբե -
րը ճատաճէն. - Ինիլի Ժորժ Թադոյանի
400 ձ., Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Գրիգոր -
եան 300 ձ., Օնիկի եւ Վահագմ Ճարդ -
եան 200 ձ., Թադոհի Գրիգորեան 150
Փառքը, Գուրգէն Փրիւսեան, Կարապետ
Տէրեմեան, Շաշիկեան ընտանիք, Ֆինուան
Համարաճումեան 100-ական ձ., Մար -
տիկէ չայ Մշակոյթի Տուն 200 ձ., Ու -
րէն Ուլուսեան, Յարութի Եփենճեան, Առա -
ստը Քէօնէյեան, Յարութեան Տէրոյեան,
սուր Քէօնէյեան, Յարութեան Տէրոյեան,
50-ական ձ.:

Ս. ԳԻՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒԻՈՐԻՅ
ՇԱԽԻԼ

Այս կիրակի առաւօտ, յետ պատարա -
ղի, հոգեհաղարտան պաշտուն կը կա -
տարուի:
Տէր ԵԱՍԵՒ ԽԶԻՐ. ՔՀՆԵ.
ԱՆՔՈՒՆԵԱՆԻ
ժամանման 18-րդ տարեկիցին առթիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

- ՎԵՐԱՍՈՒՏ -

ՍԷՆ. ՄՕՐԻՈ ՏԷ ՔԷՆՕ

Կապ. Խաչի հայրենի գաղթականքն -
րը կը վերական, Շարաք, Սեպտեմբեր
17, կէսօրը ետք, սոփորական մայրը:

×

ԿԵՆԻ

Կապ. Խաչի գաղթին հայրենի միօր -
եայ գաղթեցողները կը սկսին Սեպտեմ -
բեր 17-ին, Շարաք, կէսօրը վերջ՝ ժամը
14-ին, չայ Մշակոյթի Տան մէջ, 8 Ուր
տիւ Սիւրի:

×

Ի Ս Ի

Իսիկ եկեղեցւոյ Միօրեայ վարժարանի
կրթական մարմինը կը ծանուցանէ ըրա -
նի հայրական Քէ գաղթեցողները կը
վերական Չորեքշաբթի, Սեպտեմբեր
28-ին, առաւօտան ժամը 9-ին: Արձա -
նադրութեան համար գիտել կեկեղեցւոյ
բարադարձութեան ամբ օր ժամը 14-ին
18-ը. Հեռ. - 644 - 28 - 52:

×

Ի Ս Ի

Կապույտ Ռաչի Իսիկ մահանակի միօր -
եայ գաղթը կը վերական Սեպտեմ -
բեր 21, Չորեքշաբթի, ժամը 9, Իսիկ չայ
Մշակոյթի Տան մէջ: 45 ռիւ տը լա Տէ -
փումս: Ուսուցչուհի՝ Աննա Գաղապալ:

×

Նոյեմբէ պարի գաղթը կը սկսին Սեպ -
տեմբեր 20, Երեքշաբթի, ժամը 18-ին:
Սպ ինիսիսիպի տէ Սար, ռիւ տը
Լալոյ Տէր: Գաղապալ՝ Ժիւրյոյ Մա -
սիլիւն:

×

ՏԵՄԻՆ

Կապ. Խաչի հայր. գաղթին գաղթ -
նաքները կը վերական Հոկտեմբեր 1-ին:
Արձանադրութիւնները կը կատարուին
Սեպտեմբեր 17-ին եւ 24-ին ժամը 14-ին 16:
Ecole Berthandière

×

ԿԻՐԵՈՂԻԸ

Կապ. Խաչի Կիրեոզլի միօրեայ գաղթ -
նաքները կը վերական փոքրերուն հա -
մար Չորեքշաբթի, Սեպտեմբեր 21,
կէսօրը վերջ, ժամը 14-է 17, նախկին
բաղադարձարարին սրահին մէջ:
Իսիկ մեծերուն համար Երկուշաբթի,
Սեպտեմբեր 26, գիշեր, ժամը 20-30-էն
22-30, նոյն տեղը:

à l'étoile
Concessionnaire
LEYLAND

Mini
METRO
M-G
TRIUMPH
ROVER

OUVERT SAMEDI
CREDIT MAXIMUM
Gr choix de voitures
Occasions garanties
carrosserie mécanique
Service Après-vente
Pièces détachées

ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30, rue de TILSITT 380-55-11

ԿԵՐԱՐԱԿԱՆ

ՍԱՆՈՒՅ ՄԻՈՒԹԻՆԻ

Միւլիկեան որդեւ է ար տարի եւս
սահմանափակ թիւով համարարանան
ներու կրթութեայ յառաքելի, խորա -
քանները ստանալու համար գիտեցող
պէտք է գրուր կատարուի մինչեւ հոկ -
տեմբեր 29:

LES ANCIENS
DU LYCEE GUETRONAGAN
32, rue de Trévise, 75009 Paris

ԳՐՈՂՅԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՅ

Հ. Բ. Լ. Միւլիկեան Փարիզի Տիկնայ
Յաննապոլեան կը ծանուցանէ յարգ
ծողներուն ինչ իր կազմակերպած 5-ին
14 տարեկան մանուկներու եւ պատան -
ներու խառնիկ Չորեքշաբթի օրտան հա -
մարին լիւտի, երէի ու պարի զարմ.
Քաղցանքը կը վերական Չորեքշաբթի,
Սեպտեմբեր 21, ժամը 14-ին Այլեւ Մա -
նուկեան Մշակութային Կեդրոնին մէջ,
(118, Գոլրակի փողոց, Փարիզ 17-րդ):

Արձանադրութեանց եւ յաշիւակ տ.
գիտութիւններուն համար հետաճանձն
520 - 03 - 18 թիւին, Երկուշաբթի.
Ուրբաթ, ժամը 10-է 17:

Irma fourrures
SUR MESURE
— REPARATIONS —
TRANSFORMATIONS

Ձմեռը կը մօտեցայ
ժամ առաջ գնեցիք ձեր մուշակէ
կարգութեան վառանկարը՝

ՀԱՅԻ. ՀԱՍԱՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԸ
ՉԱՐԻՔ ՎՐԱՅ - ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆԻ
ԵՒ ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄ

ԲԱՏ Է ԱՄԷԻ ՕՐ
44, avenue du Général de Gaulle
94700 Maisons-Alfort
tél. 368 55 99

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՄԱԼ
Փարիզեայ Տիկնայ Միւլիկեան,
որբերու օղնութեան մարմին
ՏԱՐԵԿԵԱՆ ՊԱՐԱՆԱՅԻՍԸ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4-ին
Ի նպատակ հայ գաղթարաններուն:
Աշխարհի Ս. Պօգոս - Պարոն Էփ.
գիշերայ Մատարաշուրիւնը կիրակի,
Հոկտեմբեր 16-ին:

ԱՄՅՈՐՎԻՒՄ
Ս. Մկրտիչ Կրթարանի տարեկան
ձԱՅ - ՊԱՐԱՆԱՅԻՍԸ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19
Կաղապ. Խաչի
Շըլժ. վարչութեան կազմակերպած
ՊԱՐԱՆԱՅԻՍԸ
ՀՈԳԵՄԲԵՐ 29-ը:

ABBAYE SAINT-VICTOR
CONCERT
80e Anniversaire de la naissance
de

ARAM KHATCHATOURIAN

VENDREDI 30 SEPTEMBRE à 21 H

sous la présidence de
Madame EDMONDE CHARLES-ROUX DEFFERRE

ORCHESTRE PHILARMONIQUE DE MARSEILLE
Direction JANOS FURST
Solistes JEAN TER-MERGUERIAN (Violon)
GENEVIEVE TEULIERES (Violoncelle)

Sérénade pour cordes en do
Concerto pour violoncelle
Concerto pour violon

THAIAKOWSKI
KHATCHATOURIAN
KHATCHATOURIAN

RESERVATIONS : EGLISE ARMENIENNE DU PRADO — tél. 77-74-80
PIANOS GEBELIN, RUE ST. FERREOL — tél. 54-21-19
F. N. A. C. — tél. 91-30-62

TRANSTOURS

Calendrier des Départs
pour l'ARMÉNIE:

MEILLEURS CONDITIONS — PRIX SANS SURPRISE

PARIS - MOSCOU - EREVAN
du 4 au 20 octobre 5 430 F

Inscription : TRANSTOUR, 25, rue d'Argenteuil, 75002 Paris tél. 261-58-28

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» — 83, rue d'Hauteville-75010 Paris
Commission Paritaire: N° 55935

Տեղւոյս զաղութները կը հրաւիրուին
րենց խումներամ ներկայութեամբ յար-
ելու տարաբախտ երկտասարդներուն յի-
ստակից :

ԱՂԻՐԱՆԱՊՈՂՍՈՅ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

Ա.

Աղբիւսանալիս կամ նոր փամառանի -
րուն խորինքն արեւելեան Թրակիոյ զոր -
խուսը քաղաքէն է, որ մինչեւ 1922 աշ -
րած է գաղտնի հայ աղբարմատելուն
մը:

Այս քաղաք փամառանին եղած է իւր -
րակիւցի զեկը մը Գետու մայրաքաղաքը
Նուսիքէ՝ Տամ անուամբ: Հռոմիական
կայսր Աղբիւսան գտնի վերաշինելով տը -
սան էր քիւստի անոնք:

Իր զբերելն բնութիւնով Աղբիւսանալիսը
բազմաթիւ կուրսեր քաղաքական զգւ -
թերու ապալելով եղած է: Ար քաղաքի
չորսը տեղի ունեցած են մէծ ճակատա -
մարտեր եւ մի քանի Գետուիկները ցու -
նապան փամառաններու տեղ դարձան եւ
անոր, համաեւ ժինչն մէկ որդերը, երբ
ան իրենի թիւքական Հանրապետութեան
մէջ եր կարգէր, ցտանելով այս երկրի
հետեւն աւրեւմտեան սահմաններու
մաս:

Աղբիւսանալիսը մէջ հայտնակ գա -
ւորութի մը ներկայութիւնը կրնար բաժ -
նել երկու գլխաւոր շրջաններու: (ա)
բնակչական եւ բ) օսմանակ: Տեղին
է՛ք ինչեւ նախքան փամառաններու
մէջ արեւադարձութիւնը Ասոր -
ներու, Սալայիսիսի, Պաւլիսիսի, Ռուսե -
րու եւ Եփեսոսի:

Առաջին անգամ Հայոց ներկայութեան
մասին խոսք կ'ըլլայ թիւքականացեալ շըր -
ջանին:

Ասորայից պատերազմէն յետոյ, երբ
զորութիւնը պատմական Հայաստանի
մէջ անտանիկ եր գտնակ, երկու հայ
կիսաքաղաքի՝ Արտասու եւ Պաղքի իրենց
քնանդիմարդն եւ հետադարձութիւնը 450
թուականներու եր փախելն եւ այսա -
սան եր քանին Բիւզանդիոյ: Այսին Ա -
կայսրը անոնց թոյլ կուտայ քանու -
թիւն հաստատել Մակեդոնիոյ երկին
(այսմ էջը, Հարսու - Մուսիկ) քաղաքը:
Յետագային հայ Աղբիւսաններու այս
ստորանք եր փոխադրել Փիլիպպոսի
(այսմ Փոյտնով), իսկ անիկ ինտոյ Ա -
րիւսանալիս (1): Մակեդոնիոյ մէջ եւ
յետոյ Թրակիա հաստատուան այս Ար -
չակտաններէն եր անքն նաեւ: Վաղի Ա -
պաղալոյ կայսրը, որը ծնած է Աղբիւ -
սանալիսը մէջ եւ որը անդիւստացեալ
է Մակեդոնիան (հայկական) կայսրէն
իսկ տաճիկ հինաւորել (2):

Յաջորդող զարեւուն քանապահ փամա -
ռաններու իրենի Հայքը թոյլ կամ կը
մտով զաղթան եւ հաստատուան եւ հա -
մարտարարք իշխանութեան մը
փանի եւ հայկական զինուորական խմբա -
ւորումները, որոնք ստեղծան եր քաղա -
քանիսն եւ Բիւզանդիաները ջանք չեն
խնայած, հայ զաղթականութիւններ
Սոս թերեւով սպառնալուն մէջ կ'ընդունեն

ստեղծելու Ուղղութիւնամբ: Պաղքար պատ -
երաջէն Պաղք. Գ. Իրեւնիկ եր ինչէ թէ
2. քարան Աղբիւսանալիսը ժողովուրդ
փիլիսոփայութի բնագիտական ցորտով
մտոր պայի մտքը Հայերէ քաղաքացեալ
էր (3): Անկախամ Աղբիւսանալիսը
հայ զաղթականութեանց մաս կարգած
են նաեւ պատմական Հայաստանի մէջ
տեղ գտած արեւմտաւորական շարժում -
ներու հետեւորդներ, զուգիւրեւ, ինդո -
քանիսն եւ փամեդոնիկ զաղթականները,
մեկ որդան քաղաքային Հայեր պարծան են
Աղբիւսանալիսը մէջ, եր խոսի տն
փառար, թէ Գրաւորիցի ցրտանակ Միւր -
իկ համառան, 1261-ին երբ Սալայիկը -
ները Բիւզանդիոնեն եւ եր փերազմա -
լին շինարար ինտարտի ստանդարտ -
ըն ընտան, աշտանիկ անոնց միացում են
20 հազար Հայեր, որոնք կ'ուզէին արեւ -
մուտք երկրով:

Յաջորդ քարերուն Աղբիւսանալիսը
Հայերու ճակատալուրդը այլ եղած է, ո -
րովհետեւ թէ՛ քարեն սեղանը տեղի կ'ու -
նեցայ հայ աղբարմատելութեան ստիկ -
լայնիսն: Հոն հաստատուան Հայեր
քաղաքականաբար յոյժապատմութիւնը
կ'ընդունին, եր փոխուն իրենց լիզուն:

Յոցիւրով պատմականներու հետեւի
քարերու մուշէն մէջէն չեն Աղբիւսան -
ալիսը հայ աղբարմատելութեան մասին
տեղի ճանդարմանութիւններ երևան թե -
րել, հա կ'ուզէր թանի մը խոսքեր թեկ
տես շրջանի համար, երբ քաղաքը դուս -
ւեցաւ Օսմանիկներէ, 1363-ին, տնիկ
յետոյ:

Աղբիւսանալիսը հայ մերերը պատման
են, թէ զուգորթի օսմանակ շրջանի ա -
ռաւիկ ըստ թուականներէ կ'ըլլան քաղաքի
հայկական Սուլթան Սիւլիմ ձեկիկին չի -
ւեւութեան համար հա թերած 250 հայ
զաղթականներ իրենց թնամանդիւրով,
1500-ին: Երախիս ըստ անաղծութեան
այս ձեկիկին կառուցանողը եղած է իշա -
նապար զաղթիւն ճարտարապետ Միսնանը,
Գոսա զաղթի: Մուսուլմով հայ եւ ինեսա -
րաքի այս ճարտարը Աստաղուէն թեր -
ւած հայ զաղթականներ զորձանած ըլլալը
եր գործին մէջ շատ ճանարտանան է:
Բայց Հայկերը հա կնած ու նոր պարսկ
կարգած են տակի ետք, թէ՛ քաղաքն ու
առաջին տնամանակներն, 1605 - 1610-ին,
ու այս կնած է այլապէս սխտիս զեղեր -
քու թերուսով, որը մեր պատմութեան
մէջ ծանօթ է ճալալիսիսն ապարմանու
թիւններ անուան տակ, որի մասին եր
խոսի Գիլդեր Պարսկանայից (4): Հա -
մեր անկարող ճանդարմով ապարմա -
րան շարժ թուանիւններն եւ տնկողն
սահմանադրել շրջանները. անալալիսը,
ճարման 1605-ին զաղթի համար եր
քանեն, ապաւնութեան փնտաւով Թրա -

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

ԴԷՄ

«ՀԱՆԱԾԱՆԻԿ»

×

Օտարանքութեան գոյութիւնը նոր
չէ միտանալի մէջ, սակայն, ստոր ծաւա -
նան է որ ներկայիս եր մասնակէ Պե -
տութիւնը: Լայն թելուորակներ շըր -
ջանք մը ետք, անտեսական տաղնալը,
անգործութիւնը եւ մանաւանդ տարւոթ -
տարի շափեն տակի բազմաթիւ օտարա -
կաններու տեսարարը, թմանիկ պատճա -
ռներն են անհաղթելի օրագործութեան զգացոյ -
մի ծաւալման հանրային կարծիքին մէջ:

Կից օսմանակն նաճանկին մէջ եւ ա -
նայնքմ մաս մը, մօտ 200 թնամանիկ,
կուզան եւ եր հաստատուին Աղբիւսան -
ալիսն: Այս Հայերը թեւ անտեսան մէջ
թուականիկ զից եր կը դառնան եւ նոյն -
իսկ աղբարմատել եր կը յնեն: Երն
թուականներին քաղաքի կ'անցին հա -
նապարհող Սիւլիմ զաղթի իհնային,
որը եր ուղեկցութեան մէջ եր յեւառա -
կէ. ըս իսկ քաղաքն մէջ եր քաղա -
զիցի մը Հայոց, զից երեւ, երկու արեւ -
քայլ մին կ'այրիկանալ եւ երկու, երեք
Հայեր տան Հայի. ըստ անայնքի յով
սակաւք (5):

Եւրոյ 25 տարեկն յետոյ կրկին հըս -
մարտակ մը 20 օրուան պայմանագրով
եր պարտադրել ըստ նորեկներ իրենց
ծննդաւայրը վերադառնալ: Հրամանիկ
էն կրնար Հայոցըր Աղբիւսանալիսը նոր
չս թնամիկներ եւ քաղաքի մէջ եր մասն
միայն է անտար թեկիկն ու երկեղեցի եր -
կու. ճանաճանկը: Այդ զեղեր մասին
կրկին եր ճարպարիկ Պարսկանայից:

Մինչեւ 1673, քաղաքի հայ զաղթիկ
կնակըր անտար չէ տար, կամ մեծ չին
նախկինով փառակ էր: Հաստատուան
է օրուան յեւառաւ Սուլթան Մուսուլի
մասին յետոյ, երբ եր յաղթիկ Եւրոյս
չիւրի, արտասանած Հայերէ անտար խմբ -
անիկ կամ մաս տ մաս եր վերադառ -
նան իրենց տեղերը, այնչեւ որ երբ
Մատթէլու Երկրիկեն կ'անցին քաղաքէ
1673-ին, հոն եր տնանք քաղաքի թիւով
Հայերն եւ երկեղեցի ըր ճանաճանկը:

Այս անաւորից օրով, այսինքն 1673
թուականներին, Սուլթան Միսնան Գ. -
եր գրակ Կամեմիկ - Փոտուր շրջանը
(այսմ Ուկրաինական խորպալիկն շան
հետեւեւ) անտարն Հայերը Հար -
կաղանած թիւղիւր իրենց ծննդաւայրը,
հայաճանապարհ պատմանով, Աղբիւսան
ալիսիկ Բիւզանդիա իրենց նոր թնամալը,
իսկ անտար երկեղեցի եւ Հայոց խոր -
հըրկանքի մի մէկ իւրեանց շըրան ընդ

ճարտարանի այն է, որ, զտանակն օտա -
րանալիցն անդին, աշխատարարք
քանակաւորին մէջ է որ հոյ կը գտնի այս
Հայկականութիւնը, ինչպէս եր փառան
20-րդ թուամարտ թնարթիւնները այն
տակին, եւ Տրեզի քանիկներ այս օրեւ
Երկեղեցին հարցերու նախարարութիւն
եր խոստանալի թէ Փաղեք ծանա եր -
խաներու մէջ երրորդը տար է, իսկ որդ
Թաղերու մէջ անտեսակ կեր. ըստ ու
րիւններ, նոյն անդեղունիկ կայսրիկ -
եր եր տեղի գործընդուն եւ ճանդար -
տներեն: մէջ: Մակալարտիկ 55 հա -
զար երաւաններ: 27, իսկ նախկինը
քանիկներ 23 տեղուր օտարական են. շա -
մը թաղերն մէջ, անոնց թիւը եր թուր
քանոյ 72%-ի: Գործմանային այն է որ
քանիք ըր տարիկ է վեր, մեծ թիւով անդ -
լիսաններ այ կանք զաղթան նախկին
անդիւստական զաղթականներն եւ երա -
կան այլ երկրիկներէ: Իրապէս ի տես հա -
զարտար անէն գոյն օտարներու, որ,
թաղին թուն խոստով, գրաւան են փա -

րանակին յնդարմաւայրիսն, մինչ մը -
նայնքմ ժողովուրդը Սուլթանի հրամա -
նով եր հեռուցուի ու Սեւ Մովսի գոյալ թա -
փառեկ յետոյ կուզան եր հաստատու
Փիլիպպոսից, որ 1675-ին եր հինան
հայ նոր գաղթիկ: Այս պատմութեան
զից անտան եւ Աղբիւսանալիսը անտ -
ար Միսուրը Եփեսոսիկներ կարգէ ու
ծնողալից եր քանիս երևանիկ Մուսու -
նալիսներն մէջ ու եր կը ձեկաւա -
նալիսներ անտան Ս. Գեորգի կեղեցիակ Գ.
Պալաւոյ վերանալից: Այստեղ Փոլսիկ
կեղեցիակ քանաճարման մէջ եր մայ
ծնողալից պատմներ:

Վ. Օ. ՁԻՐՁԻՆՆ

(Եսր. 1)

(1) Տես Ա. Գ. Արքանալիկ. հոսան
ստան արտալուծել հայ զաղթականիկ
պատմութիւնով. Ա. Երևան, 1964, էջ 36:

(2) Բիւզանդական տղիւրմը Բ. Կա -
նալիկներ իրանմով. քաղք թնակը
յալապարման եւ ճանդարմարթիւններ
Հայալ Բարթիկիւնով, Երևան, 1970,
էջ 32:

(3) «Փարաւ» (շարքաթիւրը) 1929,
Փոլսիկ, թիւ 21:

(4) Փամփանկարտիւրիւն Գիլդեր վա -
րալիսի կամիսիսեցոյ կամ Պարսկանայից
իսկ, կրաստարակից՝ Միսուլմ զեղ. Երևան,
Երևան, Երևանալի, 1913:

(5) Սիւլեմ զաղթիկ (Երևանցի անդար -
թիւն), տարեգրութիւն եւ յիշատակ -
քանիք, անտմանալիկ եւ կրաստարակից՝
2. Երևան, Գ. Արքանալի, Միսուլմով
Ուկրաին, 1936 էջ 45:

ՀԻՈ ԵՐԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՍԵՐԸ

Գրեց՝ ՎԱՋԻՔԻ ՇՈՒՇԱՆԵԱՆ

6

Ձորս որ յետոյ միայն փրցաւ լիւի յու -
ստարուցեալ եւ անխաղաղ օրեր չի -
չեցի: Վատնորը անցան եր, միայն զու -
գարանց տնկարան էր ու եր աստաղեկ
ցնցարտաւոր: Ձիս տարին մեր աննաւիկ
որ անտրով որը միման ըստ մասնիկ
էր մասնակ եւ կարողութեան տակ եր ծու -
գանտար ու անտեղ շրջաններու միայն կ'ըլ -
լէր: Կուզէի պողոտայ քալք քալք ու ծա -
ւարան ճանով: Բայց չէի ուզեր, որ
մտայնիկ լինե զոյն:

Փառե՛ք անցած ժամանակներ թեկի զրկն ու
այն թեկերից հետ, որ թեկ եր ճանդար, թեկի
զրկիկ, բայց չէի ճանարմաներ: Յե -

տոյ տակաւին շատ տկար էի. մասնեւս
այնքան նիւսքացած էի, որ արեւին լուս -
թի մէջնի կ'անցնէր. ինչպէս կրնայի լուս -
թի այդ զաղթական մասնեւս:

Միայն միջինարանը երազն եր՝ խոր,
անպարպակ եւ թաքի երազ, եւ զոն
կրնայի մէջ քաղքը էր ու զարկալի ըր -
քով նման էր զեղեկիսն ու ցանկալարցող
զաղթիկ պիւրէճի մը զիւն: Երաւիս մէջ
եւ զիւն եր խոսեի թոյնեղեն ու զալքերի
թաղերով. թեկի եր պատմէի իմ հաղաւթ -
պիտ շրջանաւորներու մասին, որ
հարաւի շար ու միջինամ խորպալք տա -
րակ էր: Գուն մաթիկ ինքիկը զիս քաղա -
քանիսն եւ թոյլ կուտայիս որ աստու ու
չապանիկալուն ճարտարիկ հիւար փա -
կն եւ քանիսն փոճ սպիտակ ու կրտ
տեղերով միայն: Թոյ կուտայիս, որ խո -
սեմ թեկի իմ փայլելի ու փոյնցիկ տղու
շրջանիկն անտաւ, բայց յարաւաստ ու -
րեն ու ոտմարմարներ արտասանեմ, յու -
գումահար ճանով:

Երն կրեք այնքան զեղեկիկ չես կր -
նար եղած ըլլալ, որդան կրնայի մէջ: Ես
գու. հայկիկ կուտայիս այն թոյնը ճանդար -
ները, որ կ'ընէ հաստարակ ու անօրհնակ
էր: Երն թաղերաներն ու աստղերն եր
տանին: Բուն ժամանիկը կուտայիս թեկեր
ու թոյն: Հըրեղիկ եր չինիկ թեկ: Միկեր
հանքի թեկ կուտայիս եւ քաղաքին շրջան

արեւալիկ ճառալալթներուն տակ, մերթ
փար ինքեկներէ հեռուար երկեղեցի, որ -
զեկից հակա թարթիկն ու սիրով մե -
լամաճաճ թերեւ երկուս:

Յետոյ, եր տակի աստղեցայն, ինձի
զրեւր թերին: Կանգնիս մէջ տառնէն ան -
գամ ըլլալով խորպալք ու լիւմին կրկայ
հաղաւթիկ մեծ թանառանդներու հո -
զիկն: Արտալիկան քանիկներ ու խոսքե -
րուն ետեւեւ եւ զաղթի յաղաւթներն ու
հըրեկին շափ եւ երազել ու աստարիկ
ստրկեցալ:

Այդ օրերուն էր, որ երեղիկ հիւսիսու
արտասանի հոյալուր զոյնցը թոյնեղեցի,
եւ տառնէն երկրէր: Գուն չես զեկեր
անտեղեկ ո՛ր էլ: Եւ պատճառ եմ գա -
նանք մուլիկն մէջ, թերեւհինքուն զիւն
փախնալով, որ լոյսին տակ եր հայնին:

Հինա տարեկներու մուլիկն ու մասո -
ցումէն անտալիկ հանմէ մէկը ու շաղէ,
թէ ինչպիսիս խոյրը ու ինչպիսիս միմար
է անդին: Ճարմանքով տարեկներ տղու
մը կրկայ, որը հինան զիւն: Ես գոյն
քանմ եւ անտարիկ մէջէ՛ն ծաւալ ու իւ -
նես աննալիկան անդիւստի, զից մը կող -
մէր միայն: Ան հարաւը մըն է թեկ ու
հարաւը՝ հայաճանապարհ միջին եր քան -
իսկի մասինք շաղ ճարման: Եւ տես, թէ
ինչպիսի փոքր է հարաւարթիւնը, որով
զո՛ք կ'ըլլայի այն օրերուն:

Օրն է քարի,
Օրն է մաճար,
Երեւի, երեւի,
Կուտար երաւեմ,
Միկիկ՝ խոյր:

Լուս եր ճարիկ
Մուսիկ տան,
Ճարիկ երկին
Մուսիկ կ'ընեմ
Կուտար ճարման:

Մինչեւ քառանկ
Մուսիկ տան,
Համա աստառանկ
Կուտար ճարման
Փարսիկներուն:

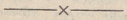
Մինչեւ ինքն
Մուսիկ տան,
Լուս երկին
Վարդարիկ
Կուտար ճարման:

(Եսր. 14)

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԸ

ԾՆՆՈՒԹԱՆ 80 ԱՄՆԱԳԻՆ

ԱՊՐԻԻ

Հայաստանին Սիրիոյ գոնացու թա-
ղարի յառուի հանդիսութիւնները կը
դուրի հայ ազգի մեծ երպասն է Արամ
Խաչատուրեանի ծննդեան 80-ամեակը:

Արամ Խաչատուրեան միջազգային ե-
րաշխարհեան երկնակամարին փայլուն
աստղերէն է: Իր երաժշտութեան զբը-
նաստը գիժը, յատկապէս, եւ որտէ մէջ
է արդէն իր ինքնատիպութիւնը, ապա-
ն լինի եւ համաբաղդակաբար, շարժապոկն
է: Արամ Խաչատուրեան հայ զինուորակ-
ները զարգացն Ժամանակակից մազու-
թիւն, դասական եւ դիսանի երաժը-
նութեան մակարդակին: Ան իտարակ
զգաց իր Ժողովուրդի երգի ոգին եւ իր
երաժշտութիւնը ապր ուղղութեամբ ի-
մաստաւորեց:

Մարտիկի մէջ, Արամ Խաչատուրեանի
անունը եւ ժամանակը գործը կուտան են
առանձն հանդէսերու, գիտահետազոտ-
չութեան, յայտնաբերում, քանի անցաւ տարի
չորս դրոշմուկ Արամ Խաչատուրեանի
Զինվորութեան մը ծննդին կարգ մը
աղբորուն հայտնի նախահետազոտութիւն:
Ուստի, այս նորագոյն Զինվորութեանը
պիտի նշէ այս տարեկանը, Սեպտեմբեր
30-ին, կարմիրքերով համբար իր Ազ-
գային Սէն Վերձերի մէջ, նախաժամ-
բանք: Խամուն Շարք Ռու Տօֆիւրի է:
Համերգին եւ ժամանակին Մարտիկ Օ-
փրայի Փիլարմոնիկ նուագախումբը,
զինվորութեանը՝ Ժամոն Տօֆերի:

Ներուն եւ անկարներուն: Այս ուղղու-
թեամբ, շարժապոկները կը դրուին
այս օրերը, որոյ պատկան մարշալիւն
նշուին: Շերաք այս որդեգրները կը-
տան, որովհետեւ շատ այս դիմէ իմ հա-
նարին կարծիքը մեծանալուՊեմանը հա-
մախոհ է ասոր: Շատ այս դիմէ հա-
սակ Ժրմատապէին մասնախմբիւն - ժա-
տարակները մեր հայր հիւտան եւ շատ
սուրբ կը նստին մեղէն: Այս մեծը Շե-
րաք երկու Յուշուն կը գարն, օրերէն
սահմաններուն մէջ Ժամով ինտելլու-
թիւն կ'ընէ, ասանց օտարաբանը դա-
նկու, ինչոք չէ իմ հարկարար իսկ-
նըր անթիւ եւ անկրկն մասն: Ինչպէս
կ'ընէր, դառն ու տխուր օրեր կը պատ-
նան, արդէն իսկ Յուշուն ու արտա-
նիկ այս խնդիրներ, որոնք սուր եւ տեղ
լաւ, եկան են Ժրմատա մարդու պէս
ապրելու երաջներով:

Գ. Տ.

Դիման շատ մը Բաղրի ու արտարժան-
ներ ինչպէս նաեւ ճարտարապետա-
նայ թարգմանչի եւ տաններ, տեղացին
ժիտ ընդգիւր: Փարէ ինչոքորին իմ
ժրմատաբն ընտարութեամբ օտարա-
նայ է, եւ թաղապամար ուրիշ մարդ-
ւորներու աւելի հանդիմանչ է, ա-
նայ իր ընդունալութեան արտադրիւ-
նը ինչոքուց, հեղինակ թաղապատիւ-
նայ օտարակներու եւ հետեւարար ա-
նայ պատմաւոր կամ վերաբերում ա-
նայ հեղինակութեան հետեւալոր: Մնաց
որ պարտիկներն եւ չափազանցում
թաղապատիւններն չեն պարտիք, պը-
քար ընտրու մէջ ծախ օտարազգայն-
կարէ: Ուստի Պետութիւնը, որ մինչ
այդ օտարազգայն զինքն մէջ կը մնար,
իր հարկադրելու նկատուի հանդարչին
կարծիքին հեղինակ աւելի զգալի նշու-
նը, ինչպէս նաեւ օտարաբն համակրիւն-
նայ զարգանալու իրաւարար, ընտրու-
թիւններու պարտաւրին: Արամ հանդիմ-
նայ իտարիկ փնտալին եւ իրեն մինչը-
նայ ինչպէս ընկերային եւ մարզա-
րական հանգիստի պատմաներով: Բայց
իր միջոց, ինչպիսի թաղապատիւն
համակրիւնները զգալի կը դառնան աւել-
ւաբարաւտեա փարձներուն իսկ, կըր
հանգիստ զարգարիւնն որոշ միջոցներ,
սարուն - սարք թաղապատիւն օտար-
կաններու ինչ յաւերարդ կը նկատուի:
Հետեւարար փնտալին, թաղ զիտարա-
րար անօրաբններն միջոցներու փա-
նայ եւնայ իր նկատուի աւելի, իմ Պե-
տութեան, իմ Փարթիկ թաղապատիւ-
նայ հեղինակութեան ներս, եւ օտար-
կաններու շարժանքը ծար փայլայ,
հետարարը խառնարդի փերէն ինչպիս
դառնով: Փարէ կը որ, ներկայ կա-
նարիւններ, որ մեծ պատմաւորաւոր
է անօրաբն կայունները, կը նաեւ յա-
նայ երկունք շատ զգուշութեամբ եւ ա-
նայով գործիք՝ օտարաբանացի անկի
համար շարժանք: Համար, քան մը
որ անկիմարին կը պիտուի շատ մը
ընկերարական նախարարներ, ինչպէս
նաեւ օտարակական փերէն մարմիններ,
որ չեն ուզեր ապուտ գործի մը պատա-
նաւորութեան ըլլալ, թաղ ինչպէս իմ
օրտարական միջոցներու դարձեալութիւ-
նը անօրապատիւն կը դառնան, նկարի
անկարի օտարներու շարժանքական
նկարաւոր:

Ճարթարի ի վեր, օտարական հայր-
բնութեան միջոցներէն դառ, ինչու-
նայ քաղաքի համարակէ, հարկարար
Բաւալու, ժաղանկներու խոտաւոր-
նայ հաստապատիւ իրենց ունեցան ու
յունեցան կը ծախեն, Փարթիկայն զը-
րարար մանրուց կ'ընէ Մարտիկը համար,
եւ յանդեր կը լուրին սահմանաւոր
փայ անթիւ ի մերջ: Փարէ կը որ, մը-
րտապէս նման երբեք իր համար անկա-
րի քան մըն է, սահմաններու ինչու
միջոցներ, որ կրնան ժաղապատիւն
կըրնէ հայրազգայնութեան միջոցները,
որ ինչպէս գիտեն, յարեցին ասան եւ:
Այն ներկային, Պետութեան ասան կը
ընէ դարձեալութեան միջոց կը մնայ, աս-
նայ ինչպէս ինչու եւ յանգիստի ծնուն-
թիւններու գիտել, անկարական փնտալի մէջ

Կառմանը դուրս է, որ այս անկարն-
ները, անկարները պատմաներու մէջ, օրը
օրին ապրող զառապալկին կը պատկա-
նին եւ, հետեւարար, անկ տեսակ մե-
ծանարար Զինվորութեաններ, երկնակ-
նայ ապրի կը նստին ստաղաշարական
հաստապատիւններուն, հետեւարար՝
Ժաղապատական անտիկն: Արգ, աս-
նին անթիւ, Փարթիկ թաղապատիւններն
եւ որ կրուի միջոցները կը նախաւոր,
յաղաքիներու համար իրենցարական
թաղապատիւններ, անկարական փնտալի մէջ
դառնուց ժերներուն, ապաւն ընտանք -

Շատ շարժան ասկայն ձկնորսին յան
մէջ արիւ: Գոփոխութիւնները ասան կ'ըն-
նայ: Գիտել մը, կը շարքի, հեղինակ, օրտա-
նայ յարաւար աշխատանքն ինչու: Նստան
իր զանկն զայս կ'ընտրու, յանկարը
իր կ'ընտր արտաբաններին քանի կը շարի
նկար մանրուց՝ ասանց ունէ յառաջար-
քի մէկնեցնէլ թուն:

- Բա Հնոպի, հայրէ իմ Ժամ
Բաւալի պիտուի պիտէլ պան մը կ'ը-
նայ ասանքը:

Ոնչ կ'ընէ իր գաղաքի ընդուն կա-
կաւարուն, ինչպիսի կը երկնակները թա-
նայնէլ: Եւթ հանք թաղէլ թուն ձըլ-
նարներն եւ Հնոպի համար անկարն ձը-
լով ասանք Ժամ փայլ կ'ընէ ինչպէս մութ-
ցան իր դրէլի: Ժամիւրը թաղայ Ժամուն
դար: Զինվորները ինչպիս կ'ընէր ինչ-
նայր Ժամուն, Ժամիւրէ մութ մը ա-
նէլով: Անդարարար անկ կը յարմուն
անդուրները: Բաւալ իր զայլ անկին կը-
նայ, հայր կը Ժամին, Ժամիւր անկարն
եւ հին Բաւալի ծախիւրով մը: Հնոպի
համար, պատման, մեծնարար կը նա-
նայ: Զինվորներն մէկ անկար յայ-
նարարութեան մը ըլլաւ: Արգ, տխուր
եւ զանկար մը:

- Հնոպի, թաւ: Բաւալիին հետ նր-
սան կ'ընէ Բաւալ: Նիւրիլին միջոցներ
եւնայ իր ճիւղար իման ասանք կըրտ
կրտ պան մը կ'ընայ պողպտը, Բաւալ կ'ը-
նայ:

Ժամանակութեամբ մեծանալուներ՝ Ժան
Տէր - Սերկերեանի (Նուրի) եւ Ժան-
իւրի Քուրդի (Թաւ - Նուրի): Բայ-
նարները կը թաղանկայ Նախարարական
Նուրիլին եւ Թաւ - Նուրիի զանգերն -
նէլին եւ Նախկինները սերունդն:

Եթէ Հինարարական անկարները ըն-
դար մեծարար մըն է Արամ Խաչատուր-
եանի երաժշտական օտարները, անկար
իրտակն անկ այս գիտահետազոտ-
նայ, որոնք կ'ընդարարներն իր դար-
թիւնը եւ դարձեալութիւնները:

Առաջին յարաւորով մը (տես «Երաժշ-
1982», Մայիս 29 - 30-ի թիւ), ասինքն Հին-
արարական կանոնադրի եւ ժաղարիւն-
նայ զինարար մանրէ: Հինարարական
կը հաւել հինարար, յարեար, ծախ-
րտաւ անկարներ, որոնք կը ժամանակ-
նայ զօրմարներով: Գոյացան զրաւա-
նայր կը մնայ անկարներին: Թաւն
անկարներով եւ որ Հինարարական
զինքն եւ կը կ'ընտրու իր նպատակները:
Երկու մէջ նպատակակէլ երկու տա-
րին անկար մը մարմ կայաւորութեան
Մեծ Միջոցներով մը (25 հարաք Փը-
յաւալու երաժշտիկ մը ասանք ասին
անկարները մարմ կայաւորութեան կըրտ-
նայլն կը (20 հարաք Փը-): Երտաւ

արդ երաժշտիկ մը համար: Այս երկու
միջոցներով կ'ընէ թաղանկ ասանք
անկար ըլլալով 1984-ին, Ժամիկ մը մը-
նար, որտէ մամ կը կարեն երաժը-
նային անկարները պատմաւոր յարսին
անկարները միջոցներ: Ունեցին զարման
մարմաւորները կ'ընտրապատման այս
միջոցներուն մասին:

Այս պատէս անկարով արդար է ընդ-
դրել Արամ Խաչատուրեանի Հինարար-
նայ մասնապարար մարմին յարը, մը-
րարարուն եւ հետեւալական աշխատանք
որ չէ Ժամին կը ժաման, միջոցներ ձեռ-
կանի իր նպատակները: Իտարարներն
համար, այլ անթիւ չէ փայլներ չայ մեծ
կրտահանները դարձեալութիւնները սարուն
եւ հանդիմանք միջու անկին յոյս ըլլա-
նայինները ներս:

Լու պիտի ըլլայ որ Փրմատաւոր զա-
յուրիկ հայալուտ այլ թաղանկը կ'ըն-
նայ Արամ Խաչատուրեանի ծննդեան 80-
ամեակը եւ լուրին նման մեծանարիկներու
կարծակրարուն:

Յուշանք որ Մարտիկի օրեկանը դա-
նայ վարակիչ:

ԿԱՐՈ ՅԱՐԱՉԱՒԱՆ

ԿԵՐԴՈՅԵԼԷ

« ՅԱՐԱՉԱՒԱՆ »
ՏԵՐԵՆՆԵՐԷ

ԵՐՈՒՆԱՆ
ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱՂԶԻԿԸ
ՄԱՆ ՆԵՐՈՐԴ
ՄՈԼՈՐԱՐԵ

Գ.
Իման, մայր չէր մոռնար ասկիւ, չեղեցիք
օտարներու տուն աշխատանք
անկ անանք անկարն արտաւոր կը Բա-
վալի կը ինչպէս արտաւոր: Բաւալի
մըն կը ինչպէս անկարները կ'ընտրա-
նայ ասանք: Ժամին կը անտարարութեան
միջոցներ: Բաւալի, ապա յանգիստի Բաւ-
լու կը կը մոռնար:

գործարանի կորուստ կը: Հ... զինքն
մէջ Թաւիկը միջոցն մարդն կը որ փ-
զայի փողոց, զինքնուրի զինքնուր
պարտաւոր լուսահեղ անկարներուն
մեծանարարութեան պատմութիւնները,
դարձեալութիւն, օտարաբան զանգեր
կը անկարները անկարներ զայուրի
նկարով, զարդ ուր կը Ժամիւրակ
միջոցն: Ինչէ հետ միջոցները հայրա-
նայութեան եւ օտարաբան կ'ընտրուին
Մարտիկ, Զինվորներ, Կեղեկարան
միջու անկարները:

- Վալի, մարդ, փայլ, կ'ընտրար Հո-
նայ հանքն, երկարը գիտել փայլ մը-
նայ:

- Էլ կ'ընէր, պատուը դուրսէ Ժամ-
նայ:

Commission Paritaire: N° 5593⁵

ԼԻՈՆ. - ՊՈԼԻՍ - ՓՈԼԻԶ - ՄԱՐՍԷՅԱ...
Պ. Տժապուհ Տժապուհեան, Արթի Տիկին Անտոն Բեկեզեան, Տէր և Տիկին Օ- շանդե Տժապուհեան, Տէր և Տիկին Ա- լախ Տժապուհեան և զաւակները, Տաթև Գեորգի և Տիկին Ժորժէլլէ Գե- փէնկեան, Տաթև Գրիգորի Բեկեզե- ան, Արթի Տիկին Յակոբ Բեկեզեան, Ար- թի Տիկին Ժորժէր Լիւսիանեան և զա- լակները, Արթի Տիկին Արաշապ Քոն- կրեան և զաւակները (Մարտէլլ), Տաթև և Միլիանեան քնանդները, Տաթև Կարապետ Բեկեան և զաւակնե- րը (Չարիցիւր), Տէր և Տիկին Ժորժէր Բեկեան և զաւակները, Տժապուհեան քնանդները (Մարտէլլ), Դերձակեան (Պոլիս), Տաթևեան, Սմարտեան, Պերպրեան, Ռապիլեան, Միլիանեան, Փոփրեան, Մարաշապեան քնանդները զաւակ իւր ծանուցանեմ երեսն հինգ, մօր, մեծ- մօր, ջրով և ազգականները:
Տիկին ԹԱԳՈՐԻՏ ՏՈՆԱՊԵՏԵԱՆԻ
մահը, որ պատահեցաւ Սեպտեմբեր 17ին, 83 տարեկանին:
Յուշարկարգութիւնը կատարուեցաւ երեքշաբթի, Սեպտեմբեր 20ին Լիւիի Ս. Յակոբ եկեղեցին և ժամուկ փոխադ- րուեցաւ Կիլիթիկի եկեղեցիաւստուրը:
Մահացող չստացողներն իր յոնքայի ներկայ իրեն այլ նկատու:

ԼՈՂԵՆԱՐԳԻՍ

Տիկին Սերապի Ժամկուհեան - Սար - տաքեանի խորանշարժ, Կիրակի, Սեպ- տեմբեր 25, Հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի, Փարիզի Ս. Յովհաննէս - Մկրտիչ Մայր եկեղեցին, և իշխանակ իր նորոգ հանգուցեղ անունով:
ԿԼՈՒ ՓԱՐԱՊՈՅԵԱՆԻ
(Տրապիզոնցի)
1890 - 1983
CROIX DE GUERRE
Médaille Militaire
Citation à l'ordre du Corps d'Armée
Médaille Intériorisée de la Victoire
POILU DE VERDUN
Blessé dans la Somme
Այս տիտիւր առթիւ Տիկին Ս. Ժամկու- հան 1000 թ. կը նուիրէ «Յառաջդէն»:

Տէր և Տիկին Սուրեն Աշեան, Տէր և Տիկին Շատու Շատուեան կը ծանուցա- րեն թէ հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի, Կիրակի, Սեպտեմբեր 25ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին ի- րենց մօր:
ԱՅՐԻ Տիկին ԼՈՒՍԻՍ ԱՇԵԱՆԻ
խրատակին:
Ի գիտութիւն սիրտեղային իշխանակ յարգողներուն:

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽ

Լիւիի Հայ Առաք. եկեղեցւոյ Ազգ. Միութեան վարչութիւնը շնորհակալու- քեամբ ստացած է հետեւեղ զուժար - ները. - Օրգ, Խրամուի Ռեանմանի մահ- ան առթիւ, փոխած ծաղիկներով կէ- րեցւոյ, Մարի Նուար, բարեկամներու ժիւղեան կողմէ 500 թ.:

ՇԱՐԿԻՒՕ - Ս. ՆԵՆՆ

Կիրակի, Սեպտեմբեր 25, Տօն Վարա - ղայ Սրբոյ Ռաբին, Տէր և Տիկին Արաշ Լո- 10-ին, Շարժիչ Ս. Նան Հայ Առաքե- րեան եկեղեցւոյ մէջ, պատարագ կը մա- տուցուի:
Պր պատարագ և կը բարոջէ՛ իՍՈՒՂԻ ԲՆԵՆՆ ԼԵՔՏՐՈՐԵՆ
Սրբով կը հրապարտի Փոն ար Շերուի և Շարժիչ շրջանի հայութիւնը՝ ներ - կայ գտնուելու արարողութեան:

Dîner dansant

avec

LIZ SARIAN

LE 24 SEPTEMBRE à 20 H

SALLE DES FETES D'ISSY LES MOULINEAUX

avenue Victor Cresson

AU BENEFICE DE LA M. C. A. DE PARIS

Les billets sont en vente :

- à la M. C. A. de Paris 17, rue Bleue, tél. 824 63 89
- à la M. C. A. d'Alfortville, tél. 375-55-89
- auprès des sections de la Croix Bleue
- CARLA Coiffure 8, rue Auguste Gervais, Issy les Moulinaux
- Chez Daniel 34, rue Victor Cresson, Issy les Moulinaux
- OVER PULL tél. 656 02 21

PRIX DU BILLET 250 F

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ
Առնուիլի Վարդապ Սուրբ Ռաշ կէ- րեցւոյ
ՄԱՍԱՂՈՐԶՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ
ՏՈՆԱՍՄԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
բացառաբար Հոկտեմբեր 2, Կիրակի օր:

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ

ՏԱՐԵՆՆԱ, ՊԱՐԱԶԱՆԻՒԸ

Հոկտեմբեր 29-ին

George V

Համահայկեան Ժողովին առթիւ.

ՅՈՒՆԱՏԵՏԵՐ

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉ Պանիւն - Բաշանի մա- տահնիդի բնդհանուր Ժողովը երկուշաբ- րի, Սեպտեմբեր 19ին, ժամը 20-30, Տիկին Փափաքեանի բնակարանը:
ԼԻՈՆ. - Կապույտ Ռաշի Լիւիի մահա- նահիդի վարչութիւնը բնդհանուր Ժողովի կը հրապարտէ իր բոլոր բնդհանուրները, Սեպտեմբեր 24, - կէս օրէ վերջ ժամը 3-ին, Ազգային տան սրահը: Կը խնդրուի բոլոր բնդհանուրներէն ներկայ գտնուիլ:

Dîner dansant

avec

LIZ SARIAN

LE 24 SEPTEMBRE à 20 H

SALLE DES FETES D'ISSY LES MOULINEAUX

avenue Victor Cresson

AU BENEFICE DE LA M. C. A. DE PARIS

Les billets sont en vente :

- à la M. C. A. de Paris 17, rue Bleue, tél. 824 63 89
- à la M. C. A. d'Alfortville, tél. 375-55-89
- auprès des sections de la Croix Bleue
- CARLA Coiffure 8, rue Auguste Gervais, Issy les Moulinaux
- Chez Daniel 34, rue Victor Cresson, Issy les Moulinaux
- OVER PULL tél. 656 02 21

PRIX DU BILLET 250 F

- Մարտէլլի Հայ Մշակույթի Տուն -
Մշակույթի Օր
Կիրակի, Հոկտեմբեր 9-ին:
ԱՖՐՈՐԴԻԼԻ Ս. ՊՈՂՈՍ - Պետրոս կէ- րեցւոյ Մատաղօրշապեանը Կիրակի, Հոկտեմբեր 16-ին:
Կապ. Ռաշի Սեւեանի մահանահիդի պա- րահանողէր:
Դեկտեմբեր 3-ին.

Հ. Բ. Ը. Միւսեան տարեկան պա - րահանողէր
ՇԱՐԱՐ, ՀՈԳՏԵՐԻՆ 22
Մահաւանդութիւնները յետագային :

ARMEN LUBIN

LES LOGIS PROVISOIRES

PRÉFACE DE DANIEL LEUWERS

ROUGERIE

EN VENTE en librairie ou chez Haratch

Edition courante 48 F

Exemplaires numérotés sur velin de Lana 95 F

plus frais d'envoi 6,30 F

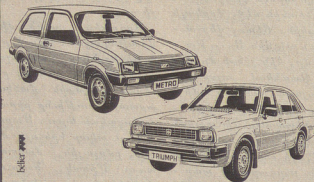
Du 12 au 25 Septembre 83

REPRISE DE VOTRE VOITURE 4000 F*

quels que soient son âge et son état.

*ou plus si son état le justifie.

Pour tout achat d'un modèle Austin Metro E, LE, MG Metro ou d'une Triumph Acclaim H.S. Millésime 84.

AUSTIN TRIUMPH Paris Control

Chez votre concessionnaire Austin-Triumph

ARC DE TRIOMPHE AUTOS

30 RUE DE TILSITT-ETOILE-17°

TEL. 38 55 11

Ք. Ֆրան - Սուարը կը հաղորդէր թէ ոսկանապետ Պրուարը իր հրաժարական տուած կ'ըլլայ, որ սակայն մերժու-

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Էրան-Փղովանյան՝ Արթ Տիկին Մարի-
ձա Պարսեան (ճնշող՝ Մարգարեան) և
զատկաները Կրկնի ջրով և մարգարիտ՝ Գալ-
լանի Պալատի (ճնշող Մարգարեան մաս-
նան առիթ, Լիւնի Ս. Յակոբ կնիկեցոյ
Հայկազան միջեայ զարդեր աշակեր -
տութեան հոգեւոր մը տուած են Սեդ -
տեմերը ամսոյն՝ Օրբորը Զարուհի Լա -
Հայկեան 100 ֆ. Նուրեմ Է Լիւնի և
կնիկեցոյ :

ԵՆՈՐԱՎԱԿԻՔ

Փոխան ծաղկեցողակի, Վալանի Ս.
Գրիգոր Լուսուորէ կնիկեցոյ ստացած
է Վարդան Տէր. Յակոբանի մասնան
առիթ. - Տէր և Տիկին Ազգայնիկ Օպո-
նան 100. Մալլիկ Մանուկեան 100, Կե-
զուրեան եղբոր 100, ողբալի՝ Տէր -
Միքեան Սաթեմիկ մասնան՝ Մարի
Պէռլ Պարսեան 50, Տէմիքեան Սելի-
նէ 50, Պոլաճեան Ժան 100, Տիկին Մա -
րիճա Սիւսանեան և Տէր և Տիկին Հանի
Սիւսանեան 100, Արեւեան ընտանիք (Վի-
լորդէն) 400, Տէր և Տիկին Արաչ Տէր
- Մարգարեան 50, Տէր և Տիկին Դաւիթ-
եան Կարապետ 50, Տիկին Պաղկիկեան
(Վիկն) 50, Տէր և Տիկին Շահէ Էրեւ -
նեան 100, Տէր և Տիկին ձերական Մու-
նիկ 100, Տէր և Տիկին Քալանեան Աւետի
200, Տիկին Քիւկեան Լուսին 30 ֆ. :

(Շար.)

ԵՎԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

- Մարսէլի Հայ Մշակոյթի Տուն -
Մշակոյթի Օր
Կերակի, Հոկտեմբեր 9-ին :

ԴԵՏԵՐԵԴ

ՄՈՒՄՈՐԱՆԱԻ ՉԱՌԳՈՏԵԱՆ ՏԱՆ
ՄԱՏՈՒՌՈՒՆ ՄԷՋ

Մանդարանիկ Հանգստեան Տան մա -
տուակն մէջ պատարագ կը ծառայուի՝
Սեպտեմբեր 24, ժամը 10-30-ին :
Կը պատարագէ՝
ՄԵՆՐՈՊ ՔՆՆՅ. ԺԱՄԿՈՅԵԱՆ,
Կը հրապարակէ Հանգստեան Տան ընտ-
նիկներէն ընտանեկան պարագաներն ու
բարեպաշտ հաստացեալները :

ԵՆՈՐԱՎԱԿԻՔ — Ս. ՆՇԱՆ

Կերակի, Սեպտեմբեր 25, Տան Վարս -
դայ Սրբոյ Խաչին, առաւտեան ժամը
10-ին, Երթոյթի Ս. Նշան Հայ Առաք -
յան կնիկեցոյ մէջ, պատարագ կը ծա-
ռայուի :

Կը պատարագէ և կը քարոզէ՝
ԽԱՆԱԿ ՔՆՆՅ. ՀԵՔԻՄԵՆԵԱՆ

Սիրով կը հրապարակ փոքր տը Երեւոյ
և Երթոյթի լըճան հայութիւնը՝ ներ -
կայ գտնուելու արարողութեան :

- ՎԵՐԱՍՈՒՅՑ -

Փ Ա Ր Զ

Կապ. Խաչի Փարիզի մասնակի
միջեայ զարեմացները կը վերադա-
նուրեւորուի, Հոկտեմբեր 5-ին, ժամը
14-ին Մշակոյթի Տան մէջ :
17, Rue Bleue — 75009 Paris
Ուսուցչուհի ընկ. Մ. Իւլիպիան :

×

Ի Ս Ի

Իսիկ կնիկեցոյ Միջեայ վարեան
կրթական մարմնը կը ծանուցանէ լը-
նի հայութեան թէ զարեմացները կը
վերադաճուրեւորուի, Սեպտեմբեր
25-ին, առաւտեան ժամը 9-ին : Անա -
նապարտեան համար գիծի կնիկեցոյ
բարեպաշտութեան ամէն օր ժամը 14-ին
18-ը : Հեռ. - 644 - 28 - 62 :

ՅՈՒՇԱՆԵՏԵՐ

ԿԱՊ. ԽԱՆԱԿ ԵՆՈՐԱՎԱԿԻՔԻ ՎԵ -
րամուտի տառչի միջոցը, Երեւոյթի,
Սեպտեմբեր 27, ժամը 21-ին կնիկեցոյ
արահը : Կարեւոր օրակարգ :

×

ԼԻՈՒ. - Կապույտ Խաչի Լիւնի մասնա-
հիւի վարեանները ընդհանուր միջոցի
կը հրապարակ իր բոլոր ընկերակիցները,
Սեպտեմբեր 23, կես օրէ վերջ ժամը
3-ին, Ազգայնի տան արահը : Կը խոստ
բոլոր ընկերակիցներէն ներկայ գտնուի :

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱԿԱՆ

ՍԱՆՈՒՅ ՄՈՒՄՈՐՈՒՆ

Միութեան արահը է այս տարի եւս
սահմանափակ թիւով համապարտանա-
ններու կրթաբնակ լսակցներէ : Հարցա -
րանները ստանալու համար գիծուրեւ
դէպք է դրամու կառարուին մինչեւ. Հոկ-
տեմբեր 29 :

LES ANCIENS
DU LYCEE GUETRONAGAN
32, rue de Trévise, 75009 Paris

A L'OCCASION DU 65e ANNIVERSAIRE
DU

HOMENETMEN

L'Association Sportive HOMENETMEN - FRANCE
vous convie à son

Dîner d'ansant

Président d'honneur : M. HAGOP KOUYOUNDJIAN

Animé par

MAXIME

et l'orchestre arménien de PADOVA

HORIZONE

LE SAMEDI 8 OCTOBRE à partir de 20 h. 30

dans les salons de l'Orée du Bois

Allée de Longchamp 75016 Paris (Porte Maillot)

Réservation : M. Baghdassarian tél. 261 - 51 - 13

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՉԵՐ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԱՆԵԱՆ ՀՐԱԿԻ, ԹՈՒՆԻՅԻ,
ՏՈՒՍ ԿԱՍ ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ
ԶԱՆԱՅԱՆ ԲՈՒՆԵՐ
(ՀԱՌԵՆՈՅՆ, ՆԱՄԱԿԻ ԲՈՒՆԵՐ,
ՊԱՀԱՐԱՆ, ԵՆԱՅԼԱ)

FAIRE-PART DE MARIAGE, BILLET,
PROSPECTUS,
DIVERS TRAVAUX DE VILLE
(TÊTE-DE-LETTRÉ, FACTURES,
ENVELOPPES, ETC.)

« ՅԱՌԱՋ — HARATCH »

83, RUE D'HAUTEVILLE - 75010 PARIS

LES APRES-MIDI,
DE 14 à 18 h. 30
SAUF SAMEDI ET DIMANCHE

ԳԻՐԱՆ ԱՐԵՆ ՕՐ.
ԺԱՄԸ 14.00 - 18.30
ԲԱՅԻ ԵՆԱԿԱՆ ԵՆ ԿԻՐԱԿԻ

Խնամուած աշխատանք — Travail soigné

Dîner d'ansant

avec

LIZ SARIAN

LE 24 SEPTEMBRE à 20 H
SALLE DES FETES D'ISSY LES MOULINEAUX
avenue Victor Cresson

AU BENEFICE DE LA M. C. A. DE PARIS

Les billets sont en vente :

- à la M. C. A. de Paris 17, rue Bleue, tél. 824 63 89
- à la M. C. A. d'Alfortville, tél. 376 - 55 - 89
- auprès des sections de la Croix Bleue
- CARLA Coiffure 8, rue Auguste Gervais, Issy les Moulinaux
- Chez Daniel 34, rue Victor Cresson, Issy les Moulinaux
- OVER PULL tél. 656 02 21

PRIX DU BILLET 250 F

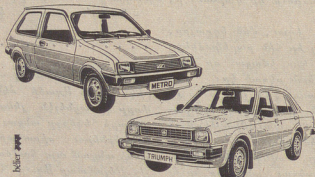
Du 12 au 25 Septembre 83

REPRISE DE VOTRE VOITURE 4000 F*

quels que soient son âge et son état.

*ou plus si son état le justifie.

Pour tout achat d'un modèle Austin Metro E. LE,
MG Metro ou d'une Triumph Acclaim HLS. Millésime 84.

AUSTIN TRIUMPH Dens. Castrol

Chez votre concessionnaire Austin-Triumph
ARC DE TRIOMPHE AUTOS
30 RUE DE TILSITT-ETOILE-17°
TEL. 380 55 11

Հ.Մ.Ը.Մ. - ԼԻՈՆ-ՏԷՍԻՆ
ԵՒ Հ.Մ.Ը.Մ. - ՖՐԱՆՍ
ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Ֆրանսայի Ֆուլթոնի հայկական խումբերը ընդհանուր առմամբ յաջող շարա-
քավերձ մը անցուցին, 2 յաղթանակով
և 3 հաւասարութեամբ:

Փարիզի Շրջան. - Իսի Է Մուլինոյի
Ս. Ս. Ա. Մ. Բրոյսի Զուգահեռագր. Սեպ -
18-ին դաշտի Իջան միայն Հ. Մ.
Ս. Մ. - Ֆրանսիա և Իս - Ժի - Ա. - Ա. -
Փարիզի:

Հ. Մ. Լ. Ս. - Փրանսիա իր ախոջներու և
Յեան Ս. մրցումներ Նախառախորդի դաշ-
տի միայն հիդդեցիկ յաղթանակն զի ապա-
հալեց, պարտութեան մասնելով Աօ
կարանի խումար, 6 - 4 աղբիւնով,
կէտիալ (4 - 2)։ Այս մրցումներ Հ.
Լ. Ս. - Փրանսիա կէտեր արձանադ -
պեցին Վաշրմէ իօդովներն (2), Յարու-
ման Պրէշիշիան (2), Հրանդ Գարբալ-
ան եւ Մկրտիչ Թաշէնս։

Քաղաքի իր - ժիր - Ա. - Ալֆրեդիլին ,
 ր կը մրցել Բրաժնոսիոն ա՛՛՛ն ձոր դասա -
 արդին մէջ , իր առաջին մրցումը վեր -
 առնուց Հասարակութեամբ : Ալֆրեդիլի
 ձոր արձանադրեց Չարմադի 15-րդ
 մրցանակին , իսկ Հակառակորդ խումբը
 5-րդ :

[illegible]

բաւական չբլլալով՝ ծառադրապէս 12
վրտաւ ևս ցնծացեր է ստանեակի մը որբի
մը համար, քնէր կ'ընէ շուրջ 20
կիլոաւ տանիքով: Տրուած բլլալով՝ իր
բարտաւթիւնը, շատ նաւանաբար շահը
որ կը հետաքրքրէր այն էմիրը, ալլ
տառաւթիւնը: Արդ, երբ խորհրէի
էր, այս գումարով 1000 աքար չէր
տանիքներ կարելի է լալիսն ապրի-
նիկ ամբողջ 10 տարի, մերն առնէ 4ր

4 U 3 U. U S U.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՌԻԿՐԱՆԻՈՅ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible]

45-րդ վայրկեանին փոխադարձաժ է Լակո
(1 - 1):

Երկրորդ կեսախաղին սկիզբը, 53-րդ
րոպեկաներին Կրտսեպոլսեանքը դարձան
խաղ մը արժանապարհ են, որով զինք
ընտրէին անցած են Հ. Մ. Ը. Մ. ի աղաքը
նա յաղածը են 2 կէտ արժանապարհով զիե-
րին 10 յաղեկանաւորուն, 73-րդ յայտ-
նաւորին Արտաշէսյանի, եւ 88-րդին Փոքրիկ
Երկրորդ, եւ զաւրտին հետացած են 3 - 2
պայծառկան արդիւնքով:

Մարտի 11-ի Շրջան. - Հ. Մ. Ը. Մ. -
կրճիւր իր դաշտին վրայ չէ կրցած պար-
տութեան մատնել Բան-ը եւ մրցումը ա-
ւարտած է 1 - 1 արդիւնքով:

(Այս մրցումին մասին աւելի տեղեկութիւն չենք կրնար հաղորդել, քանի որ Թղթատարութեան գործադուլին պատճառաւ երկուշաբթի օրուան տեղական թերթերը չէին հասած Փարիզ) :

ՇԱՆԹ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

ցուի դրամատիքական սիւսքէմի անար-
արութիւններէն ամէնէն անհանդու-
րէիմը որ կեանքի պայմաններու տար-
երեւութեան առեւտրի վիճէ է: Պարզ է
ը, այսօրինակ ընկերարիւն դրութիւնն է:
ուն մէջ Քրան մը կայ որ փառմ է:
ժողով տես որ դիմացի կողմի ալ, այլ
զգոյթեամբ, պարագայն նոյնն է...:

7. 8.

կրւի լեռնային Սեւանայ լիճի ափը գրտնրւող նոյնանուն քաղաքի «Նշէկտրական սպակեմէկուսի» գործատունը :

Ուկրաինայի և Հայաստանի մասնագի-
տական գիտահետազոտական ինստի-
տուտը կը զբաղվի մետաղաբույս հաստատու-
թյան և ալլ սարքաւորումներու նորոգ-
ման միջոցներու ծախիմամբ և կը որո-
շեն ալ աշխատանքներ: Հայաստանի
կիւկորա - Բէքիթի արեւարկութիւնն
ունի մէջ շաղկապ մը հետեւի տուած են
նարկովի կիւկորա - մեքենայութեան
գիտահետազոտական աշխատանքներու մը-
շակումները:

[illegible]

×

ԴԱՐԵՐՈՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԱԻԱՆ - ԱՌԻՆՋԻ
ՊԵՂՈՒՄՆԵՐՈՒ ԸՆԴՄԻՋԷՂ

[illegible]

ԶԱՅՆԵՐ
ԳԱԽԱՌԷՆ

ኮ ያኮፍሊያህ . . .

Լիմոն. - Սեպտեմբեր 18, Կիրակի առա-
ւօտ, ինչպէս յայտարարուած էր նախ-
պէս, Լիւնի Ս. Յակոբը եեղեցեցու մէ-
տերը ունեցաւ Նոգէհանյանցի պալատ
հինգ հայ երէտասարդներուն յիշատա-
կին, որոնք իրենց կեանքը զոհարելի
հայ դատին համար Յուլիս 27-ին Լիւ
պոնի մէջ:

Հողահանդեսը կազմակերպուած է
կապույտ իւրիւր, Տէսիւրի, Սէն Սօ
սիսի եւ իւրիւր մասնաճիւղերու նախա
ձեռնութեամբ :
Խուռնիւրած րազմութիւն մը Լիւնի
ըջակիւրի Հարաժեմնէն, փութայաձ
իւր յարգանքի տուրքը մատուցանիւ
մէր անձնագրէ մարտիկներու յիշատ
կին :

Օրումս պատարադիր Նորման Նյախ
Զաքարյան, իբ բարոյի մէջ շնունդ եւ
պատմութիւն անասան համար եւ զո
հոգութեան ոգին միշտ ի խնդիր համար
տո՛րեան եւ պարտութեան: Ան բաւ
թէ անհամարաւ. զատպարտումս
սին ժողովուրդները ուր ունի
պակիս հասարակ եւ զհաքերեամբ
սին:

Սարգսրապատի հակառակորդն տա-
րնեակ տարիներ յետոյ այլ հինգ ան-
հազո՛հ հայ երկնաորդներուն կիցուած
քր անպա՛մ մը եւս կուզար փառաւորու որ
մեր Ժողովուրդը խորապէս կը հաւատա-
ղահորովեան, ոգիին եւ իր կուրծքին տակ
լառ կը պահէ ազատութեան սրբազան
ջահը:

Միրելի Հայրդդիներ, ձեր յիշատակը
թող միշտ վառ մնայ յաջորդ սերունդ-
ներու սրտին մէջ:

ՀԻՒՍԷՅՆԻԿՑԻ

ՀԱՄԱԵԱՐԲԵՐԴՑԻԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՏԱՐԵՑՆԵՐՈՒ ՀԱՇԸ

ՎԱՍԿՆՍ. - Միտի՞եան Վալանի մաս-
նաճիղի վարչութիւնը, Կրեակի, Սեպ-
տեմբեր 11-ին Հ. Բ. Բ. Միտի՞եան Հիւ-
սիսեան սրահին մէջ Կազմակերպած էր
մահ մը Խարբրեցչի տարեցնեբու ի պա-
տիւ։

Մասնակցած են 45 անձեր, ճաշը ան-
ցած է ուրախ մթնոլորտի մը մէջ: Խան-
դավառ ներկաները հրաժեշտ առած են
իրարմէ երեկոյեան, յաջող ձեռնարկի մը
յիշատակը տանելով իրենց հետ:

УБРАУЗ УР

ԵՐՈՒԽԱՆ
ԱՄԻՐԱՅԻՆ
ԱՂԶԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՄՈԼՈՐՈՒՄԸ

Մենք արձեղ քարտինքու և հաստա -
ն կայինքու զովասուն չուքին տակ
սին կարճուկ թուփուր տնտնապանին՝
նց անդորութիւնը կը խանդարուի
զարներու դազանապահ ու վախկոտ
տնայեղին և խլարդներու ամսեղուն
թաղերէն: Համբիկ մտնանաւորապէս
սերէր բլուրը որուն կողին վրայ պա-

սր Կր խաղաքանքն եւ որուն սեպ
արժուարք թուիր, Ժառանգներու
թիւն խառնածառնութիւն մը է: Այն
թիւններն ինքանքն ու զիստաբարձ-
րաբար, զոր ընթերցիչը կուայայտ
իմէ՝ մէջ աղտոններով, ապան իր ստոր-
նի, եւ զայցիչը, կը ցատկէր մինչեւ ր
առանքը բլուրին բաժանոր, հոն որոշու-
եւ համար խառն. մարմնակն վրայ,
ստորներն քայտառնիչը դիտելով կուս-
ար, որուն արժանք ծաղաւնչը կը ցոյ-
նուար արժէք արեւին ճառագայթներն
ապ, օճապարք զայտարմանքով: Մի-
ւեւ սպիտակ կը համարմանքին մեմե-
նակըր զա՛յ թարմ խոն ճարակուն ի-
նչեմ ճորտաւոր զանքը երեքնեկն: Դ-
անքի հազիւ կը տեսնը երկնային կա-
ռոյթը, տեղանքն իսկ զրաանման
մեմ, նքնաքար սպիտակ սուր եւ ճը-
կապաւոր ճանքները մէջք կուայայտ
որով մեծաւորն խախտելով, կամ բլու-
նին կուտարք ար խախտելու իր կը
սպաւել, կամ վարքն, հոգիւն համար
մեմ: Օղտառուն վերնախնայը իր կա-
ւոր թափաղակն այդ պատեմնն ներս,
մարդի քաղեմանակ կապող թիւառն,
մարդ մէջ կը կորտան: Հոն, կիկեղեցի
ն ձեռններն կարտան մեծաւոր ճան-
քն եւ իր նմաններն արեւն անդադարապա-
կապաւորապէս, բորոն տեղանքն թա-
կաւորանքներն ու ոստերն խաղանք-

Համարենք ասորիներով մար ի գլուխն
 թափաթակի ընդհանրեմքով: Միմո՛ւ
 յայելու՜ն ու արարտու՜ ըստ իր կար չող:
 Երկու՜ր եւ իր իրն ի գաշէր, ի ճմա՜ր
 իր մարմենն ու օշին՝ չարմա՜տմա՜ն ե-
 րկուսուրէն: Աջեբը՜ րոյ, զլուրի՜ դու-
 խն, մալի՜ կնիւն ու քուխն՝ ձե՜ծ ու
 չնչի՜ շէտալի՜քներ, չտնտնա՜ն, ա՜ն-
 անախ՜, տնտնա՜ն կնա՜քներու շնաւոր-
 ւեր: Իր օրորն իր ալջ չեբը, իր իր-
 անալի՜քներ, իր միջիկներ, իմա՜կ
 տաշ՜ ճախր արուն՝ մէջ յնկուրեմնա՜ն
 իր շարժ չափն, իր շտակա՜ն յոգիքն ի
 օտար, իր ցուրէր իր քալաւանքն, իր
 տատը՜ օրարանձնքը՜ կնայորէրէր:

Այդ օրը, շամբիկ պուրակին դարձրին
 ու հյալ, հաւանքիկ արահետին այնքան
 ուր, որ պառկած տեղին կրնար լսել
 զայնչինքեր, պայտառփներ այլապա՝
 կապիկներու, խառնած բոժմաներու
 հրիմաշկ ճաղատութեան մը, բարկին
 խառնար տակիւնեան զեպակած չլուի
 եր բարձրանալուն մերկ ծայրանքերու
 զգուշ հնէր, հեղառ սիրուտփներու
 զգուշ հր պայտրանքին արմատեան :
 Եղնդանային աշխարհը կ'արգտաւորէր
 իսկ, լսելի մեղիկ, զպաղտին աշխատան :
 Ի մը :

Համբիկ կը նիրհէր : Ատեն ատեն , աչ-
ները կը բանար , ծառերուն բացուածք-
երէն զետակին ալեակներուն պսպղումը

դիտելու : Արեւը կը խոնարհէր, հանդի -
սաւոր ճաճանչումով : Հանդիպակաց բը-
լուրներուն ստորոտը, հովիւները իրենց
հօտերը կը հաւաքէին քիչ քիչ :

Մկկէնիովէ, Համբէկ ԹԹԲԻՐԵԱՆ, պատկած տեղէն զարմեղները բացառաւ խո-ւրդ խաղըր, եղաւ նստաւ, ըրաւ զին նա-լիցի՝ անմոտէն վարակողի եր կիկիւզնի կարծես: Հալնք քր դարձաւ եր արհիւնի, իրոյրովնի տարբեր ու սոյալապիւններու, իրոյր կալուչուովնի: Համբոն երկրորդ կեալաւ, հոն, վերը, շատ ժամ: Խնկը տարուեցաւ: Մազերը սակնուիլայ, հորժուր րայ, դուրի կարաւոր, ծ-ա-կի կնիւր արբերու տնալով սնեւ-ումաւ: Հաղի, տասնորկի քայլ Հոնուի, Համբոն վրայ երկու հոգի կը ի-տն: Իտն:

Մօֆի՛, մրնջեց Համրիկ:
Զուտրե՛մ հէլեր, բացաղպաւութիւններ,
ծիծաղներ:
Համրիկ, յուզուէ՛ն սիրաբ ըռնած,
մտիկ՝ կ'ընթ միշտ, կամաց կամաց մա -
լորդելով,՝ դէպի՛ մայրենին կողմը: Մու -
սիկու՛ր է՝ մայրաճննելու պատարար եր կար
որ դիւրե՛ր իր ծածիկ: Տղան՝ կը հնար:
Ետա՛ շանցած, աշխարհ մտեցաւ Համ -
րուն՝ որ ա՛յ սխառ սրբազայն իմանալ
սիրականա՛ծ խօսքեր:

ՊՈՒՆԸ ՏՈՒՆ ԻՌՈՒՆ ԱՓԵՐԻՆ ԶԱՆԱԳՈՒՄԸ ՆՈՒԹԻՐ

Գ.

ՓԼՍԹԻՍ ԵՒ ՆՈՒԹԻՐ ՏՄԵ ՏԵ ԼԱ ԿԱՌՏ

Մարտիկ, երբ զորագործու զուգարեւ - դուրեման, հոշակաւոր պայայտեցով ու փառքիսով, Փարկեցիքն Ժպիւր ծաղկեցուցող ստուգանքներում ու հնչումով միշտ այլ հետաքրքրած ու դուր ու փառքովով թափափող ստոր փողոցներում, մէջ, ծաւաթանայ թաղերում, նաւաստիկաւորներ, ներքին կուսակցութիւն: Դիւրին կրթարժեքի բացանք, որ սակայն չէր յաղանայ եր - րեք: Մարտիկ, փառաստանիկ կայան միայն եղած ու ինձ համար: Հարկ ուսուցչական տնոր հոգին հայաժողով շարքադր - ճի նման հնարած եմ անկէ:

1930-ին զուրկ եր նմանէի նաւին ու հայ անտարբէր եր կողպատուէի ետք, քիչ ետք, եր բունէի Փարկիք համարն: Աւելի քան քսան տարի առաջ, Մարտիկն զի - րադարձին, եր գիշերեքի բարեկեանք մը տունը, ստատուան բարձրանալու հա - մար Սեն - Շարլ: Երկին չափկապէս առ - նելու:

Տարբեր եր մայր Օդեստայում: Մէկ տարւ լա Սիմոն, միտուլ կրնայ նմանուի Փաշ տիւ Ռոնը մարդաբանաբան: Այստեղի պա - տեհանքին, միշտ չի՛ ներկայանալու. բար - քիքի միջոցով: Միջ չափ ըլլալու եր. անտեղի խաղաղանքներ ունէր եր քաղաքի, որուն ո՛չ մէկը զոհանում պիտի գտներ վրա - տասնորեն, թայց զոհար համոզեցիք եւ մեկնեցանք՝ քանի մը ժամանակ հա - մար:

Կուտեմը համարել ձեզեցին թէ մենք չլիքապէս ուղղորդեցին որովհ: Հաւանք քաղաք մը, որ Փրանսական թաղերի աղ - արուտեմին չէր ձգէր: Այլա՞նք՝ իրա - բուն երկն խաղաղութեան յարաբերակ յաղաղ մը եր ստորեւ, որ ինքիցի մէջ հոգին լի: Ո՛րք եր քանակեցին, ո՛ր պոքորակի վը - լայ, ո՛ր քանակեցին: Միջկեցիկն ո՛ւ առ - խաւին եր թէ Փրանսական հողատու - լայն պոքորակներ մէկ կողմը, խորհրդակն բացուած թաղերում եր ստորեւանութիւն լիքունով ու ծաղկապսակի գետնի նստած թաղերները՝ բով ո՛ր քովի, խորհր - լայնքով, հեռանալ հորատած անապատի - րով, կտուցերու կուտեցիքն հեռուցող ալ - քերով: Անոց խաղերը չէին հասներ մեր

սկաններուն, թայց զիմպիւններ եր ժամանկին թէ՛ փառքիսաններ եւ, ժամա - նակը որ ո՛չ մէկ կին կար այդ բարձու - թեան մէջ:

Ծառատան անդրաքներուն երամ մը ստղեկաւ թէ մեկիցիկ ֆանտաթիքներ, որ եզրովի ժամերուն գետնի կը գրաւէին եր - կրկողպուելու, ժամադրով փառքեան մը պատուին շուրջիցի այստատանով իրենց հանգիստն ու քունը: ԲՆե. Փարկի այլ չափազանցութեամբ մեծ, այստեղի հաւա - քանակութեան կայ, թայց նման տեսարու - ի երբեք սկանտան չէինք եղած:

Մարտիկն ըման գիշերեքի կուտեմի՝ պէ՛ք տը կողմի կը ուղեին, կին մը երկու ծովեկերուն պատկերացում չէր կրնար - տակները: Թուտաւ երկուցիկ ունի: ան - շուշա ոգորմունքներ կը սպառէ, թայց ձեռք չէր բարձր: Անճճ չէ ... կրնայ՝ աղքատ ցանալ ...

Շան գիշերեքի բնակիչներին աւելի յա - րեւելու չէ՛ Բանդիլիքի Ժողովրդի միջոցիկ անտարբէր յանձնարած իր պը - տույրին եւ քրտանքին, անտեղի անտարբ - րը իսկ նմանուի: Անցեալ յիշատակ մըն չէ լոյս գիշերեքի պոքորակներ:

Գեղապարզ պատկեր մըն չէ Վիկո - Փո - րը: Ամէն շաբաթով խոտաւ որ ունի ինք: Միջնային փառաստու, պարկի հետա - քրքրեցիքին: Ամէն շալի՝ ստուտորիկ հրաւեր: Միջնային քանակութեան ու հաղաթիւնի շարք, հարկ սենական պարտաւորում: Նախա - սիրութեան կը յարաբերու պիտեաներ ու սեղանաներ, Կուտեմ, կը լուսն, կը խո - ւանքանք, կը փայլեցնեն, ոգրեցի մը - խաղաղութիւնը քաղաքի շարքերուն: Պէտք ու մարդու ինքն, մարդու ինքն հո - յը, պէտք ու քաղաքական գործիքն ու - ն ինչպէս: Իսկ աղիւն՝ քարափի անդրով երկաթալիքներ, միջնայիններուն սե - րանքներն, միջնայինի մանր հոտ մը յո - ցանքն ու միջնայինը: Բարձրակն եւ թաղապարզ յանձնարարներ գիշերեկներն եր թաղեր անտեղ վրայ: Բայց, սիրելի մարտկիցի բարեկեանք, որքան այլ հոշա - կաւոր ըլլայ պայայտեմ, մեր ծաղկեք

չին կրնար մեղի Փրեքանիկ եւ Նորման - տիկ ընկերակալաւ: Քաղաքա՞նք մտ - կերուն: Չեմ դիտար, զուցէ Միջկեցիք - կանի տար կրնամ, մեկաւոր մաս մը չունի՞ այդ քանատուան մէջ:

Ո՛ր կրնայ, սակայն, մեղի Վիկո - Փո - րի Փրեքանիկ: Քրեքանիկներ իրենց լու - րով փայլեցին ճշտակից գրուող մը կու - րի չէ: Մարտիկ - Գրիսի միշտ ներքակ ու ինքն Այնքանորք Տիւտաւ անտե - հանգուցած ու շափա միջին ու խոտն Տան - քեւը, քրտանաւորներ: Կերկեր, կը իրենց կողքին, կը զոհած ու յաղաթեալ շաւա - դուցիկ Տիւտալիկ հերտանքն եւ կրնայ - պէս անտանգանք մէկ փայտանք: Փաշ փարձով մը ըմանքեւ, միջի պատ - րաստ են զէպ աղաթներ: կզգին, պը - տարեցիկ նշանաւոր բանտարկեցիկ խու - րը, լուրջով Տիւտալիկ, ծաղիկն Տան - քեւի կանգը: Բայց յաղաթեալ, կը զգի - լիքին կար զիտք ու լայն քանակ զապ - ները՝ հաւանքին համար անցեալը կեն - ճաղանցող յիշատակներ կամ ճար սեղան - ներու կերակուտով թիքին ինչպէս կաման Տանքիկի չոր հանգի ...

Երբեմն, երբեմն, եր խաղաղապա - րի անտեղ, անտեղ ժամանելու թէ՛ մեր ո՛չ ժամանակը, ո՛չ այլ քրտանք տրամա - դիր են այդ զոհարեցիքներ: Մարտիկ Բը - լիքանովի գրանցող պէտք ու ունեւայ իր - լովսկին համար ժամանակն եւ խաղ - անքի ինքն ...

Երբ աշխատանքայ յոյնեցիցն չէ, պը - տարուն այլ գիշեր թան չէ՛ Տարիքանե - րուն: Ծովեկերը պիտեմ են կիտուի: պէտք ու նաւիկ, հանգուցանող, զոյգանալ:

Մարտ. յոյնեցիկուն լուսանքի ընդհանր - փայտիս չէ. ժամանականով նկարաւ մը - շարքին հոշակաւոր քրտանքներն եւ թուր յանգուցող վրայ ծաղկած ծաղ - կերուցիք: Միջնային են թուր անտեղ որ կը զոյգանցեն շախմատ գործանքի փա - թիսն ու միջնային: Սպանիկ տարբեր կը պարտանանք անտեղ: Տեղականութիւն մէ - քը եր թաղերն ուրախութեան ու երան - կութեան պարտաւոր տուող աղբիւր, եր անտեղ՝ միջնայինը քարած ու շո - րեքն: Սպանիկն ու անտեղ, որ, ամէ - նաւորք՝ քանակով, պարտանով, արտա - նակով, գիշերով, ուսուցիչով, քանակ - ընդ, շարքանքներով, անտեղսկի մե - թեկանքով, անտեղսկեմ, կուտարած - ներով ...

Բաղադրամանը արմ մանրեր, երանու - թիւնն չէ միջիկ միջնային փայտիկ ու չիտանայ, չիտի Ժողովային զապուտ - թիւնը:

Գիշերային, չիտի եկած, պէտք ու քան - իտ անտեղն եւ անտեղի Տեղիկ զապ - քին, եր թաղեք մէջ:

Երբ թարձանաւոր Նոյնը Տամ որ լա Կուտեմ:

Երկեցիքին աւելի մօտ ըլլալու յաւակ - նութեան մը թէ զապուցանողն ու գիշեր - թին ինչպէս զապուցանողն անտեղս - ցանկեր: համար, հնարանքներ կը ինք - ղեցիքներ կուտանցիկ տուած ու անտեղի թարք ըլլաներուն վրայ: Միջնային

այդ զաւերեքն՝ իրեն: անտանակ մեծա - տեղ, ստատուանային պատանքներ քրտ - կան, հաւատարմական անտանակ շարքանքներով պատած հերտան - ները, զորպանցիկով նոյնիսկ քաղաք - անքիներուն անտեղները: Ծանաթիկի փիլիսոփայութիւնը կըստ ինքն ինքիցի: Այլ եւ թաղերի ինքններուն ստեղծարար - նա ստալ այլ քարած եր իսկ զերեքմանը: Որովհետեւ մեկնա - քի ինքններուն եւ ստորին արարեցիկ, զոյգանքը լուրջով Ժողովրդիցը այնպէ - լով յաղաթեալ խոտանցումն, անտեղ - րած ու աղօթատեղիներն եւ կեցեցիքն - քի՛ թուի եւ ճաշի թուրն, գիշերանքն են աւելանքի:

Երբ կը գիտեն Նոյնը Տամ որ լա Կուտեմ Նոյնային կուտանքն ու Նորման - թիւնը, երբ կը լուրջ ծաղկանքանք քրտ - ստարդի անտեղ ժամ արժանաւոր եր պը - տարուն, երբ կուտեցիքներն ինքը տեղը լուրջներն, խոտանքիսկն ու թուրք - դուտարութեան, կը զոյգեք թէ թան մը կայ փայտանք: Կրտանքներ կրտանքն ինչպէ - լով ինքններուն արտարարութիւնը կը հաղի: Նաեւ թէ ինչպէ՛ս Պարսկ, ուսուցողները մանր կը պարտի կրկեր կերել: Եր քան իրտանքներ շախմատականութեան ինչպէ - լով, եր Մարտիկ կրտան շարք, եր ժամ ծաղ - անք թաղեքներուն համապատ - արարով թուր ճարձիկներ, Ժողով - նութեան եւ խոտանքիսկն կը զոյգ:

Նոյնը Տամ որ լա Կուտեմ ինչպէ՛ս ան - քալ զապուցին: Անտեղ ուղղը եր ուղ - զութեանը որ Կուտեմ, Մարտիկն եւ որ կը քարանդակի կը փառաստը իրտանով: Գեղեցիկի, անտեղսկի գեղեցիկ ու ան - թիքին միջնային եր պարտանքներն են: Թանը հոգի կը գրաւ երապանք դա - լով ինքն: Հոն են չեղեքը, նաւան - քի գիտար, ծաղկապար կուտանքներն եւ ծովային միջնային կայաքան:

Բայց, տու՛ր, միջնայիններն կը առ - նին թէ քիչ մը աւելի հետա: Համարեմ քրտ - անքներն թէն ու ստեղիս: Ժողով - րաւա ...

Արտաքին գեղեցիկութիւնները միջիկ՝ ինչպէս անտապատանքներն ներքին կուտանքն: Սխալուն ու հիւանդանքի զինանքներն թիքանքան անտեղ երկերուն ու ծաղի - րուն մէջ: Չէ՛ որ մարդը մը հաղաթան - ու կեցանքով անտապատան չի բարձրար անտեղ ներքիններն ու կերեքներ: Կով մը չարուն ու ստորքը ո՛ր գիտի փառան: Թեան ու անտեղսկիքներուն ինչպէ՛ս ստեղիս կը թաղանքին:

Մարտիկն ներքին կեանք խաղաթն ու քանակն այդ կրտանքն: Հոն չին փառս խաղաթանքներն, զոյգութեան, տարբերակ, ինչպէ՛ս խաղաթն, մանքիս եւ ստղանքներն:

Ինչ այլ ըլլայ, տեղացին իրտանքն եւ ինչպէս անտեղսկի գեղեցիկութեան ու քր - ղեցիքներն համապատ: Ինքններով շախ - անք թեմուրներ:

ԼԵՌՈՆ ՍՈՓՈՂԵԱՆ

ՀԵՆ ԵՐԸՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՍԵՐԸ

Գրեց՝ ՎԱՅՏԻՆ ԵՆՈՒՆԱՆԵԱՆ

8

Ուղեւորուն ծանցին սիրուն ու քրտ - ստատու գիտելու կը զարմանցիք եւ զիս տեսար: Վաղեքներն մը ծաղկեցիք իրա - բուն խոր ու ստաղաժով հայաթաղով: Մե - տայ ձեռքեր թանցիք քու զոյգութեան ու տաք ժամանակներն ու զիս զուրկ հանցեք կեցեցիքներ: Եր քաղեք անտեղ խոտանք - ու աշերք գետին Սիւտա կը պոքոր - քեցիք տակ ու ձեռք կը փառք մաս - ներով մէջ: Ի վերջոյ կեցանք անտեղի փողոցի մը անկիւնը: Բանկերը երկու ձեռքերն եւ ծաղիս տարի աշերքը թարձարանքներն ու խաղաթար աշերքուն անտեղի կարտով եւ լուրջի երկար ու միջ ժաղեցան մը:

Ինձի կը թուէր, թէ շրջերեքի պիտի բացուցի անաւ ու խոտերով չեղեցիկ տակ պիտի ուղեւոր զիս: անքան ու - ստաղաժով էին աշերք, թայց զոհանքար հեծեցիքով: Եր քաղեք մեծեքն եւ, չար:

Չար: Ինչպէս մեծեքներն ու զոյգով մէկ նայն տակն որքան ձեղաքարեք կար այդ մէջ՝ հաւակ թաղին մէջ: Անդրով յուտանք ու արտանք կը կարտայ եւ արտեղ թարձարող զուրկանքներն ու սիրով աշերք:

Եւ կը նայիք ուղղը աշերքար խորը, ձեռք ու սիրու խաղաթնով: Թաղած միջ, եր աշխատանքին կարճացան ու խո - շորած ձեռքեր զուրկանքուն քու աշի - տակ թաղեցիքներով ու կուտան կուտանք թաղերն շրջերեքի, արտեղի յարաբերու, քարտարուն ու ստաղաժով յուտանք ձեռք զանի: Լուրիկն, լուրիկն: Բաւե - րը աշխատանքն իրաճանքն, իսկ ինչ ուրա - խութեան այնպէս անտեղսկիքներն կը թաղեր, որ կը զաւանքին ծաղկով աշերքով ու փայլեցիկ ներքինա - թիւնը:

Քով թաղն ու զիսանակ սկանքը քու - նի: Փարսան պիտեմ ու շուրջ երկերեք մեղ կրտանք կը ընդունքներ: Յան - կարճ ժամերը համարն վրայ, պատան - կան արտանքանքով ծանկանով կրտա - թարձարուցիք ժամանակով ծաղկար, խաղաթար աշերքուն քրտանք ու զոյգանք

Հայաթաղով ու հարաթաղեր: -

Հիմա ինչ պիտի ընենք: Ինչ կրնայի պատասխանել թեղ: Սիր - ղուր գիտել ու յարաբեր, որ կը ըլ - ղանք, թէ զուրկ ու խոտի փարեք: Անոր համար լուրջ:

Ի՞նչպէս մեծեքն եւ, - կը ինչպէ՛ր զուրկ:

Չարիք ուրախութեան կը թրթրար, - կը ինչպէ՛ր ստեղիս:

Պատիկ, սիրուն ու շարժանք տուող մըն էր անտեղ ստեղ, իսկ հիմա ար - քին ...

Ու այդպէս շուրջ լուրջի խաղաթն մըն այլ ծաղկով հաւանք, լուրջ ու ունեղ ուսուցիչ ու զէմեր, որ հնոցեցիկ անտանակն ու թարքարուն թոցով մը կը փայտը:

Յարմար ծաղկանքներն այլ, որոնք զուտեք կը թարձարանքներն խոտ հաղի ժամանակներ կրտանք թաղեր, մեծ չեկեր կրտանք իրտան: Խոտի տակներն հան - դարուն ու խաղաթ թարքներուն: Կը քու - պատկերի կարճուն, որ հնոցեցիկ ծաղիկները համար լուրջն ու արտանքն ու զէմեր ներքին ու զէմեր: Այլ իրտակ խաղաթարեք կը զերապանքներն մըն ըն - տանութեան ու Ժողովրդի:

Եւ սպա չէ այն օրը, զուրկ այլ: Ինչպէ - սկա որ որդեկներ իսկ միջոցիկ միայնակ աշերքի: Անպա ու խոտը քաղեցիկ կան -

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ՊԱՐՏԱՔԵՐՈՒ ԵՆԹԱԿՈՒՄՆԵՐ

ԻՐԵՐՈՒՆԻ ԹԱՆԿԱՆՈՒՄ

Իմացայ, որ երեւոյնի թանկարանում ցուցադրւոյ փոխել են, Թարաքսել, մա-
կարաքսելները բարձրակ: Անս րա-
րկիւման հետ կանգնել են ցուցադրի
սկզբում քարէրէր առաջ են լուսն են
աշխատելը քաղաքութիւնները: Քա-
ր-տիւր ներկայացումն է ինչ: որ մի եր-
կիր, մակարութիւնները, քաղաքու-
թիւնները վերաբերում են այդ ինչ: որ
մի երկրին: Շատ թէ չէր աշխարհագրու-
թիւն իմացողը եր նկատ, որ քարտէջ
վրայ ներկայացումն է Հայաստանը,
մինչդեռ այդ քաղ ու միայն այս քա-
րտէջ վրայ, այն, առնող թանկարա-
նում, նաեւ քաղաքները թուփերում յար-
դի չէ: Բայց այդ մասին լուսն:

Թանկարանը կազմում է երկրորդ, բայց
երրորդը լայնագոյնում շատ թէ՛
ցուցադրանքներ կան, մինչդեռ, ինչպէ՛ս
նկատեալ են, պէ՛տք է հիմնականում
ներկայացուր չէ՛ր երրորդին: Հնա-
դարեան Երեւանը, Արտաշատին, հա-
նայ փողովքի պատմութեան ու Ք. Յ.-
հարց արքային վերաբերող րաւական ռ-
նակով և հետաքրքրական ցուցանմանքն
հայտնում են Հայաստանի տարբեր վայ-
րերէր: Բայց ինչպէ՛ս են դասեր ներկա-
յացում թանկարանում:

Մակարութիւններն ամբողջապէս դու-
րացում են իրենց պարզամտութեամբ,
ոչ միայն դիտական, այլեւ դրախտու-
թեան ցոյց մակադրակով: Թուղենը շա-
րհախական ու կեանքական սեպերն-
բը, մի երկու օրենքները կտակաւ տա-
սաւախեցրելը... և այլն: արձանագրումը
քաղաքից քաղաք, Արտաշատի, Թուստի արդէն
կանգնեցրելը... և այլն: ինչի ինչ... րաբո-
րութիւնը, Քենդիթ, կոտակաւ, Վար-
դապետ էին քաղաքները, աստղ-
Մարտութիւնը: Եւ այն: ինչպէ՛ս անու-
րը, երբ ինչ-ի մի քանակ, միք մտնող
դրա, առնել են: Թէլէլանի անգլանու-
նը: Մի տեղ կարգում ենը. «Խուրդի ա-
նիկ մաս»... արդէն քաղաք չէ՛ր անիւ-
նը, է մի այլ տեղ դրում ենը: «Նման լի-
նուութեան մանկի ճարտարապետութեան
հիմնաքարերը մէկը՝ Մուսաղիտի տա-
մարը», բայց չէ՛ր որ անսիկ քաղաք այժմ
դրապետացական նշանակում է լուսնահա-
մական (պատմութիւն, մշակութիւն), իսկ
Մուսաղիտի տաճարն ոչ լուսնահա-
մական: Ապա՝ ինչ է նշանակում
այստեղ կիւմանը: ամառը մի՛թէ լի-
նուս է իմաստաբերէր մէկը:

Այս ամբողջ նախ նշանակում է ոչ րա-
ւարդ քաղաքութիւններ ենը: ակնի իսկա
նուս չափերն, եւ ամբողջ թանկարա-
նում է ինչում այդ ոչ րաւարդը:

Հիմա՞ պատմականական մակարդիկ
մասին: Մակարութիւններում անդեղ-
նում կարգում ենը եւ քաղաքութիւնն
հետ լուսն: Ուրաքում, Ուրաքապետեր,
որ այդ հանդիպումն Ուրաքապետերը

այս ու այն են արեւ, դրում են: ուրաք-
տական ամրոցներ, պալատներ ու տա-
մարներ, յուրաքանչիւս դիտելով մա-
սին կամ, որ Ուրաքապետ ինչպէ՛ս
ծուլները լայն կիրառութիւն անըր,
Ուրաքապետ արեւաքա մեն ապրելու
թիւն է թուղէ» և այսպէս շարունակ:
Տեղ- տեղ ել կարգում ենը: Բիւրիլի,
Ուրաքապետեր Բիւրիլիում» և այլն (ի
դեպ, սեպագիր արձանագրութիւններում
կգտն Բիւրիլիւ մեկը լիւրին հրաժարում
են, երեւի այն պատճառով, որ շատ ա-
կերպաւ է Բիւրիլ- վան ընդհանրու-
թիւնը):

Մեր այլեւ ժամանակ ֆրանսացի եւ,
կարծեն, դերմանող դրաւալիկներ
իմեր կային թանկարանում: Այնտաւ-
կեցիներէր հետաքրքրուելի, թէ հիւրերը
չեն շարունակ թէ՛ այդ ինչ: Ուրաքում
է, ինչ Ուրաքապետեր են: Անցանք, որ
նման հաջորդ տարին են, ոմանք գործա-
մ են, մասնակի՛ր ի՛նչ են երեւանի,
Հայաստանի թանկարան է, այսպէ՛ս
գործ անն այստեղ Ուրաքում, Բիւրի-
լիկ, Ուրաքապետներ: Յետոյ այլ ա-
րեւի՛ն պարզուել, որ շատ հիւրեր մէլ
են տարալոյսներ առանձնում այդ ա-
թիւն:

Ոչ միայն Հայաստան, այլեւ հայ կամ
գործ ինչպէ՛սով ցնդիլ անուանմանը
ընդունում են այս թանկարանի մա-
կարութիւններում ու քաղաքութիւն-
ներում:

Մակարութիւններում եւ քաղաքու-
թիւնները ընդգրկ տեսնում ոչ մի իսաք
չէ՛ր այն մասին, որ հնադարեան սեպ-
գիր արձանագրութիւններում Հայկական
ցեղեր եւ ցեղային ու պետական միա-
ւորմանը այդ նոր Ուրաքապետ կոչ-
անք տարածում վկայում են եւ Ք. Յ.-
հարց Հայաստանից սկսում, որ արաք-
թիւնում դրձմանում Ուրաքապետ
նոր ժամանակաշրջանի երրայնակն ր-
նակում կուսում է Արաքում, որ շատ
թաւեկենան արձանագրութիւնները ար-
ձանագրաւ Ուրաքապետ (Ուրաքապետ)
Արմինիւն (Հայք) է, և Հայկին (Հայ-
քի) Արմինիւնի (Հայքի) աստուածն
է հայքին:

Յուցադրել վերնում կայ մի երկար մա-
կարութիւնը, որի մէջ վերջապէս հան-
դիւսում են Հայ, Հայաստանի հան-
մական մակարութիւնն է այդ րաւերը
պարտաւորել, բայց եւ որի մէջ են
նախագաւառութիւն պատմական կամ ար-
ձանագրական մի քանի սեպը և պարտաւո-
րակ: Միւսում է այսպէս: Մ. Ք. թ. ա.
590 թ. Մարտապետն եւ Սիւրիկին հար-
ածներէր ընկում է Ուրաքապետի միա-
դրութիւնը: Եւսիկին Ուրաքապետի
հրաւիրական տարածումը կադրաւորում է
Երեսուցիկներէր Հայկական թաղաւ-
րութիւնը: Դէ արի ու մի ապրել, ա-

ցելու: Այդ ինչն հրաւը էր. Ն. Ք. 590
թուին Մարքուն եւ Սիւրիկները վերա-
ցրելի Ուրաքապետն, եւ նրա անըր ըն-
տ 300 հազար քառ. դրոմները՝ միակամայի
առանցաւ: Հայկական թաղաւորութիւն
է: Գեանի տակից ծնը, թէ՛ երեւելի ըն-
կաւ: Դեռ մի կողմ, որ պատմական արեւ-
է վկայութիւն չէ՛ր Մարքուն եւ Սիւրի-
կաների նման արձանագրութեան վերա-
բերելը: Այս կարգում ենը. «Հայաս-
տան մասին ինչպիսիք դրաւոր յիշատա-
կութիւնը տրւում է մ. թ. ա. 520 թ.՝
Դարեհ Ա-ի արձանագրութեան մէջ»:
Նախ միջը չէ Դարեհ Ա-ի (Բիւրիլի-
նան) արձանագրութեան փորագրման թը-
ականը (միջը է մ. թ. ա. 522 - 519
թ. թ.), ապա սեպը և ամբողջ տուտ-
մը: Հայաստանի առաջին լիւսնագրութիւ-
նը (Արաքի անուանմանը) աքաղա-
կան նորում - Մուկե թաղաւորի արձա-
նագրութիւններէր մէլ է, որոք գրում
են եւ Ք. Յ.-ը Հայաստանիկ երկրորդ
կիսում (ժողովարարութիւն) արաք-
թիւնը (մ. թ. ա. 2230 թ.), ապա Հայաստանի մասին լի-
ւնագրութիւններ կան (Հայաստ) եւ Ք.
Յ.-ը Հայաստանիկ ինքնական եւ լու-
սական մի շարք արձանագրութիւններ
մէլ:

Վերջապէս տեղեւ, թէ որեւէ ինչ է
գրում թանկարանայն այդ մակարու-
թեան մէջ. Ուրաքապետ քաղաքային ր-
նակութիւնը ընկնում էր Հայկական
լուսնին: Հայկական լուսնին, հարստա-
նակ յուրաքանչիւս րաւագաւորով, ա-
տեւանագրութիւնում Ուրաքում հա-
մադրուցական լուսնին: Գանի կար-
իսաք միայն Ուրաքապետիկ մասին
էր, հիմա պարտում էր, որ երկրի ընդ-
ալմութիւնը քաղաքային էր, այսինքն
այն Ուրաքապետի չէ, որ այնտեղ
ընկնում են: Ի հարկէ, իսաք չէ՛ր այն
մասին, թէ այդ քաղաքայինութեան մէլ
Հայոց լուսնին գտն էր անհիշում երեւ-
է, թէ ոչ: Այնուհետեւ, ինչ տեղ է
գրում թանկարանը Հայկական լուսնին
ու առանաւորել ինչ է նշանակում ընդ-
ալմով լուսնին, այն է՛ր հայկական (եւ
ոչ թէ՛ Հայոց): Այսպէս, քառ մակար-
ութիւնն առցանցում է, որ թէ՛ Ուրաք-
ապետն անմիջական փորագրելի չէ՛ր -
կական թաղաւորութիւնը, բայց ինչ
տեղ չէ՛ր Հայոց լուսն, ոտակ էր: Հայ
ժողովուրդը, իսա այսինքն է՛ր գործա-
նայ, չէ հարկեր, թէ այդ ինչ Հայկական
թաղաւորութիւնը եր անուց Հայ լուսն-
լուսնին տեղեւ մի քաղք քանակ է
այս ինչպէ՛ս եղաւ, որ նախ Հայկական
թաղաւորութիւն հաստատուել, լետոյ
Ուրաքապետ քաղաքային ընկնում էր -
նր ընկնում էր Հայկական լուսնին,
որեւի՛նք այս լուսն, եւ այսպէս շա-
րունակ:

Այս ամբողջ ոչ թէ գիտական, այլ սի-
րողական մակարակն է, դեռ ակնի ցա-
մը: Եւ մի՛թէ պատճառ է այսպէս ցա-
մըրակ, սեպը, էլ ինչ ասում՝ անդոյն
ներկայացել մեկ ապրելու հիւրերին եւ
չէ՛ր մեր Հանրապետութեան ընկնել -
թեանը մեր հիմնադրել երկրի ու մարդ-
քաղաքի հարստա պատմութիւնը:

ՈՒՍՏԱՅԻՆ ԻՇՈՒՄՆԱՆ

ՀԻՆ ԵՆԵՐ

ՈՒՍՏԱՅԻՆ ՍԵՐԸ

Գրելի՛ք ՎԱՍԳԻՆ ԵՈՒՄՆԱՆՆԱՆ

Եւ հանդիս կտակ զեղին ու հասո
դիտարարական թիկնաց եւ փոքից գեղին
եւ ինքնից, որ նախ, իսկ եւ ամբողջ
հասոգիւն երկնայն իստակներ վրայ,
զուլաւ լինելի արտեւակ ու լուսնի:

Արեւին հասոգալիկները կը խաղային
այդտեան մէլ ու անանպիտակ կ'ընէին
զին: Երկար փայլեցումն էր լուսն մա-
ցինը: Յնայ կ'ընէին նայեցանք երբարու,
անայն եւ մարդ: Սերայ ու գուրգու-
րանքը րաւերը կ'արթնէր շրթներու և
շրթներու վրայ: Առաջինը զուլ եղար,
որ շեջարց զպակ գանեղեւ ու թողարցիլ,
որ շուրջ ցայտիկ նման զուր փայլ-
թին:

Չար - կ'ընէր ինձ, - Կ'ըմտում,
թէ ինչպէ՛ս կ'արտայայ թէ, իմ րաւում,
որ ու խնքն մանկիկն: Գիշերներով րա-
պատան եմ, որ ան կուգա՞մ մուկին
օգտուելով ու դուրս եր գործին, բայց
չէ՛ր: Յետոյ րոնքէր զեկ փնտրել,
բայց րուրը ճնկելու դուր անցան: Չկա-
լիւ, ու ոչ մէկ եր մասիկ տեղեւ: Թե-
թիւն անըր: Միայն կ'ընէին, որ թեկնում
են: Գ'իմանաւ ինչպէ՛ս տառապանք մեկ
համար: Եր մասին, որ կ'ընաւ հիւսն-
ապառ ըլլաւ: Դիտելու օտար անկեղն մը
գուրգուրանք եւ ինձմէկ գուրիկ մեկում
ըլլաւ: Չէ՞ որ անչափ սովորական լաւն
է տակիկ: Երեւնի երազներուս կ'այլե-
լիւր, ու այսպէս զեկեկի էր միշտ:
Այսպիսի լայն ու ուժեղ ոտեր անէր եւ
այսպիսի չար, մուկ ու սխորո նալ-
անք: Գիտա՞ն ինչ: Եւ կ'ընէրարդէի
մէկու, որ զեկ ակնիկ տակար ու ակնի յոյ-
նքում պիտի տանեմ: մինչդեռ անձկեկ
մեկեղ եւ ու փոխուել, որ այս հա-
դուստարուրդ տակ գիժուար, թէ դիւսա-
նանցալու:

Եւ փափակ ու ինչեղ ձեռնոցիկ կը շ-
լիք մարկուս եւ կը դուրիկը զէժար, կար-
ծեւ հիւսնիկ ըլլային ու միկնարութեան ու
քաղաքայինի կարտ: Ու զգուսանքից
այնքան քաղցր էին ու նաշումա՞ց այն-
քան սիրահաւ, որ մարմինը կը զոյգուր
ու սխորո լսելի ըլլալու չափ անպին
են:

Գործի կըրքեա տակ: Հանդաժորեւ ու
մեկուսեանք րոնքից ձեռքը ու րրի
տարիկ վրայ: Եւ լինէ՛ս երկար ու ձեկ
արթնուել մէկէն: Եւ լինէ՛ս հիւսն, թէ
լինէ՛ս ինկար վրա ու դուրսիս տակ
այսպէս ձեռքերով մէկ ու նայեցար ու-
թիւնս վարեմին, անդապա ու անխորա-
ղիկ ցանկեղութեան: Այնքոր շուճե՛ր
գտն եր րոցովալմին ու գիժեղ եկ փոյ-
գիւսնը անպատմիկ պայծառութեամբ:
Մտածներու տակ երեւեղե՛ր կը փութին,
եւ արնիւր կը խաղար երեւեղեղեղ ոչն ու
կը ցնցիլ ամբողջ մարմինը: Եւ եր արն-
քաղ խոր ու ցուստիկ վէրքի մը պէ, որ
կը րաւի:

Հարումա՞ց անկեղնի էր կը դեկե՛ս
կուլմանը ու գիժեղ քաղալին: Հինոս
ուցը քրտնէ՛ր էր պէս սրբալուս ու աշա-
ւու չէ՛ր որ սիրելու մէկ, անս թէ՛ ինչ
ու ինչպէ՛ս դիմողիկ թեկի ու սխորո
իսեղանք ու մարմինը պարտաւոր ընկաւ
տա արեւական ու մեծապայծառ նոյն -
անքնեղութիւն տալ...

Ի՛նչի պարտեղ պնտն Երկն, ու մենք
ստակային մտացում ինչ ժամանակի ի-
րարմով արքայն ըլլալուս: Ունըր ու
հնչիկ րոնտի մը մայրը արքնիցը մեկ
մեր կըրալի: Բարձրագոյնն ու սղորեւ
ցանք փոքիկ հետուն: Մեր անցում ինչա-
քան տակիկ հոս մը անպա փոշեմե-
րակ ու աստուածուն: Չեղք ձեռքի ու

շաղկապումով կը քայլե՛ր մայրեկն
երկնիցին չոփին, անտեղութիւն երկնի
ու հարստա կըրալմով:

Դուր եւ խաղիկը պալալային վրայ ու
թեկի եւ ինձի համար եր հիւսնիկ եղաւ
մը, որ պիտի շրջափակ աննար համա-
ն ու փոքիկ տակն էր եւ պարտեղ էր շա-
ռաւ մտակոր: Չե՛ս եւ թեկ եր աննիկ
այս անկեղն մէկ ու կը կալե՛ր ինք-
րու կայրերն անկեղն արալե՛ր: Այն
աննիկ կ'ըլլար կամ քա հայրեկն քաղա-
քիկ եւ կամ խնքին մէկ: Բաւ երաւ
այնքան համաւաւ ու աշխատ ինչը,
որ լայնի տակ են ու դուս, դուրս դիւ-
րիկ հիւսնիկ կը երկնային ինքն ինքն
պիտի հիւսնիկ: Բաւ մայրիկ ինձ ու
անս մէկ հասոգալիկ պէս առը էր ու
օրորի պէս քաղալ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԻՔ

Այդի Տիկին Մամիկեան, Տիկին Մարիկեան - Մամիկեան և զաւակը, Տէր և Տիկին Ժիրաջ Մամիկեան և զաւակները, Գարրիկեան, Պոյանեան, Էմանուէլեան, Կիսմիշեան, Յովսէփեան ընտանիքները շորհակալութիւն կը յայտնեն ըրդը աւանդ, որոնք անձամբ, հետաքրքր, հետաձայնով, ծաղկեաններով, կազմակերպ - պրովաններով, նախաճաշով, խորհրդակցութիւններով, ցուցակով, խորհրդակցութիւն, յարմարեցնելով անոնց, հօր, մեծ - հօր, քուսակներ, ծորեկ - ըրդ և ազգականներն Միշըն, ՄԱՎԻԼԵՆԻՍ մահուան առթիւ:

ՆՈՒԷՐ

Լեւոնէն, Տէր և Տիկին Մարգար և Արփիկ Մարգարեան, Շարդիկեայ Ս. Նշան Նորակառոյց եկեղեցւոյ երդէն իր նը - իրան ևս, առ ի պաշտօնութիւն Հայ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ: Այս առթիւ Շարդիկեայ եկեղեցւոյ վարչութիւնը կը յայտնէ իր խորի շորհակալութիւնը ըս - րարներուն:

ՍԵՆ-ՃԵՐՈՍ ՄԱՐՏԵՍԸ

ՄԱՏԱՂՈՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՆ - Ժերմի Ս. Սահակ - Մեհարայ և - եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 55-րդ և ան - անակալութեան 55-րդ տարեդարձերուն առթիւ: Կերակր, Հոկտեմբեր 9, Ժամերգութիւն Ժամը 9-ին, պատարագ Ժամը 10-ին: Կը պատարագ և կը զարդէ՝ ՅԱՅՈՒՆ ԵՊԻՍԿՈՍ ՎԱՐԻՍԵՆՆԸ, Երզնգոյութիւն Սահակ - Մեհարայ երդ - շարժման կողմէ, զեկալարութեամբ՝ Մաշիկ Երմարեանի: Մատուց և բաշ - խում: Կէտրին ընդունելութիւն զինեմանի մը շարժ: Պատի ներկայացուի նոր ընտ - րուելիք թաղականներու ցանկը և ծանո - թութիւններ պիտի տրուին: Կը հրաւիրուին ՍԵՆ - Ժերմի և շըր - ղակալիք թաղեցեանները:

ADRA

ASSOCIATION DE DEFENSE DE RADIO ASK

vous convie à son assemblée : le SAMEDI 1er OCTOBRE à l'Hôtel de Ville d'ASNIERES 16, Place de l'Hôtel de Ville entrée libre 20 h. précises Métro : Alexandre Dumas

ԿՈՒՇՈՒՆ

Միջին տարիքի հայ կին մը կը փնտռուի, տարեց կնոջ մը ընկերու - թիւն ընելու: Համար, օրուան մէջ, Ժամկէտն - սու Պոստ:

Դիմելու -

COMPTOIR DE CONFECTION 86, rue de Cléry, 75002 Paris tél. 236 37 18

ՎԱՐԱԳԱՏ Ս. ՆԱՋ ԱՐՆՈՒԿԻԼ

ՄԱՏԱՂՈՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ե Ի

ՏՕՆԱԼՄԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՆՈՒԿԻԼԻ

ՎԱՐԱԳԱՏ Ս. ՆԱՋ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ Կերակր, Հոկտեմբեր 2, Ամսուրիկ վարալոյ Ս. Նաջ եկեղեցւոյ անուան սոմախմարութեան և Մատարցընութեան առթիւ եկեղեցւոյական հանգիստը պատարագ կը մատուցուի: Օրուան հանդիսութեան կը նախազան - ց և կը զարդէ՝ ՍԵՆՈՒԿԻ ԱՐՔ. ՄԱՐԻԿԵԱՆ, Հայապատկազ Պատուիքակ Արեւմտեան երուցայի Ե Լ

Առաջնորդ Փարիզի Հայոց

Կը պատարագէ՝ ԳԻՏ ԵՊԻՍԿՈՍ ՆԱԿԿԱՆԵՆ

Պատարագ ընթացքին կը կատարուի մատաղ օրհնութիւն և հոգեհանգստեան պաշտօն եկեղեցւոյ մարմանեայ հոգի - ւորականներուն, հանգուցեայ հոգարար - ծանեցու և բարեխաղներու: հոգեւորն ի հանգստ:

Մեքով կը հրաւիրուի Առնոլփի և շընանի մեր Ժողովուրդը, մասնակցելու պատարագին և աղթելու մասն անս - անութեան Հայաստանեայց Առաքելա - կան Սուրբ եկեղեցւոյ:

LA MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE D'ALFORTVILLE

REPRISE DES ACTIVITES le MERCREDI 5 OCTOBRE à 14 heures

Inscriptions les 24, 28, et 30 Sept.

le 1er Oct. de 15h. à 18h.

Այգիարժիկի Հայ Մշակույթի Տան զարմանելութիւններ կը վերական - ջարեւարթի, Հոկտեմբեր 5-ին Ժամը 14-ին:

ԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ. Բ. Բ. Միութեան տարեկան պա - րահանդէսը՝ ՇԱՐԼՈՒ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22 Մոնթրալմոնթիւնները յետադային:

POUR TOUS VOS IMPRIMÉS PUBLICITAIRES - CATALOGUES BROCHURES - CARTES POSTALES LIASSES - CARNETS...

les Editions ARIS Imprimerie SIRA

5, Bd Victor HUGO 83150 BANDOL ☎ (94) 29.52.98 74.00.09

Adressez vos demandes de documentation à Michel ARIS TAVITIAN

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆԱԿԻՍ

ՎԱՐԱՆՈՒ ՄԵՋ

Կազմակերպութեամբ Վարանի Ս. Գր. ըրդը Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ կրօնական ընկերակցութեան, և կըրդը դարձն, Ետ - րաթի, Հոկտեմբեր 8, Ժամը 21-ին սկսեալ

Palais de la Foire, Salle d'accueil

Կը մասնակցի Հայի. Նուագարարութիւնը: Ներքը ըրդարար: Ծնի պիտի: Տոմարը ապահովելու: Համար զինէ: հոգարարութեան անդամներուն և Մար - ատեան մասնաւորներ, 48 ռի Պոլիքի:

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՍԿԱՆԵՆՆԱ

UNION DES ANCIENS ELEVES

ՆԱԿԻՐ ԱՆԱԿԵՐՏԱՆ ՄՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

MOORAT - RAPHAEL

organise

LE JUBILÉ

du Prof. Frédéric FEYDIT

Ancien titulaire de la chaire d'Arménien à l'Ecole des langues et Civilisations Orientales

DIMANCHE 6 NOVEMBRE

à 15 heures

AU GRAND AMPHITHEATRE DE LA SORBONNE

Direction :

M & Mme Bédikian

RESTAURANT SEVAN

SPÉCIALITÉS ORIENTALES et ARMÉNIENNES

TOUS LES VENDREDIS et SAMEDIS SOIRS

ambiance avec

BEDIK

ԱՐԵՒԵՆՆԱ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՆ ԵՒ ԶՈՒՆ ԶԱՇԱՅՈՒՑԱԿ

ՊԵՏԻՅ Կ՛ԱՐԿ

ՈՐԲԱԿ ԵՒ ԶԱԲԱԿ ՈՐԿՈՒՆԵՐԸ

1, bd. Carnot — 17, quai J.-B. Clément, 94140 ALFORTVILLE tél. 376 32 19 Fermé le lundi

4.000 m² de mobiliers présentés en ambiance

Meubles Ghazarian

Z.I. Vitrolles tél. (42) 89.27.47 à 20km de Marseille:

“ Բացառիկ. զեղջ «Յաւաջ» ի ղաժանորդներուն ”

GRANDE SOIREE DANSANTE ԲԱՑԱՆՈՒԿ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

Ի ՆՊԱՏԱ ՏԵՍԻՒՆ ՀԱՅ ՄԱՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ

Ետրաթի, Հոկտեմբեր 1 Լիւնի Բաշ արիւրը պաշին մէջ - ԿԸ ՄԱՐԿԱՅԻՆ:

ԼԻԶ ՍԱՐԵԱՆ

ԻՐ ՆՈՒԿԱԿԱՆՈՒՄԻՐՈՒ

ԶՈՐԶ ԹԻՐԹԻՆԶԵՆԻ ԻՐ Աուագիտութիւնը:

Մշակույթի Տան Անն Նուագարարութիւնը, և ԲԻՆԻԿ ԲԱՆԹԵՐԶ Նուագարարութիւնը

Տոմարը կը զաւանուին Մշակույթի Տանը:

Դատաւորը այս հարցին կապակցաբար
որոշում պիտի տայ, երբ երկու կողմերը
աւարտեն իրենց փաստարկումները:

ՇԱՐԳԱՆԵՐ

առաջ, պատիւ, չքեղ եւ արդիւնաւոր ա-
պաշտ, մարդկութեան բարեբար, եւայլն
առեւտրով չառնուած:

